

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΔΟ)
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η κυριαρχία μιας ανιδιοτελούς μορφής επιχείρησης στην κοινωνία της κρίσης.

ΒΟΥΛΟΥΜΠΑΣΑΚΗ ΕΛΕΝΗ
Α.Μ.: 3830

Υπεύθυνος καθηγητής: Χρονάκης Ιωάννης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Copyright © Βουλουμπασάκη Ελένη, 2016

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της προπτυχιακής εργασίας από το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης δεν περιλαμβάνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του τμήματος.

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω ορισμένους ανθρώπους που με βοήθησαν να ολοκληρωθεί η παρούσα πτυχιακή εργασία. Πρωτίστως θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου, Φραγκιά και Γεωργία για την αμέριστη αγάπη και στήριξή τους, τα αδέρφια μου, Μαρία και Βασίλη, καθώς και το σύζυγό μου Κωστή για όλες τις στιγμές των φοιτητικών μου χρόνων που στάθηκαν στο πλευρό μου σύμμαχοι. Ακόμα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή Χρονάκη Ιωάννη για τις γνώσεις που μου προσέφερε ώστε να ολοκληρωθεί η παρούσα πτυχιακή εργασία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αφορά στην πιθανή ανάπτυξη μη κερδοσκοπικών οργανισμών στα χρόνια της κρίσης. Στα πλαίσια των παραπάνω αναλύεται ο εθελοντισμός, η οικονομική κρίση, οι αιτίες και συνέπειες της.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρατίθενται θεωρητικά στοιχεία για τον εθελοντισμό και τους λόγους για τους οποίους η εθελοντική εργασία θεωρείται απαραίτητη στις μέρες μας. Γίνεται μια ιστορική αναφορά σχετικά με τον εθελοντισμό στην Ελλάδα, καθώς και στους λόγους ανάπτυξης του.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην έννοια του οικονομικού οργανισμού και αναλύονται οι νομικές μορφές των επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, περιγράφεται η λειτουργία των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.), καθώς και τα νομικά και φορολογικά χαρακτηριστικά των μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Ακόμα σε αυτό το κεφάλαιο αναπτύσσεται ο εσωτερικός έλεγχος των μη κερδοσκοπικών οργανισμών από τους δημόσιους φορείς, τις πηγές εσόδων τους, καθώς και τα φορολογικά κίνητρα που έχουν οι επιχειρήσεις ώστε να προσφέρουν σε αυτούς.

Στο τρίτο κεφάλαιο με τη βοήθεια της έρευνας που έγινε από το Παρατηρητήριο για την Κρίση, με θέμα την επίδραση της οικονομικής κρίσης στους τυπικούς και άτυπους φορείς της κοινωνίας πολιτών στο χώρο της κοινωνικής αλληλεγγύης και οι νέοι περιορισμοί της κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη την περίοδο 2010-2013, που δημοσιεύτηκε το Μάρτιο του 2014, αναλύεται κατά πόσο επηρεάζονται οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί από την οικονομική κρίση. Επίσης, αναφέρονται οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο, καθώς και το αν η κοινωνία στρέφεται προς τους οργανισμούς αυτούς, είτε για να προσφέρει είτε για να λάβει υπηρεσίες/προϊόντα.

Τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα πρωτογενή στοιχεία που συλλέχθηκαν και καταλήγουμε σε συμπεράσματα.

ABSTRACT

This degree thesis is about the possible development of non profit- driven organizations in the period of financial crisis. Based on the previously mentioned, voluntary work, financial crisis, its causes and its consequences are clearly analyzed in it.

In the beginning of the first chapter of this survey we talk about basic information about voluntarism and the reasons why voluntary work is considered to be necessary nowadays. There is also a historical reference related to voluntarism in Greece as well as the reasons of its development.

In the second chapter there is a mention on the meaning of financial organization and there is a clear analysis of the legalistic shapes of businesses in Greece. Furthermore, there is a description of the function of Social Cooperative businesses as well as the legalistic and the tax characteristics of non profit-driven organizations from public regulators, the source of their profits and the tax motives that the businesses have in order to help those kinds of organizations.

In the third chapter, with the help of the survey conducted by the Crisis Observatory on the effect of financial crisis on typical and informal regulators of the society in the field of social solidarity and the new limitations of the social quality of a citizen during the period of 2010-2013, that was published on March of 2014, there is an analysis of how much the non profit-driven organizations are affected by the financial crisis. Also, there is a mention of the consequences of the crisis on the society and if society herself addresses to those organizations in order to offer or gain services/products.

To end, in the fourth chapter there is a reference on the primary data that were collected and due to them we end up in specific conclusions.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	1
Κεφάλαιο 1 Εθελοντισμός	
1.1 Ορισμός εθελοντισμού.....	3
1.2 Η ανάγκη ύπαρξης εθελοντικής εργασίας στις μέρες μας.....	4
1.3 Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα.....	5
1.4 Ανάπτυξη εθελοντισμού, λόγω της οικονομικής κρίσης.....	6
Κεφάλαιο 2 Μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις	
2.1 Η έννοια του οικονομικού οργανισμού.....	8
2.1.1 Το περιβάλλον της επιχείρησης.....	9
2.2 Νομικές μορφές επιχειρήσεων στην Ελλάδα.....	9
2.2.1 Κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχειρήσεις.....	9
2.2.2 Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχειρήσεις.....	13
2.3 Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.).....	15
2.4 Νομικά και φορολογικά χαρακτηριστικά μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων.....	18
2.4.1 Σωματείο.....	19
2.4.2 Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία.....	21
2.5 Εσωτερικός έλεγχος ΜΚΟ από τους Δημόσιους Φορείς.....	22
2.6 Πηγές εσόδων των μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων.....	23
2.7 Φορολογικά κίνητρα.....	24

Κεφάλαιο 3 Οι ΜΚΟ μέσα στην οικονομική κρίση

3.1 Η οικονομική κρίση επηρεάζει τις ΜΚΟ.....	25
3.2 Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο.....	27
3.3 Προσανατολισμός του ανθρώπου στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.....	28

Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα έρευνας

4.1 Έρευνα πρωτογενών στοιχείων.....	30
4.2 Αποτελέσματα ερωτηματολογίου.....	30
4.3 Συμπεράσματα ερωτηματολογίου.....	55
4.3.1 Γενικά συμπεράσματα.....	55
4.3.2 Αναλυτικά συμπεράσματα.....	56
4.4 Συνέντευξη έρευνας.....	59
4.5 Συμπεράσματα συνέντευξης.....	68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	72

Κεφάλαιο 1 Εθελοντισμός

1.1 Ορισμός του εθελοντισμού

Σύμφωνα με την Ελληνική Ομοσπονδία Μη Κυβερνητικών Οργανισμών «εθελοντισμός είναι η πρόθυμη δέσμευση ενός ατόμου να εργαστεί χωρίς αμοιβή για ένα καθορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα για το γενικό καλό της κοινωνίας»¹.

Εθελοντισμός είναι η ηθελημένη πράξη για κάποιο κοινωφελή σκοπό χωρίς κάποιο υλικό ή άλλο αντάλλαγμα. Συνεπώς, εθελοντής ονομάζεται ο πολίτης που προσφέρει ανιδιοτελώς χρόνο ή γνώση για χρήσιμες δράσεις προς όφελος άλλων, χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα.

Ο εθελοντισμός συμπεριλαμβάνει δράσεις σταθερές και επαναλαμβανόμενες μέσα από συγκροτημένα προγράμματα ή οργανώσεις. Αφορά στη συμμετοχή σε προγράμματα μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων ή φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως περιβαλλοντικά προγράμματα, αθλητικά προγράμματα, δασοπροστασία κ.α., αλλά και μεμονωμένες πράξεις όπως η εθελοντική αιμοδοσία ή η βοήθεια ενός ηλικιωμένου στο δρόμο.²

Το μοντέλο του εθελοντισμού μπορεί να θεωρηθεί ως συνδυασμός ακτιβισμού και άμισθης εργασίας, ή ακτιβισμού και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Επίσης, ο άνθρωπος μπορεί να συνδυάσει την ανιδιοτελή προσφορά του με την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του. Τέλος, όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά μπορούν να συνδυαστούν μεταξύ τους, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

¹ Εγχειρίδιο «Διδάσκοντας τον Εθελοντισμό», Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, 2012, σελ. 18

² «Ο εθελοντισμός στο σχολείο προκαταρκτική μελέτη», υλοποιήθηκε από το Δεσμό και το Ίδρυμα Λαμπράκη

Εικόνα 1: Το Μοντέλο του Εθελοντισμού³

1.2 Η ανάγκη ύπαρξης εθελοντικής εργασίας στις μέρες μας.

Η κοινωνία μας βασίζεται στον εθελοντισμό, ώστε να αντιμετωπίσει κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Είναι αναγκαίος, διότι καλύπτει όλα τα κενά που δημιουργούν η αδυναμία του κράτους και οι μηχανισμοί της αγοράς στο να προσφέρουν βοήθεια εκεί όπου χρειάζεται. Οι ανάγκες που προέκυψαν από την παραπάνω έλλειψη είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία των Μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων (ΜΚΟ).

Μέσω του εθελοντισμού και της προσφοράς καταξιώνεται η ίδια η ανθρώπινη ύπαρξη, διότι ο άνθρωπος δείχνει το σεβασμό του στην αξία της ανθρώπινης ζωής, χωρίς καμία σκοπιμότητα. Ο εθελοντής επιλέγει συνειδητά να προσφέρει, υπερβαίνοντας το «εγώ» και την ατομικότητά του, στοχεύοντας στο «εμείς» και το σύνολο. Με αυτό τον τρόπο συμμετέχει στα κοινά και κοινωνικοποιείται, διαμορφώνει κριτική σκέψη, ουσιαστικό προβληματισμό και έχει τη δική του προσωπική άποψη. Κάθε πράξη κοινωνικής αλληλεγγύης είναι μια ουσιαστική μορφή δημοκρατικής κοινωνίας.

Για εμάς τους Έλληνες η αλληλεγγύη και η προσφορά είναι στοιχεία της κουλτούρας μας. Έχει αποδειχθεί ότι στις πολύ κρίσιμες στιγμές για τον ελληνισμό, τα εθελοντικά κινήματα έγιναν προϋπόθεση αφύπνισης της εθνικής συνείδησης και συνοχής. Βασίζεται στην αξιοποίηση γενικότερων αρετών της ελληνικής νοοτροπίας, όπως είναι ο ιδεαλισμός, η ευαισθησία αλλά και η φιλόξενη διάθεση. Το κίνημα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και πολλές οργανώσεις με αντικείμενο την υγεία, τη φύση και τον αθλητισμό κατέκτησαν σκοπούς δυσανάλογους με τη δυναμική του κράτους.

Στην παρούσα κοινωνική και ιστορική κατάσταση, ο Έλληνας αποδεικνύει έμπρακτα την αλληλέγγυα φύση του, καθώς οικονομικές δυσκολίες αντιμετωπίζονται μέσα από πράξεις απλών πολιτών, διάφορων φορέων και της ίδιας της εκκλησίας. Παράδειγμα το προσφυγικό που "γονάτισε" την Ελλάδα. Χιλιάδες είναι εκείνοι που έρχονται από την Ανατολή για να ζητήσουν άσυλο στη χώρα μας και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Η

³ http://gd.uoi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=335&Itemid=43

συμβολή των πολιτών είναι τεράστια, χωρίς τη βοήθεια που πρόσφεραν οι κάτοικοι των νησιών στα ανατολικά παράλια της χώρας μας- και όχι μόνο- σε νερό, φαγητό, ζεστά και στεγνά ρούχα, ίσως θα ήταν πολλοί περισσότεροι οι νεκροί.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Ελλάδα βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά αστέγων. Εκτιμάται πως υπάρχουν 100 εκατομμύρια άστεγοι σε όλο τον κόσμο, εκ των οποίων οι 20.000 περίπου βρίσκονται στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, 9.000 άστεγοι ζούνε στην Αθήνα, ενώ οι υπόλοιποι βρίσκονται στην υπόλοιπη χώρα. Ο αριθμός των αστέγων στην Αθήνα συνέχισε να αυξάνεται μετά την οικονομική κρίση του 2009. Συνεπώς, θα πρέπει για αυτούς τους ανθρώπους να εξασφαλίζεται ένα πιάτο φαγητό, καθώς και ρούχα. Ο εθελοντισμός σε αυτή την περίπτωση κατέχει τεράστιο ρόλο. Πολίτες χαρίζουν ρούχα και παπούτσια σε όσους έχουν ανάγκη, προσφέρουν ένα πιάτο φαγητό. Χωρίς τη συμβολή του κοινού και με τις ελάχιστες παροχές από το κράτος, η επιβίωση τους θα ήταν αδύνατη.

1.3 Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο εθελοντισμός άργησε να εμφανιστεί λόγω του ότι οι Έλληνες είχαν στραμμένη την προσοχή τους στα προβλήματα της χώρας σχετικά με την εθνική της υπόσταση. Η μόνη εμφάνιση του, μέχρι το 1974, ήταν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως πόλεμοι και φυσικές καταστροφές. Μετά το 1974 όπου αποκαταστάθηκε η δημοκρατία, βελτιώθηκε το επίπεδο ζωής και οι διεθνείς σχέσεις της χώρας μας, οι πολίτες έχοντας καλύτερη οικονομική κατάσταση άρχισαν να προσφέρουν βοήθεια στους συνανθρώπους τους, εφόσον είχαν πάψει πια να ασχολούνται μόνο με τη δική τους επιβίωση. Τότε άρχισε και η υποστήριξη των ΜΚΟ. Ο Ερυθρός Σταυρός και η UNICEF αποτελούσαν εξαίρεση μέχρι τότε, διότι είχαν προσπαθήσει να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, όμως δεν τους είχε δοθεί η ευκαιρία να αναπτυχθούν ιδιαίτερα στη χώρα μας, όπως έγινε σε άλλες χώρες. Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας ήταν εκείνα που βοήθησαν στην προώθηση της ιδέας του εθελοντισμού μιας και συνέπεσε η περίοδος ανάπτυξής τους. Η προβολή των εθελοντικών οργανώσεων βοήθησε στο να τους γνωρίσει η ευρύτερη κοινωνία. Εκείνη την περίοδο, ακολούθησε και η αναγνώριση του εθελοντισμού από το ελληνικό κράτος και βρήκε συμμάχους σε πολύ σημαντικές και δύσκολες καταστάσεις και προβλήματα της χώρας μας, όπως μεγάλοι σεισμοί και κάποιες ειδικές καταστάσεις, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Η μελέτη της Ε.Ε., "Volunteering in European Union", κατατάσσει την Ελλάδα στην ομάδα των Ευρωπαϊκών χωρών όπου η αναλογική συμμετοχή του πληθυσμού σε εθελοντικές δράσεις είναι λιγότερο του 10%. Συγκεκριμένα, αναφέρετε πως στην Ελλάδα ο αριθμός των εθελοντών είναι περίπου 30 με 32 χιλιάδες.⁴

⁴ Educational, Audiovisual & Culture Agency (EACEA) "Study on Volunteering in European Union", National Report Greece, 2010

Η μεγάλη στιγμή στην ιστορία του εθελοντισμού, για την Ελλάδα, ήταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004, όπου η συμμετοχή του κόσμου για τα ελληνικά δεδομένα, στον κλάδο του εθελοντισμού, ήταν πρωτοφανής.

1.4 Ανάπτυξη εθελοντισμού, λόγω της οικονομικής κρίσης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί και πιο πάνω, η οικονομική κρίση, οδήγησε πολλούς συνανθρώπους μας στην ανεργία και τη φτώχεια, ενώ ένα μέρος ανθρώπων κατέληξαν άστεγοι. Η πολιτεία σε πολλές περιπτώσεις είναι ανίκανη να διαχειριστεί αυτή την κατάσταση, συνεπώς έχει αναλάβει η εκκλησία με τα συσσίτια της, καθώς και μέρος πολιτών όπου προσφέρουν ότι μπορούν ώστε να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης. Η εκκλησία έχει δημιουργήσει συσσίτια όπου μέσα από αυτά σιτίζονται άνεργοι, άστεγοι, άτομα και οικογένειες που έχουν ανάγκη.

Έχουν δημιουργηθεί διάφορες οργανώσεις όπου προσφέρουν ένα πιάτο φαγητό σε όλους εκείνους που το χρειάζονται. Το Κίνημα Αλληλεγγύης⁵, για παράδειγμα– στο οποίο συμμετέχουν μητροπόλεις, δήμοι, νέα κοινωνικά δίκτυα, ενώσεις παραγωγών, καταναλωτών, κάθε είδους οργανώσεις, ομάδες νέων που συλλέγουν καθημερινά τα τρόφιμα που περισσεύουν και τα αναδιανέμουν – κατάφερε να οργανώσει χιλιάδες καθημερινά συσσίτια, 200 και πλέον κοινωνικά παντοπωλεία και εκατοντάδες συλλογικές – κοινωνικές κουζίνες, απ' όπου σιτίζονται δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι. Δεν είναι λίγα τα εστιατόρια, οι φούρνοι, τα catering και τα ξενοδοχεία που προσφέρουν ό,τι μπορούν. Ομάδες εθελοντών δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό, οργανώνοντας τα συσσίτια καθημερινά. Υπάρχουν άνθρωποι που καθημερινά μαγειρεύουν στο σπίτι τους και πηγαίνουν έτοιμο το φαγητό στην εκκλησία ώστε να το συμπληρώσει στο φαγητό που έχει ετοιμάσει την κάθε μέρα.

Ένα άλλο κίνημα, το «Μπορούμε», με σύνθημα "Καμία μερίδα φαγητού χαμένη", δραστηριοποιείτε σε 80 σημεία στην Ελλάδα όπου σώζει και προσφέρει καθημερινά περισσότερες από 14.000 μερίδες φαγητού, χάρη στο μηχανισμό διάσωσης και προσφοράς του, 1€ αντιστοιχεί σε περισσότερα από 15 γεύματα για ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Περισσότερα από 2.500 παιδιά έχουν λάβει μέρος στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Μπορούμε στο Σχολείο». Φρέσκα φρούτα και λαχανικά σώζονται και προσφέρονται μέσω του «Μπορούμε στο Χωράφι». Η οργάνωση αυτή διαθέτει 35 εκπαιδευμένους εθελοντές όπου τη στηρίζουν σε εβδομαδιαία βάση.

Πολλά είναι τα δίκτυα αλληλεγγύης, όπου προσφέρουν καθημερινά σε ανθρώπους που το έχουν ανάγκη. Χωρίς τα Κοινωνικά Ιατρεία/ Φαρμακεία, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, τις Κοινωνικές-Συλλογικές Κουζίνες, την Αλληλέγγυα Παιδεία και άλλα πολλά εθελοντικά μέσα, θα ήταν αδύνατο για ένα πολύ μεγάλο μέρος των ανθρώπων της κοινωνίας μας, να επιβιώσει. Οι χαμηλοί μισθοί και συντάξεις, η ανεργία και η ανασφάλεια των ημερών έχουν φέρει πολλούς συνανθρώπους μας στα όρια της

⁵ <http://www.enallaktikos.gr/>

ανέχειας. Χωρίς την εθελοντική προσφορά, ακόμη και η επιβίωση θα ήταν αδύνατη σε πολλές περιπτώσεις

.

Κεφάλαιο 2 Μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις

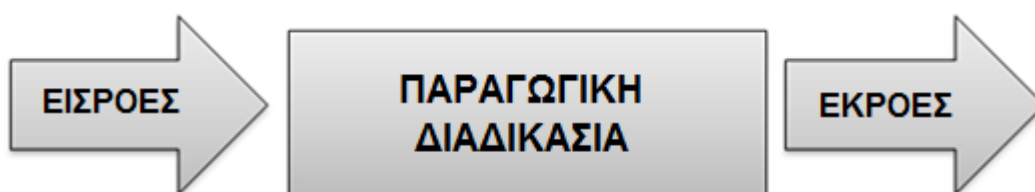
2.1 Η έννοια του οικονομικού οργανισμού

Οργανισμός είναι ένα σύνολο από ανθρώπους οι οποίοι δρουν ομαδικά και οργανωμένα, για την εκπλήρωση ενός κοινού σκοπού. Μια εταιρία Ο.Ε., μια ομάδα μπάσκετ, το πανεπιστήμιο, το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, όλα είναι οργανισμοί. Οι οργανισμοί χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι έχουν ένα ξεκάθαρο σκοπό, δηλαδή την επίτευξη ενός στόχου ή ενός συνόλου αυτών. Ένας οργανισμός ονομάζεται επιχείρηση όταν έχει οικονομικό σκοπό.

Σύμφωνα με τους Κ. Τζωρτζάκη, Α.Μ. Τζωρτζάκη (2007), η επιχείρηση είναι μια οργανωμένη προσπάθεια ανθρώπων που αποσκοπεί, με την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών της, να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της κατά επαναλαμβανόμενο τρόπο, διότι πιστεύετε πως τα μέλη που ασχολούνται με την επιχείρηση έχουν ως κύριο σκοπό την οικονομική ανάπτυξη της.

Μια επιχείρηση επηρεάζεται συνεχώς από το περιβάλλον της και αυτό συμβαίνει διότι λαμβάνει εισροές και συγχρόνως ενεργεί για να τις μετασχηματίσει σε εκροές. Μια επιχείρηση συγκροτείται αρχικά από τις εισροές, που περιλαμβάνουν το ανθρώπινο δυναμικό, τις γνώσεις, τις επιδεξιότητες, την εκπαίδευση, τις πληροφορίες, τη μεθοδολογία, τα υλικά, την ενέργεια και το κεφάλαιο. Μετά τις εισροές ακολουθεί η παραγωγική διαδικασία και η εξυπηρέτηση των πελατών, όπου επιλέγονται από το είδος της επιχείρησης. Τέλος, είναι οι εκροές, που η μορφή που θα πάρουν, εξαρτάται από το είδος της επιχείρησης, δηλαδή είτε σε προϊόντα είτε σε υπηρεσίες/πληροφορίες.

Οι παραγωγικοί πόροι μιας επιχείρησης, είναι οι εισροές της, όπου μετά από ανάλογη επεξεργασία τους, μετασχηματίζονται σε τελικά αγαθά ή υπηρεσίες, όπου είναι οι εκροές. Φυσικά οι εκροές θα πρέπει να είναι μεγαλύτερης αξίας από τις εισροές, ώστε η επεξεργασία των εισροών να καλείται ως διαδικασία προστιθέμενης αξίας.

2.1.1 Το περιβάλλον της επιχείρησης

Το περιβάλλον, των οικονομικών οργανισμών, επηρεάζει σημαντικά τη λειτουργία τους, για αυτό το λόγο η εκάστοτε διοίκηση θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα στους παράγοντες του περιβάλλοντος. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν μια επιχείρηση είναι οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτικοί και τεχνολογικοί. Εκτός από τους γενικούς παράγοντες που επηρεάζουν το περιβάλλον μιας επιχείρησης είναι και αρκετές πιο ειδικές δυνάμεις όπου είναι οι τράπεζες, οι εργατικές ενώσεις, οι προμηθευτές και οι πελάτες. Η επιχείρηση θα πρέπει να συσχετίζεται προσεχτικά με τον καθένα από αυτούς τους παράγοντες, διότι αλληλοεπηρεάζονται, δεν επηρεάζουν μόνο την επιχείρηση.

Οι εξωτερικοί παράγοντες μεταβάλλονται συνεχώς και η διοίκηση της επιχείρησης θα πρέπει να προσαρμόζεται προς τις αλλαγές του περιβάλλοντος διότι σε διαφορετική περίπτωση διακινδυνεύει την επιβίωση της ίδιας της επιχείρησης

Οι χρηματοοικονομικοί πόροι, καθώς και οι φυσικοί, ανθρώπινοι και τεχνολογικοί, συνθέτουν το εσωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης. Αυτά είναι τα στοιχεία που βρίσκονται μέσα στην επιχείρηση και είναι διαθέσιμα να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων της.

Όμως πρέπει να διευκρινιστεί πως το επίπεδο της τεχνολογίας στο εσωτερικό μιας επιχείρησης, είναι διαφορετικό από το εξωτερικό τεχνολογικό επίπεδο. Για παράδειγμα, πάνω στον ίδιο τομέα δραστηριότητας, μια μεγάλη επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιεί την πιο πρόσφατη τεχνολογία, όμως μια μικρή ατομική επιχείρηση ενδέχεται να μη μπορεί να ανταπεξέλθει οικονομικά και έτσι να χρησιμοποιεί συμβατικά μέσα. Συνεπώς το εσωτερικό επίπεδο μιας εταιρίας δεν είναι απαραίτητο πως πρέπει να είναι το ίδιο ανεπτυγμένο με το εξωτερικό της. Όμως μπορεί να συμβαίνει και το αντίστροφο, δηλαδή μια επιχείρηση να έχει αναπτύξει μια νέα τεχνολογία, η οποία να μην είναι διαθέσιμη στο εξωτερικό περιβάλλον.

2.2 Νομικές μορφές επιχειρήσεων στην Ελλάδα

2.2.1 Κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχειρήσεις

Οι οικονομικοί οργανισμοί μπορούν να κατηγοριοποιηθούν βάση της μορφής ιδιοκτησίας τους, όπου μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Φυσικό πρόσωπο ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του Αστικού Κώδικα, ως κάθε άτομο που έχει το "δικαίωμα της δικαιοπραξίας" το οποίο είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Ως νομικό πρόσωπο ορίζεται η ένωση προσώπων για την επιδίωξη ορισμένου σκοπού, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Αστικού Κώδικα. Οι βασικές κατηγορίες των νομικών ιδιωτικών επιχειρήσεων, κερδοσκοπικού χαρακτήρα, είναι:

- ❖ Οι ατομικές
- ❖ Οι εταιρικές
- ❖ Οι συλλογικές επιχειρήσεις

Οι ατομικές επιχειρήσεις^{6,7} ατομικές επιχειρήσεις είναι ο πιο απλός τρόπος για να δημιουργηθεί μια επιχείρηση, διότι δεν απαιτούνται ιδιαίτερες προϋποθέσεις για τα σύστασή της, όπου να ορίζει ο νόμος. Μπορεί να είναι φορέας της, ένα άτομο απασχολούμενο μόνο του ή βοηθούμενο από κάποιον αριθμό ατόμων. Λόγο της απλής διαδικασίας έναρξης της δραστηριότητάς της, η ατομική επιχείρηση είναι η παλαιότερη μορφή επιχείρησης και πρωτοεμφανίστηκε στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, στις βιοτεχνίες και στις μικρές μονάδες λιανικού εμπορίου.

Ακόμα, για την ανάπτυξη και την εξέλιξη μιας τέτοιας επιχείρησης, είναι απαραίτητες, αποκλειστικά, οι ικανότητες του φορέα της, δηλαδή του επιχειρηματία, χωρίς να χρειάζεται να δεσμευθεί σημαντικό κεφάλαιο από μέρος του φορέα για την έναρξή της, οπότε η επιχείρηση εξαρτάται αποκλειστικά από τις γνώσεις και δεξιότητες του.

Τέλος, θεωρείται πως ο επιχειρηματίας, ως μοναδικός φορέας της επιχείρησης, είναι ανεπαρκής για να αναπτύξει και εξελίξει την επιχείρηση, όπως προστάζουν οι σύγχρονες οικονομίες. Η άποψη αυτή, υποστηρίζεται από το γεγονός ότι η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης συνδέεται άμεσα με την οικονομική κατάσταση του φορέα της καθώς και από το ότι σε περίπτωση αποτυχίας, υπεύθυνος για να πληρωθούν οι υποχρεώσεις της, είναι ο επιχειρηματίας, καθώς επίσης και όλες οι νομικές ευθύνες βαρύνουν εκείνον. Συνεπώς τίθεται σε κίνδυνο όχι μόνο η βιωσιμότητα της ατομικής επιχείρησης αλλά και η οικονομική κατάσταση του επιχειρηματία.

Οι εταιρικές επιχειρήσεις αποτελούνται από δύο ή περισσότερα άτομα τα οποία συνεργάζονται και τα συνδέει εταιρικός δεσμός. Τα άτομα αυτά συνεργάζονται είτε για να βρουν κεφάλαια για την επιχείρηση είτε για την ενίσχυση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας είτε για το συνδυασμό των παραπάνω λόγων. Οι εταιρικές επιχειρήσεις διακρίνονται σε εταιρικές προσωπικές και σε εταιρικές κεφαλαιουχικές.

Οι προσωπικές εταιρίες με τη σειρά τους διακρίνονται σε ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, αφανής ή συμμετοχικές και σε κοινοπραξίας.

α. Ομόρρυθμη Εταιρία – Ο.Ε.

Η ομόρρυθμη εταιρία αποτελείται από δυο ή περισσότερα άτομα, σκοπός των εταίρων είναι η δημιουργία κέρδους καθώς και η πραγματοποίηση εμπορικών πράξεων με την εμπορική επωνυμία που διαθέτει η επιχείρηση. Η προσωπική περιουσία των εταίρων δεσμεύεται επ' αόριστων για τις υποχρεώσεις της εταιρίας. Η μορφή εταιρίας σαν την ομόρρυθμη είναι αρκετά διαδεδομένη μεταξύ των μικρών επιχειρήσεων. Για τη σύστασή της πρέπει να συνταχθεί καταστατικό όπου θα αναφέρονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων, οι λόγοι λύσεως και ο τρόπος περάτωσης των εργασιών της εταιρίας και αυτό να δημοσιευθεί στο πρωτοδικείο της έδρας της.

⁶ http://dcorfu.blogspot.gr/2008/04/blog-post_2100.html

⁷ <http://www.moneypedia.gr/>

β. Ετερόρρυθμη Εταιρία – Ε.Ε.

Μια ετερόρρυθμη εταιρία για να συσταθεί χρειάζεται ο ένας εκ των εταίρων να δεσμεύσει όλη του την περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρίας ο οποίος θα είναι ο ομόρρυθμος εταίρος και ο άλλος ή οι άλλοι θα είναι ετερόρρυθμοι εταίροι δηλαδή θα ευθύνονται περιορισμένα και μέχρι του ποσού της συμμετοχής τους. Αυτή είναι η βασική διαφορά μεταξύ ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι θεωρούνται μόνο ως χρηματοδότες της εταιρίας και δεν συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων. Η σύσταση μιας τέτοιας εταιρίας ακολουθεί την ίδια διαδικασία με αυτή της ομόρρυθμης.

γ. Αφανής ή Συμμετοχική Εταιρία

Χαρακτηριστικό αυτού του είδους εταιρίας είναι πως μόνο ένας εταίρος είναι ο εμφανής ή διαχειριστής της και αναπτύσσει τη δραστηριότητα της εταιρίας, ενώ οι υπόλοιποι εταίροι ονομάζονται αφανής. Βασικό της πλεονέκτημα είναι η γρήγορη και χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις σύστασή και διάλυσή της.

δ. Κοινοπραξία

Κοινοπραξία είναι μια ειδική μορφή επιχείρησης που ιδρύεται μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων για την επίτευξη συγκεκριμένου σκοπού. Μετά την ολοκλήρωση του σκοπού της, η κοινοπραξία λύεται αυτόματα.

Οι εταιρίες κεφαλαίου ή κεφαλαιουχικές ονομάζονται έτσι διότι κυριαρχεί συνήθως το κεφάλαιο των εταίρων και όχι το προσωπικό στοιχείο. Οι κεφαλαιουχικές εταιρίες περιλαμβάνουν τις ανώνυμες και τις περιορισμένης ευθύνης. Σύμφωνα με τους Κ. Τζωρτζάκη, Α.Μ. Τζωρτζάκη (2007):

α. Ανώνυμη Εταιρία – Α.Ε.

Κάθε μέτοχος σε μια Α.Ε. έχει υποχρεώσεις μέχρι του ποσού της εισφοράς του σε αυτήν, επίσης έχει τη δυνατότητα να μεταβιβάσει όποτε εκείνος θελήσει τις μετοχές του σε άλλο πρόσωπο χωρίς να επηρεάζεται η εταιρία. Μαζί με το γεγονός ότι μια Α.Ε. έχει μεγάλη πιστοληπτική ικανότητα, ολοκληρώνουμε με τα πλεονεκτήματα αυτής της μορφής εταιρίας. Στα μειονεκτήματα περιλαμβάνεται η δυσκολία για την ίδρυση της λόγω των πολλών διατυπώσεων, η συγκέντρωση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την ίδρυσή της καθώς και η δυσκολία προσαρμογής της στις αλλαγές του περιβάλλοντος, για το λόγο ότι οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται γρήγορα κ.α.

Βασικό χαρακτηριστικό μιας Α.Ε. είναι το γεγονός ότι για τη σύστασή της, το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της ορίζεται το ποσό των 60.000 ευρώ, καταβεβλημένο εξ' ολοκλήρου κατά τη σύσταση της εταιρίας. (αρ.8 Ν.2190/20, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το αρ.38 παρ.1 Ν.2065/1992) όταν γίνεται η σύσταση με ιδιωτική ή άμεση ή ενιαία κάλυψη. Ακόμα για τη σύσταση χρειάζεται να συνταχθεί καταστατικό που παίρνει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, το οποίο εγκρίνεται από το Υπ. Εμπορίου και Βιομηχανίας ή τη Διεύθυνση Εμπορίου και Βιομηχανίας της Νομαρχίας στην οποία ανήκει η υπό ίδρυση Α.Ε. Για να έχει

ισχύ το καταστατικό πρέπει να δημοσιευθεί στο Δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

β. Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης - Ε.Π.Ε.

Τα πλεονεκτήματα μιας Α.Ε. καθώς και μιας Ο.Ε., συντελούν τα χαρακτηριστικά μιας Ε.Π.Ε. Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης χρησιμοποιείται για μικρότερης κλίμακας δραστηριότητες από αυτές των Α.Ε. Για τη σύσταση μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, το ελάχιστο ύψος εταιρικού κεφαλαίου είναι 18.000 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης και το μισό τουλάχιστον ποσό πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά (αρ.4 Ν.3190/55, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.2842/2000).

Για την ίδρυση της Ε.Π.Ε. απαιτείται κατάθεση του καταστατικού στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και δημοσίευση περίληψης του στο Δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Τέλος, να αναφέρουμε πως η εταιρία περιορισμένης ευθύνης διοικείται από τη Συνέλευση των εταίρων και το διαχειριστή ή τους διαχειριστές.

Οι συνεταιρισμοί, οι σύλλογοι, τα σωματεία κ.α. εντάσσονται στις συλλογικές επιχειρήσεις, όπου σκοπός τους δεν είναι απαραίτητα η εξασφάλιση κερδών, αλλά η εξυπηρέτηση γενικότερων σκοπών των μελών τους. Η βασικότερη μορφή συλλογικής επιχείρησης είναι ο συνεταιρισμός όπου ο αριθμός των συνεταίρων και τα συνεταιρικά μερίδια μπορούν να μεταβάλλονται χωρίς να διαλύεται ο συνεταιρισμός. Ο σκοπός ενός συνεταιρισμού είναι η προαγωγή των συμφερόντων καθενός από τα μέλη του, όπου αυτό επιτυγχάνεται με συλλογική συνεργασία των μελών.

Για τη σύσταση του συνεταιρισμού χρειάζεται να συσταθεί καταστατικό, το οποίο θα είναι υπογεγραμμένο τουλάχιστον από επτά μέλη. Μετά απαιτείται η έγκρισή του από το αρμόδιο υπουργείο και η καταχώρηση του στο Μητρώο Συνεταιρισμών.

Οι συνασπισμοί δημιουργούνται όταν δυο ή περισσότερες επιχειρήσεις θέλουν να επιτύχουν ένα κοινό στόχο. Ο λόγος που δημιουργούνται οι συνασπισμοί είναι διότι εάν προσπαθούσε μεμονωμένα η κάθε μια επιχείρηση να ήταν δύσκολο ή και ακατόρθωτο να επιτευχθεί ο σκοπός. Έτσι δημιουργούνται νέες μεγάλες μονάδες, από τη συγκέντρωση και συγχώνευση επιχειρήσεων. Η συγκέντρωση των επιχειρήσεων περιλαμβάνει τρεις βασικές μορφές, σύμφωνα με τους Κ. Τζωρτζάκη, Α.Μ. Τζωρτζάκη (2007):

Την κάθετη συγκέντρωση, όπου λαμβάνουν μέρος επιχειρήσεις που ανήκουν σε διαδοχικά στάδια της παραγωγικής διαδικασίας (π.χ. κλωστήριο, υφαντήριο, κ.α.)

Η εταιρία η οποία κατορθώνει να έχει μια μητρική εταιρία σε μια χώρα και σε άλλες να έχει θυγατρικές, ονομάζεται πολυεθνική. Ο λόγος που μια εταιρία αποφασίζει να επεκταθεί και σε άλλες χώρες μπορεί να είναι επειδή θέλει να εκμεταλλευτεί νέες αγορές ή να εξασφαλίσει χαμηλό κόστος παραγωγής, κ.α.

Δικαιοχρησία ή Franchising είναι⁸ η συμφωνία που κάνει μια επιχείρηση ώστε να παραχωρήσει σε μια άλλη επιχείρηση, το δικαίωμα εκμετάλλευσης συνόλου δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας με σκοπό την παραγωγή ή και εμπορία ορισμένων ειδών προϊόντων ή και υπηρεσιών.

Δυο είναι οι κατηγορίες δικαιοχρησίας που μπορούμε να διακρίνουμε. Αρχικά είναι με βάση το αντικείμενο της δικαιοχρησίας, όπου περιλαμβάνει τέσσερις μορφές και μετά είναι με βάση τον τρόπο ενσωμάτωσης των δικαιοδόχων στο σύστημα δικαιοχρησίας και το βαθμό εξάρτησής τους από τον δικαιοπάροχο, όπου περιλαμβάνει δύο μορφές.

Μορφές με βάση το αντικείμενο της δικαιοχρησία

- α. Franchise διανομής (Distribution Franchise)
- β. Βιομηχανικό Franchise (Industrial Franchise)
- γ. Franchise Υπηρεσιών (Services Franchise)
- δ. Μικτό Franchise

Μορφές με βάση τον τρόπο ενσωμάτωσης των δικαιοδόχων στο σύστημα δικαιοχρησίας:

- α. Franchising Υπαγωγής (Subjection franchising)
- β. Franchising Ισοτιμίας

2.2.2 Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχειρήσεις

Οι Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) ολοένα και καταλαμβάνουν χώρο στο διεθνές σύστημα, στο πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, όπου καταφέρνουν να αλλάζουν τη φύση των κρατών και των διακρατικών σχέσεων.

Από το νόμο ορίζετε πως ΜΚΟ είναι «μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που έχουν ως αντικείμενο κυρίως την παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής, επισιτιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας προς τους πληθυσμούς αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να συντελέσουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτών των χωρών».

Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς συναντάμε σε πολλούς τομείς της καθημερινότητας μας, όπως είναι η παιδεία, η υγεία, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, κ.α. Μέσω αυτών η ποιότητα ζωής χιλιάδων ανθρώπων βελτιώνετε καθημερινά. Στόχος των ΜΚΟ είναι η προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών, με χαμηλό κόστος, τόσο όσο να καλύπτονται τα λειτουργικά έξοδα του οργανισμού. Οι ΜΚΟ δεν έχουν εμπορικούς σκοπούς, αλλά επιδιώκουν επιστημονικούς ή άλλους ανιδιοτελείς σκοπούς.

⁸ <http://hdl.handle.net/10795/1027>

Συχνά βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας σκάνδαλα για ΜΚΟ, οι οποίες τελικά εκμεταλλευόμενοι της ειδικής μεταχείρισης των ΜΚΟ από το κράτος, ως προς τη φορολογία και τον τρόπο λειτουργίας, τα μέλη τους αποσκοπούν στην επίτευξη προσωπικών κερδών, είτε υλικών είτε χρηματικών. Είναι ένα διεθνές φαινόμενο που δεν θα μπορούσε να λείπει από την Ελλάδα. Για αυτό το λόγο, πρόσφατα γίνεται προσπάθεια από την κυβέρνηση της χώρας μας ώστε να καλύψει το κενό που υπάρχει ως προς τον έλεγχο των αστικών μη κερδοσκοπικών εταιριών και των συλλόγων. Έως τις 20/10/2014 ήταν η ισχύ της δημόσιας διαβούλευσης επί του σχεδίου νόμου για τις Κοινωνικές Οργανώσεις.

Στόχος είναι η δημιουργία ενιαίου πλαισίου που θα ρυθμίζει συνολικά τις σχέσεις του κράτους με όλες τις μορφές Κοινωνικών Οργανώσεων. Την ανάγκη θέσπισης νόμων ολοκληρωμένου ελέγχου, αυτών των οργανώσεων από το κράτος, δημιούργησε το γεγονός των συχνών καταγγελιών κατάχρησης, είτε κρατικών κονδυλίων, είτε φιλανθρωπικών συναισθημάτων της κοινωνίας μας, που στόχο είχαν τον παράνομο πλούτο.

Πρόκειται, αρχικά, οι Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί να ονομάζονται πλέον Κοινωνικής Οργάνωση Πολιτών (εφεξής ΚΟΠ). Σύμφωνα με τον ορισμό του νομοσχεδίου, Κοινωνικής Οργάνωση Πολιτών είναι η εθελοντική μη κερδοσκοπική οργάνωση που λειτουργεί ως σωματείο ή αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, με κοινωνική, μη εμπορικό σκοπό, είναι ανεξάρτητη από κράτη ή κυβερνήσεις, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους δημόσιους οργανισμούς, τους εμπορικούς, συνδικαλιστικούς και επαγγελματικούς οργανισμούς, τις πολιτικές οργανώσεις και κόμματα⁹.

Όπως αναφέρεται στην εφημερίδα “Καθημερινή” (03.10.2014), το νομοσχέδιο προβλέπει τη δημιουργία ειδικού μητρώου εποπτείας των ΚΟΠ που πληρούν κριτήρια διαφάνειας και σέβονται τη λογοδοσία. Σε αυτό το ειδικό μητρώο θα εγγράφονται εθελοντικά μόνον οι κοινωνικές οργανώσεις που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις όσον αφορά την ανεξαρτησία τους, δεν θα μπορούν να γίνουν μέλη του Δ.Σ., κυβερνητικά στελέχη, βουλευτές, δήμαρχοι ή περιφερειάρχες, επικεφαλής πολιτικού κόμματος ή ανώτατους λειτουργούς εκκλησιών. Απαραίτητα για εγγραφή στο ειδικό μητρώο είναι η ύπαρξη ΑΦΜ και η τήρηση διπλογραφικών βιβλίων, ο έλεγχος από ελεγκτικές εταιρείες και η μη καταβολή αμοιβών στα μέλη του Δ.Σ.

Μόνο οι εγγεγραμμένες στο ειδικό μητρώο οργανώσεις θα έχουν τη δυνατότητα να λάβουν κρατική χρηματοδότηση και να τύχουν ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχείρισης. Ακόμα, θα πάψει να ισχύει η δυνατότητα απευθείας επιχορήγησης οργανώσεων πολιτών με απλές υπουργικές αποφάσεις. Η επιχορήγηση των ΚΟΠ που δεν είναι εγγεγραμμένες στο ειδικό μητρώο προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη επιτροπής που ορίζεται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών. Επίσης, με αυτό το σχέδιο νόμου θα κατοχυρώνεται πλήρως η εθελοντική απασχόληση σε κοινωνικές οργανώσεις αλλά και στον δημόσιο τομέα, το νομικό καθεστώς των εθελοντών και η ασφαλιστική τους κάλυψη. Η κοινωνική οργάνωση θα καλύπτει ιατροφαρμακευτικές και νοσοκομειακές

⁹ Εφημερίδα “Καθημερινή” (3.10.2014), ‘Σχέδιο νόμου για την εποπτεία των ΚΟΠ, των νέων ΜΚΟ’, <http://www.kathimerini.gr/786423/article/epikairothta/ellada/sxedio-nomoy-gia-thn-epopteia-twn-kop-twn-newn-mko>, τελευταία επίσκεψη: 17.10.2014

δαπάνες του εθελοντή, τα έξοδα ταξιδιού και επαναπατρισμού. Καταχώριση, λοιπόν, της εθελοντικής απασχόλησης με νόμο, ως προς τις Κοινωνικές Οργανώσεις ή το δημόσιο τομέα, όπως και του νομικού καθεστώτος των εθελοντών και η ασφαλιστική τους κάλυψη.

Την υποχρέωση εποπτείας για τις κοινωνικές οργανώσεις κάθε είδους, έχει το υπουργείο Εσωτερικών, όπου θα δημιουργηθεί σχετική διεύθυνση, αρμόδια να ελέγχει τις οργανώσεις και να επιβάλλει κυρώσεις.

Όλα τα παραπάνω όμως, είναι η πλευρά του κράτους ως προς τον εθελοντισμό και τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Διαβάζοντας την πρόταση νόμου, παρατηρείτε το γεγονός πως ο έλεγχος και η υλοποίηση ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού είναι πλέον δύσκολη για τις μικρές οργανώσεις που τα μέλη τους προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους, με στόχο την προσφορά στο συνάνθρωπο.

2.3 Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)

Οι δυσμενείς συνέπειες, της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα μας τα τελευταία χρόνια, τόσο σε περιφερειακό όσο και τοπικό επίπεδο, απαιτούν αντίδραση όχι όμως πλέον από τις παραδοσιακές δομές των πολιτικών ή συνδικαλιστικών οργανώσεων αλλά μέσα από λιγότερο ιεραρχημένες και περισσότερο συμμετοχικές μορφές, όπως είναι οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας και οι κοινωνικές επιχειρήσεις.

Ως Κοινωνική Οικονομία γενικά, νοείται ο χώρος μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον οποίο διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με κοινωνικούς σκοπούς και στόχους. Είναι το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από εταιρείες ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων¹⁰.

Ως κοινωνική επιχείρηση νοείται η επιχείρηση ή ο οργανισμός εμπορίας προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, ευρύτερης κοινωνικής αποστολής, όπου θέτει σαφέστατα ως κεντρικό στόχο την εξυπηρέτηση της κοινωνίας και όχι το άμεσο εμπορικό κέρδος. Στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες, οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις της Κοινωνικής Οικονομίας ομαδοποιούνται στις εξής κατηγορίες:

- ❖ Συνεταιριστικές επιχειρήσεις
- ❖ Αλληλασφαλιστικά ταμεία
- ❖ Σωματεία, οργανισμοί, αστικές μη-κερδοσκοπικές εταιρίες (ΑΜΚΕ), μη κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ) που ονομάζονται γενικά «ενώσεις».
- ❖ Ιδρύματα

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι πως προσδιορίζουν τις ανάγκες που πρόκειται να δημιουργηθούν και αναπτύσσουν τις κατάλληλες απαντήσεις. Με τη συμμετοχή πολλών διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών - δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, κοινωνία των πολιτών, ιδιωτικές επιχειρήσεις, πολίτες -

¹⁰ <http://koinsep.org/>

διασφαλίζεται κατά κάποιον τρόπο η εγγύτητα τους στις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Η προσφορά τους στην ευρύτερη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, σχετίζεται με την παροχή πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες στις τοπικές κοινωνίες- όπως κοινωνικές, εκπαιδευτικές και υγείας-, την συνεισφορά στην ισορροπημένη χρήση τοπικών πόρων με την ευρεία συμμετοχή τοπικών φορέων, στη συμβολή της προώθησης κυβερνητικών μοντέλων που ενισχύουν την τοπική κοινότητα στη στρατηγική λήψη αποφάσεων. Τέλος, σχετίζεται στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα των νέων προσφερομένων υπηρεσιών, ευνοώντας την ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας αδύναμων κατηγοριών ατόμων. (Γεώργιας, 2013)

Βάση στοιχείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ, 1989), ο τομέας της Κοινωνικής οικονομίας και η ανάδειξη του ρόλου της στο μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης, την κοινωνική ένταξη και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, είναι από τους κεντρικούς άξονες της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας την τελευταία 25 ετία. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, όπου ο τομέας αυτός βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο ακόμη. Μόλις το 2011, με το Ν.4019, καταχωρήθηκε για πρώτη φορά στο ελληνικό δίκαιο ως διακριτός τομέας της οικονομίας μας η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση. Ενώ το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξή του σε τοπικό επίπεδο συντάχθηκε στις αρχές του 2013. Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση είναι ένας αστικός συνεταιρισμός με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. (Τσομπάνογλου, 2013)

Μέλη σε μια Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι απλοί πολίτες αλλά και νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις). Με την προϋπόθεση, η συμμετοχή των νομικών προσώπων να μην υπερβαίνει το ποσοστό του 1/3 των μελών της. Δικαίωμα συμμετοχής σε αυτή, δεν έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε αυτούς. Κάθε μέλος έχει το δικαίωμα μιας ψήφου, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν. Οι συνεταιριστικές μερίδες αποτελούν το κεφάλαιο της επιχείρησης. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτουν τουλάχιστον από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη χρηματική συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης, το ύψος της οποίας ορίζεται ελεύθερα από το καταστατικό και είναι ίσο για όλα τα μέλη. Η απόκτηση συνεταιριστικών μερίδων πραγματοποιείται με καταβολή μετρητών.

Οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες. Αρχικά είναι οι «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης», οι οποίες αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού δηλαδή τις ομάδες εκείνες του πληθυσμού που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Ακολουθούν οι «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας», οι οποίες αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις. Τέλος, οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού, οι οποίες αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμαμάτων κ.α.) που προάγουν το

τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Η χρηματοδότηση μιας Κοιν.Σ.Επ., εκτός από το ίδιο κεφάλαιο της, γίνεται μέσω δωρεών από τρίτους, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα της, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α., καθώς και κάθε άλλο έσοδο από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, σύμφωνα με το καταστατικό της. Το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης και ο Αναπτυξιακός Νόμος, επίσης αποτελούν μέρος της χρηματοδότησης μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης.

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις έχουν το δικαίωμα να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Τη διαχείριση τους, έχει η Διοικούσα Επιτροπή που διέπεται από το άρθρο 7 του ν. 1667/1986 (Α' 196), με την επιφύλαξη του Ν.4019/2011. Η Διοικούσα Επιτροπή εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της, ενώ σε περίπτωση τριμελούς επιτροπής οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο μελών. Συνεδριάζει υποχρεωτικά τουλάχιστον μια φορά τον μήνα. Κάθε χρόνο και τουλάχιστον για μια φορά η Διοικούσα Επιτροπή της Κοιν.Σ.Επ. συστήνει μια Γενική Συνέλευση των μελών. Η Γενική Συνέλευση θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα τριών μηνών από τη λήξη της οικονομικής χρήσης. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να ζητήσουν έκτακτη Γενική Συνέλευση, όμως θα πρέπει να αποτελούν το 1/3 των μελών, κατόπιν σχετικού αιτήματος με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή της Κοιν.Σ.Επ.

Όσων αφορά τα κέρδη των Κοιν.Σ.Επ., δε γίνεται διανομή αυτών στα μέλη της, εκτός αν αυτά είναι εργαζόμενοι σε αυτή. Το ποσοστό του 5% των κερδών διατίθεται ετησίως για το σχηματισμό αποθεματικού, κατά ποσοστό 35% διανέμεται στους εργαζόμενους της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο καταστατικό τους. Το υπόλοιπο ποσό των κερδών διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Οι εργαζόμενοι, οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες ομάδες και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ.

Στην περίπτωση όπου κατά τον έλεγχο μιας Κοιν.Σ.Επ. διαπιστωθεί ότι νομικά ή φυσικά πρόσωπα χρησιμοποιούν τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του Νόμου αυτού με σκοπό να αποκομίσουν για λογαριασμό των ιδίων ή για λογαριασμό άλλων παράνομο περιουσιακό όφελος, διατάσσεται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η οριστική διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ., στην οποία αυτά μετέχουν, από το Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, ενώ παράλληλα επιβάλλεται με απόφαση του κατά τόπο αρμόδιου Περιφερειάρχη πρόστιμο σε βάρος της επιχείρησης, ύψους τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ. Η δε επιβολή των ως άνω διοικητικών κυρώσεων είναι ανεξάρτητη από κάθε άλλη αστική, ποινική ή πειθαρχική κύρωση που τυχόν προβλέπεται σε βάρος των διοικούντων μελών της από την κείμενη νομοθεσία.

2.4 Νομικά και φορολογικά χαρακτηριστικά μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων

Τα Νομικά Πρόσωπα διακρίνονται ανάλογα με τη φύση τους, σε δυο κατηγορίες: τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και αυτά του ιδιωτικού δικαίου. Σε σχέση με τα τελευταία, η διάταξη του άρθρου 61 του Αστικού Κώδικα, τα προσδιορίζει ως ενώσεις προσώπων ή περιουσιακών συνόλων (ιδρύματα) που συστήνονται για την επίτευξη ή αντίστοιχα την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού και μπορούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα υπό τις προϋποθέσεις που τάσσει ο νόμος. Η κυριότερη μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου είναι οι εταιρείες, με τη σύσταση των οποίων οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην ανάπτυξη εμπορικής δραστηριότητας και συνακόλουθα στην επίτευξη κερδοσκοπικού σκοπού. Εντούτοις, υπάρχουν δύο ακόμη είδη νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, τα ιδρύματα και τα σωματεία (σύλλογοι), η σύσταση των οποίων τείνει στην επίτευξη ή προαγωγή μη κερδοσκοπικού σκοπού. Παράδειγμα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ). Κάποιες ΜΚΟ δραστηριοποιούνται οικονομικά με σκοπό να διατηρήσουν ή και να αυξήσουν την ίδια περιουσία τους, ώστε να έχουν τα μέσα για την επίτευξη του κοινωφελούς σκοπού τους. Επίσης, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα μπορεί να είναι και μια αστική εταιρεία, ανάλογα το καταστατικό της. Η πρόσληψη και μισθοδοσία εργαζομένων επιτρέπεται, ανεξάρτητα το μη κερδοσκοπικό τους χαρακτήρα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 109 του κωδικοποιημένου νόμου 2238/94, «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος», όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 13, παρ. 4 του νόμου 2459/1997, ο συντελεστής φορολογίας για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ή τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ορίζεται σε 35% και σε 10% ειδικά για τα ημεδαπά Νομικά Πρόσωπα που έχουν συσταθεί ή συνιστώνται νόμιμα και επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς. Κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.), ερμηνευούσης αντίστοιχη φορολογική διάταξη (του άρθρου 6, παρ. 1, περ. ε' του Νομοθετικού Διατάγματος 3843/1958), ως ημεδαπά Νομικά Πρόσωπα, συνιστώμενα νομίμως και επιδιώκοντα αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, θεωρούνται τα ημεδαπά Νομικά Πρόσωπα που έχουν συσταθεί ή συνιστώνται με πρωτοβουλία ιδιωτών, κατά τις οικείες διατάξεις του Αστικού Δικαίου, για τα οποία γεννάται ζήτημα αποδείξεως περί του ότι επιδιώκουν στην πράξη τους κοινωφελείς σκοπούς που προβλέπονται από τις καταστατικές τους διατάξεις, όχι δε και σε πρόσωπα που συνιστώνται με πρωτοβουλία του Δημοσίου, για την επιδίωξη επιβοηθητικής της κρατικής εν γένει δράσης, έστω και αν αυτά τα Νομικά Πρόσωπα, ανεξάρτητα από το αν λειτουργούν ως ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, χαρακτηρίζονται από το νόμο ως "κοινωφελούς χαρακτήρα", δεχόμενη επίσης ότι ο χαρακτηρισμός Νομικού Προσώπου ως επιδιώκοντος σκοπό φιλανθρωπικό ή κοινωφελή δεν προσιδιάζει στα ΝΠΔΔ.¹¹

Σύμφωνα με την περίπτωση γ' του άρθρου 45 του νόμου 4172/2013, σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων υπόκεινται τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που

¹¹ <http://taxheaven.gr/laws/circular/view/id/2239/hl/%CE%A4%CE%91%CE%A0>

συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου. Καθώς και οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες.

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης γ' του άρθρου 45 που τηρούν απλογραφικά φορολογούνται με συντελεστή είκοσι εννέα τοις εκατό (29%), όπως αναφέρετε στην παρ. 1 του άρθρου 58, του νόμου 4172/2013.

Οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων που δεν αποκτούν έσοδα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος, αλλά αποκλειστικά και μόνο έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Τα ανωτέρω ισχύουν ανάλογα και για τις άτυπες ενώσεις ιδιοκτητών και ενοίκων πολυκατοικίας, όταν δεν αποκτούν φορολογητέο εισόδημα. (παρ. 5, άρθρο 68, Ν. 4172/2013)

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 71, που αφορά στην προκαταβολή φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, αναφέρετε πως με βάση τη δήλωση που υποβάλλουν τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας βεβαιώνεται ποσό ίσο με εκατό τοις εκατό (100%) του φόρου που προκύπτει για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους. Το ποσοστό αυτό μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) για τα νέα νομικά πρόσωπα κατά τα τρία (3) πρώτα οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης εργασιών τους.

2.4.1 Σωματείο¹²

Σωματείο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 78 ΑΚ, είναι η ένωση είκοσι (20) τουλάχιστον προσώπων που επιδιώκει μη κερδοσκοπικό σκοπό και η οποία αποκτά νομική προσωπικότητα με την εγγραφή της σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (το βιβλίο σωματείων) που τηρείται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του. Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο αυτό υποβάλλεται σχετική αίτηση ενώπιον του ανωτέρω δικαστήριου, η οποία και συζητείται κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Στην αίτηση αυτή επισυνάπτονται η συστατική πράξη, τα ονόματα των μελών της διοίκησης και το καταστατικό με τις υπογραφές των μελών και με χρονολογία. Στην δε υποβολή της αίτησης νομιμοποιείται να προβεί, εκτός από τους ιδρυτές, ενεργούντες από κοινού, ή τα μέλη της προσωρινής διοίκησης του υπό σύσταση σωματείου, και εκπρόσωπος που ενεργεί εν προκειμένω για λογαριασμό του υπό σύσταση σωματείου.

Αναγκαίο περιεχόμενο της αίτησης, αποτελούν, μεταξύ άλλων, η αναφορά της έδρας του σωματείου, η υπογραφή της έγγραφης συστατικής πράξης και του καταστατικού

¹² «Η λογιστική και Φορολογική παρακολούθηση των Μη Κερδοσκοπικών Νομικών Προσώπων (Σωματείων)» Οδηγός του Π.Ο.Σ.Ε.Α.

(που μπορούν να συνενώνονται σε ενιαία πράξη) από τα είκοσι ιδρυτικά μέλη, καθώς και διακριτό αίτημα περί αναγνώρισης του υπό σύσταση σωματείου, το οποίο πρέπει απαραίτητα να συνοδεύει το αίτημα περί εγγραφής του στο ειδικό βιβλίο του Πρωτοδικείου. Η τήρηση των ως άνω διατάξεων, οι οποίες είναι αναγκαστικού δικαίου, ελέγχονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο κατά την εκδίκαση της αίτησης, στα πλαίσια του ελέγχου νομιμότητας, στον οποίον αποκλειστικά και μόνο αυτό προβαίνει, ενώ, σε περίπτωση που διαπιστωθεί έλλειψή τους, η αίτηση απορρίπτεται ως μη νόμιμη.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 83 ΑΚ, το σωματείο αποκτά νομική προσωπικότητα από τη στιγμή που θα εγγραφεί στο βιβλίο του Πρωτοδικείου, πράγμα που γίνεται με την τελεσιδικία της απόφασης που διατάζει την εγγραφή του. Επιπλέον, η απόφαση του δικαστηρίου διατάσσει και τη δημοσίευση στον τύπο περίληψης του καταστατικού του σωματείου με τα ουσιώδη στοιχεία του. Η εγγραφή στο βιβλίο σωματείων περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησης του καθώς και τους όρους που την περιορίζουν. Ομοίως, κάθε τροποποίηση του καταστατικού ισχύει μόνο αφότου εγγραφεί στο οικείο βιβλίο, ενώ σε περίπτωση διάλυσής του σωματείου η επέλευσή της σημειώνεται δίπλα στην εγγραφή του μαζί με τα ονόματα των εκκαθαριστών.

Το σωματείο διαλύεται, μετά από αίτηση της διοίκησης ή του ενός πέμπτου των μελών του ή και της εποπτεύουσας αρχής, με απόφαση του αρμόδιου κατά τόπον πρωτοδικείου για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 105 ΑΚ, ανάμεσα στους οποίους είναι και η επιδίωξη διαφορετικού σκοπού από εκείνον που καθορίζει το καταστατικό ή «αν ο σκοπός ή η λειτουργία του σωματείου έχουν καταστεί παράνομοι ή ανήθικοι ή αντίθετοι προς τη δημόσια τάξη». Συνεπώς, παρά το γεγονός ότι το σωματείο αποκτά νομική προσωπικότητα με την τελεσιδική δικαστική αναγνώρισή του και την εγγραφή του στα οικεία βιβλία, ο νομοθέτης προέκρινε την αναγκαιότητα της διάλυσής του σε περίπτωση που αυτό εκτραπεί του αρχικού του σκοπού, χωρίς η δικαστική απόφαση που διατάσει τη διάλυση να προσκρούει στο δεδικασμένο από την απόφαση περί αναγνώρισης του.

Τα παραπάνω αφορούν σε σωματεία πρωτοβάθμιας οργάνωσης. Ωστόσο, είναι δυνατόν δύο ή περισσότερα σωματεία (και πιο συγκεκριμένα οι διοικήσεις τους) να συμφωνήσουν να οργανωθούν σε δευτεροβάθμιο επίπεδο και να σχηματίσουν μία δευτεροβάθμια ένωση - ομοσπονδία. Σε αυτήν την περίπτωση τα πρωτοβάθμια σωματεία - μέλη της ομοσπονδίας διατηρούν την οικονομική και διοικητική τους αυτοτέλεια και συνεργάζονται προς την επίτευξη των κοινών στόχων τους. Ομοίως οι δευτεροβάθμιες ενώσεις μπορούν να συγκροτήσουν τριτοβάθμιες ενώσεις - συνομοσπονδία. Δεν υπάρχουν ειδικότερες διατάξεις περί ίδρυσης και λειτουργίας δευτεροβάθμιων ή και τριτοβάθμιων οργανώσεων από μη κερδοσκοπικά (πολιτιστικά) σωματεία και δευτεροβάθμιες ενώσεις αυτών, γι αυτό ισχύουν όσα αναφέρθηκαν και για τα πρωτοβάθμια σωματεία, με τις απαραίτητες τροποποιήσεις που αφορούν στη μορφή τους (ιδίως η Γενική Συνέλευση θα πρέπει να περιλαμβάνει όρους για την αντιπροσώπευση των πρωτοβάθμιων σωματείων με σύστημα εκλογής αντιπροσώπων). Υπάρχει αμφισβήτηση περί του αν για την ίδρυση δευτεροβάθμιας ή και τριτοβάθμιας οργάνωσης απαιτείται και πάλι η απόφαση για ίδρυση από 20 τουλάχιστον πρόσωπα (νομικά ή και φυσικά πρόσωπα). Υποστηρίζεται πάντως στη

θεωρία, αλλά γίνεται και δεκτό στην πράξη ότι ένωση σωματείων (ομοσπονδία – συνομοσπονδία) μπορούν να ιδρύσουν δύο ή και περισσότερα σωματεία – νομικά πρόσωπα.

2.4.2 Αστική μη κερδοσκοπική εταιρία

Συχνά για λόγους ταχύτητας σύστασης, ή για λόγους μη συμπλήρωσης του ελάχιστου αριθμού των 20 μελών, επιλέγεται η συγκρότηση σε μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας, που λαμβάνει συχνά σωματειακή μορφή με καταστατικές προβλέψεις παραπλήσιες του σωματείου (γενική συνέλευση μελών, διοικητικό συμβούλιο κλπ.). Η άνω εταιρία η οποία συστήνεται με διαδικασία παρεμφερή αυτής των εμπορικών εταιριών (καταβολή φόρου επί του κεφαλαίου, καταχώρηση αντιγράφου πρωτότυπης συστατικής πράξης στην ΔΟΥ της έδρας της εταιρίας, καταβολή εισφορών υπέρ Ασφαλιστικών Ταμείων και καταχώρηση στο βιβλίο εταιριών του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας) από τουλάχιστον 2 άτομα, έχει το πλεονέκτημα της ευελιξίας, αλλά αποφεύγεται, καθώς απαιτεί την έναρξη φορολογικής δραστηριότητας αμέσως μετά την καταχώρησή της στο βιβλίο εταιριών (εντός προθεσμίας 30 ημερών) και την τήρηση φορολογικών βιβλίων και στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση για τη σύσταση αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας θα πρέπει να ζητείται η συνδρομή δικηγόρου και φοροτέχνη – λογιστή, ενόψει των φορολογικών υποχρεώσεων.

Οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με το άρθρο 2 § 1 του ΠΔ 134/96, προστέθηκαν στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ΚΒΣ και έτσι από 1/8/1996 έχουν όλες τις υποχρεώσεις που έχουν οι επιτηδευματίες, δηλαδή λογίζονται ως επιτηδευματίες ακόμα και στην περίπτωση που δεν έχουν σκοπό κερδοσκοπικό. Τήρηση βιβλίων από Ν.Π. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Υπαγωγή ή μη σε ΦΠΑ και φόρο εισοδήματος. Τα Ν.Π. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εκτός από το Δημόσιο, τηρούν βιβλία μόνο για τις πράξεις παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που υπάγονται σε ΦΠΑ ή (από 1-1-2003) σε φόρο εισοδήματος. Για το τμήμα αυτό θεωρούνται επιτηδευματίες και έχουν όλες τις υποχρεώσεις του ΚΦΑΣ

Παράδειγμα ως προς το ΦΠΑ. Σύλλογος που εκδίδει εφημερίδα, στην οποία καταχωρεί διαφημίσεις. Το τμήμα των διαφημίσεων υπάγεται σε ΦΠΑ και ως εκ τούτου ο Σύλλογος υποχρεούται να θεωρήσει βιβλίο εσόδων-εξόδων, όπου θα παρακολουθεί μόνο τα έσοδα που προέρχονται από τις διαφημίσεις και τα έξοδα με ΦΠΑ που αναλογούν σ' αυτές. Σημειώνεται ότι η Διοίκηση (Δ/ση ΦΠΑ) δέχεται ότι στην περίπτωση που τα έσοδα που εκφεύγουν του σκοπού των Νομικών Προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι ασήμαντα δηλαδή δεν ξεπερνούν το όριο των ακαθάριστων εσόδων για την τήρηση βιβλίων τότε απαλλάσσονται από το ΦΠΑ. Για τη θέση αυτή απαιτείται τροποποίηση των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 2 του ΚΒΣ, οι οποίες για την απαλλαγή αναφέρονται μόνο σε φυσικά πρόσωπα.

2.5 Εσωτερικός έλεγχος ΜΚΟ από τους Δημόσιους Φορείς

Κάθε μη κερδοσκοπικός οργανισμός διαθέτει τμήμα εσωτερικού ελέγχου, είναι ένα ολιγομελές όργανο αποτελούμενο από μη-εκτελεστικά μέλη της Διοίκησης και επομένως, λόγω αυτής της άμεσης υπαγωγής του στη διοίκηση θεωρείται μέρος αυτής και κατ' επέκταση το κύρος και οι ευθύνες του τμήματος είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

Οι ΜΚΟ που λαμβάνουν κρατικές επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του εκάστοτε υπουργείου, εποπτεύονται από επιτροπές αυτού, για τη σωστή διαχείριση των χρημάτων καθώς και πιθανής απόκλισης του σκοπού του οργανισμού.

Η ασκούμενη επί του ΜΚΟ εποπτεία από το υπουργείο, περιλαμβάνει οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και διοικητικό έλεγχο σχετικά με τη νομιμότητα των πράξεων και ενεργειών των οργάνων διοίκησης αυτού.

Τους πρώτους μήνες κάθε έτους γίνεται ετήσιος τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης του προηγούμενου έτους από εξωτερικούς ορκωτούς λογιστές. Η έκθεση του πορίσματος ελέγχου κοινοποιείται στον εποπτεύοντα Υπουργό έως και τα μέσα του ίδιου έτους. Ο υπουργός έχει το δικαίωμα να διατάξει οποιοδήποτε έκτακτο έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του εποπτευόμενου φορέα.

Με το Ν. 3492/2006 (ΦΕΚ 210/Α/05.10.2006)¹³, συστήνεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων με αρμοδιότητες την άσκηση ελέγχου στη διαχείριση του προϋπολογισμού των φορέων προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα ποσά που δαπανήθηκαν, χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς που χορηγήθηκαν και ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη εξασφάλιση της είσπραξης των εσόδων καθώς και στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου προκειμένου να πιστοποιηθεί η επάρκειά τους. Επίσης, αρμοδιότητα της είναι η εισήγηση κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και την αποτελεσματική διαχείριση των ποσών που δαπανώνται, η καταπολέμηση κάθε παράνομης δραστηριότητας, η επιβολή κυρώσεων, η διαμόρφωση προτύπων και μεθοδολογιών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, η σύνταξη προδιαγραφών οργάνωσης, εσωτερικής λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των μονάδων εσωτερικού ελέγχου των υπουργείων, περιφερειών και λοιπών φορέων, η συνεργασία με αντίστοιχες υπηρεσίες άλλων κρατών μελών και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων και η σύνταξη της ετήσιας έκθεσης.

Η αναγκαιότητα επέκτασης στο σχέδιο νόμου, προέκυψε από το γεγονός ότι από αρκετούς ελέγχους που είχαν διενεργηθεί από όργανα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σε φορείς που χρηματοδοτούνταν από τον κρατικό προϋπολογισμό, είχε διαπιστωθεί η ανυπαρξία ουσιαστικού πρωτογενούς ελέγχου, η ανεπάρκεια ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονταν από τους κανονισμούς λειτουργίας των φορέων και η αδυναμία διενέργειας καταλογισμών με αποτέλεσμα την πληρωμή σωρείας μη σύννομων δαπανών.

¹³ Οργάνωση συστήματος ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις.

Ως εσωτερικός έλεγχος προσδιορίζεται στο νόμο η ανεξάρτητη ελεγκτική-συμβουλευτική δραστηριότητα παροχής διαβεβαίωσης για την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης ελέγχου ενός φορέα με στόχο τη βελτίωση των λειτουργιών του και την επίτευξη των στόχων του, χρησιμοποιώντας συστημικές και δομημένες μεθοδολογίες. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξασφαλίζει τη συμμόρφωση στις πολιτικές της Διοίκησης, διασφαλίζει τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους του φορέα, μέσω πιστοποίησης της πληρότητας και ακρίβειας των λογιστικών εγγραφών και καταστάσεων και παρέχει αξιόπιστες δημοσιονομικές και διαχειριστικές πληροφορίες.

2.6 Πηγές εσόδων των μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων

Η πιστοποίηση στο Μητρώο ΜΚΟ Κοινωνικής Φροντίδας του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, είναι απαραίτητη από τους οργανισμούς ώστε να μπορούν να συγκεντρώνουν χορηγίες και δωρεές. Πολλές φορές το ζητούν οι ίδιες οι εταιρείες όταν αξιολογούν πιθανή χρηματοδότηση οργανώσεων. Επιπλέον, η πιστοποίηση αποτελεί «διαβατήριο» για τη συμμετοχή σε διαβουλεύσεις με κρατικούς φορείς, βοηθά στη συνεργασία με άλλους φορείς και αποτελεί αναγκαίο προαπαιτούμενο για την επιλεξιμότητα των οργανώσεων σε πεδίο των κρατικών επιχορηγήσεων (ιδιαίτερα του Υπουργείου που διαχειρίζεται την Πρόνοια). Από την άλλη, κάποιες οργανώσεις επισημαίνουν την έλλειψη απτών χρηματοδοτικών ωφελειών, τον γραφειοκρατικό χαρακτήρα του Μητρώου και την έλλειψη ενός συστήματος ελέγχου και διαφάνειας στη βάση του εν λόγω Μητρώου.

Οι πηγές χρηματοδότησης/ άντλησης πόρων συνηθέστερα είναι από:

- ❖ Κρατικές επιχορηγήσεις.
Οι τυπικές οργανώσεις, ιδιαίτερα όσες διαθέτουν δομές υποστήριξης για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού (εργαστήρια, κέντρα αποκατάστασης, κέντρα παιδικής προστασίας, ξενώνες) στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στην επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων τους.
- ❖ Συμβολή της Εκκλησίας.
Οι τυπικές οργανώσεις θρησκευτικής πίστης αναφέρονται το βασικό ρόλο της χρηματοδοτικής στήριξης από την Εκκλησία.
- ❖ Συνδρομές/ συνεισφορές μελών.
Εθελοντική εργασία μελών ή φίλων της οργάνωσης: Η εθελοντική εργασία καλύπτει ποικιλία δραστηριοτήτων των οργανώσεων, όπως διοικητική υποστήριξη, παροχή υπηρεσιών σε βοηθούμενα άτομα, συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα των οργανώσεων (πχ. ευαισθητοποίηση κοινού, αναζήτηση πόρων). Οι άτυπες συσσωματώσεις στηρίζονται σχεδόν αποκλειστικά στην εθελοντική εργασία των συμμετεχόντων σε αυτές. Ιδιωτικές χορηγίες: Συνεισφορές χρηματικών ποσών κατά περίπτωση από

ιδιώτες ή και επιχειρήσεις (εταιρική κοινωνική ευθύνης) και άλλα νομικά πρόσωπα.

- ❖ Προγράμματα υποστήριξης κυβερνήσεων/ συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα.
Οι δημόσιοι πόροι στο πλαίσιο αναπτυξιακών/κοινωνικών προγραμμάτων αναφέρονται ως βασική πηγή πόρων, ιδιαίτερα από τυπικές οργανώσεις στο πεδίο της υγειονομικής φροντίδας και των ΑΜΕΑ.
- ❖ Παραχώρηση χώρων/κτιρίων από Δήμους.
Αναφέρεται τόσο από τυπικούς όσο και από άτυπους φορείς.
- ❖ Έσοδα από εκδηλώσεις (π.χ. παζάρια, συνέδρια).
- ❖ Στήριξη από Ιδρύματα.
Αναφέρεται από τυπικές οργανώσεις όλων των θεματικών πεδίων.
- ❖ Εμπορικές δραστηριότητες: Κάποιες οργανώσεις έχουν αναπτύξει εμπορικές δραστηριότητες (π.χ. δημιουργία τεχνουργημάτων, παραγωγικά εργαστήρια, διαφημιστικό υλικό) για την ενίσχυση των εσόδων τους αλλά και την επαγγελματική ένταξη βοηθούμενων ομάδων. Οι οργανώσεις αυτές δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της προστασίας των ΑΜΕΑ και δευτερευόντως στην παιδική προστασία.

2.7 Φορολογικά κίνητρα

Τα φορολογικά κίνητρα είναι ελάχιστα σημαντικά στο πεδίο των μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Τα εν λόγω κίνητρα αφορούν φοροαπαλλαγές ως προς τις δωρεές, την ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση των φιλανθρωπικών εκδηλώσεων και στην πρόβλεψη περί απαλλαγής συγκεκριμένων ακινήτων των οργανώσεων από το ειδικό τέλος των ηλεκτροδοτούμενων χώρων (το γνωστό ΕΕΤΗΔΕ, δηλαδή το τέλος ακινήτων που καταβάλλεται μέσω των λογαριασμών της ΔΕΗ).

Κεφάλαιο 3 Οι ΜΚΟ μέσα στην οικονομική κρίση

3.1 Η οικονομική κρίση επηρεάζει τις ΜΚΟ

Οι οικονομικές δυσχέρειες τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, είναι η αιτία της μεγάλης μείωσης των πόρων στους οργανισμούς και τα σωματεία. Τα τελευταία χρόνια λόγω της κρίσης που έχει κατακλίσει τη χώρα μας έχει επηρεαστεί η ποσοστιαία συμμετοχή δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην οικονομική στήριξη των οργανώσεων υπέρ του ιδιωτικού τομέα. Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει θετικά την αύξηση των εθελοντών και της εθελοντικής εργασίας, οι βασικές πηγές προέλευσης των εθελοντών είναι οι νέοι, οι άνεργοι και όσοι έχουν ανάγκη για βοήθεια.

Η κρίση έχει αναγκάσει τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών να αλλάξουν σημαντικά τις προτεραιότητες τους. Έτσι οι τυπικές¹⁴ οργανώσεις επιμηκύνουν την περίοδο της παρεχόμενης στήριξης σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ιδιαίτερα στο πεδίο της υγειονομικής περίθαλψης, οι δε άτυπες¹⁵ συσσωματώσεις είναι σε μεγάλο βαθμό γέννημα της κρίσης. Όλοι οι φορείς αναφέρουν επιδείνωση της ποιότητας ζωής και αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων. Ακόμα παρατηρείται ζήτημα ως προς την εθνικότητα των ζητούντων κοινωνική στήριξη: Η πλειοψηφία των φορέων αναφέρει σημαντική αύξηση των Ελλήνων που απευθύνονται σε αυτούς για βοήθεια, ιδιαίτερα στο πεδίο των ιατρικών εξετάσεων και ελέγχων. Ακόμα αναφέρουν αύξηση των ατόμων που ζητούν βοήθεια από νοικοκυριά της μεσαίας κοινωνικο-οικονομικής τάξης, καθώς και ότι έχει διευρυνθεί η πληθυσμιακή ομάδα των φτωχών, αφού φαίνεται να εμπίπτουν σε αυτή υπερχρεωμένα νοικοκυριά.

Η κρίση στάθηκε η αιτία για κάποιες οργανώσεις να επιδιώξουν συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα καθώς και με το εξωτερικό, ώστε να αυξήσουν τα έσοδά τους.

Ως κυριότεροι λόγοι ίδρυσης των τυπικών οργανώσεων αναφέρονται οι ανάγκες της εποχής (ιδιαίτερα στο χώρο της υγειονομικής φροντίδας), η πρωτοβουλία ενός ατόμου λόγω προσωπικών βιωμάτων (πχ. αναπηρία, θάνατος οικείου προσώπου), η άσκηση πίεσης στο πολιτικό σύστημα, η ανεπάρκεια ή συρρίκνωση των κρατικών δομών, η έλλειψη δημόσιας πολιτικής, οι ιδέες/ αξίες, η μεταφορά κάποιας διεθνούς

¹⁴ Τυπικές οργανώσεις είναι εκείνες όπου φέρουν κάποια νομική μορφή, όπως τα σωματεία, οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες ή επιτροπές εράνων, κ.λπ.

¹⁵ Οι άτυπες οργανώσεις είναι συσσωματώσεις πολιτών που δεν έχουν αναγνωρισθεί ούτε επιδιώκουν να αναγνωριστούν, από νομική άποψη, ως τυπικές οργανώσεις.

πρωτοβουλίας σε εθνικό επίπεδο και η εφαρμογή μιας πολιτικής στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Οι άτυποι φορείς ή συσσωματώσεις αναφέρουν ως κυρίαρχους λόγους ίδρυσής τους την προβολή εναλλακτικών προτύπων οικονομίας και παραγωγής, την κάλυψη των ίδιων των αναγκών των μελών τους, την ανάγκη για απασχόληση και την αντίδραση στην κρίση. Είναι εμφανές ότι τα άτυπα δίκτυα εκδηλώνουν πιο ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά, στοιχείο που συνδέεται και με την απροθυμία τους για συνεργασία με το κεντρικό κράτος και την απόκτηση θεσμικής μορφής (προτιμούν να διατηρήσουν τον άτυπο χαρακτήρα τους).

Οι βασικοί άξονες δραστηριότητας των οργανώσεων περιλαμβάνουν πέντε βασικά θεματικά πεδία, όπως προέκυψε από την πιλοτική έρευνα¹⁶ του "Παρατηρητηρίου για την Κρίση":

❖ Ιατρική/ υγειονομική φροντίδα

Η ιατρική/ υγειονομική φροντίδα είναι η συνηθέστερη μορφή παρεχόμενης κοινωνικής φροντίδας και λόγος ίδρυσης μίας οργάνωσης και χαρακτηρίζει ποικιλία φορέων, τυπικών και άτυπων. Σε κάποιες περιπτώσεις απευθύνεται στο γενικό πληθυσμό και σε κάποιες άλλες σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (πχ. μετανάστες, πρόσφυγες, άτομα με ειδικά νοσήματα). Ορισμένες οργανώσεις σε αυτό το θεματικό πεδίο δράσης εμφανίζουν υψηλό βαθμό διασποράς στο χρόνο, ωστόσο παρατηρείται ιδιαίτερη αύξηση άτυπων δικτύων στο χώρο της υγειονομικής φροντίδας τα τελευταία χρόνια της κρίσης (κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία).

❖ Παροχή κοινωνικής αρωγής

Η παροχή βασικών κοινωνικών υπηρεσιών αναφέρεται στην παροχή κοινωνικής αρωγής σε ανασφάλιστους, άπορους, άνεργους. Δηλαδή, είναι η κλασική φιλανθρωπική δράση. Στο πεδίο αυτό εμφανίζονται, κυρίως, οι ΜΚΟ θρησκευτικής πίστης αλλά και κάποια άτυπα δίκτυα για την παροχή βασικών ειδών.

❖ Αναπηρία

Στο πεδίο των ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ), οι οργανώσεις εκδηλώνουν δράσεις για την υγειονομική, ψυχολογική, κοινωνική και επαγγελματική μέριμνα υπέρ των ΑΜΕΑ και την κοινωνική ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο με όρους ισότητας και σεβασμού της προσωπικότητάς τους. Οι οργανώσεις του συγκεκριμένου θεματικού πεδίου είναι τυπικές, συνήθως ιδρύματα ή σωματεία, αλλά και επιστημονικές εταιρείες. Δεν καταγράφεται παρουσία άτυπων δικτύων στο συγκεκριμένο θεματικό πεδίο, αλλά βέβαια περαιτέρω έρευνα ίσως ανατρέψει αυτή τη διαπίστωσή μας.

❖ Παιδική προστασία

¹⁶ Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στους τυπικούς και άτυπους φορείς της κοινωνίας πολιτών στο χώρο της κοινωνικής αλληλεγγύης και οι νέοι περιορισμοί της κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη την περίοδο 2010-2013,(2014)

Στον τομέα της παιδικής προστασίας, οι οργανώσεις αναπτύσσουν δομές φιλοξενίας/ προστασίας, συνηγορία υπέρ των δικαιωμάτων των παιδιών και της απαιτούμενης κοινωνικής προστασίας των παιδιών. Οι τυπικές οργανώσεις δίδουν έμφαση σε δομές φιλοξενίας, ενώ οι άτυποι φορείς εστιάζονται στη συνηγορία υπέρ των δικαιωμάτων των παιδιών, στην ανάπτυξη δημόσιας πολιτικής και τη δικτύωση εθελοντών.

❖ Δικτύωση/ συνεργατικά και ανταλλακτικά δίκτυα

Στο πεδίο της δικτύωσης, των συνεργατικών και ανταλλακτικών δικτύων, εμφανίζονται άτυπες συσσωματώσεις/ δίκτυα που χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο τις δυνατότητες του διαδικτύου, προκειμένου να δημιουργήσουν έναν εικονικό τόπο συνάντησης για την ανταλλαγή αγαθών ή και την παροχή υπηρεσιών δωρεάν ή στο πλαίσιο μη χρηματικών μονάδων ανταλλαγής. Τονίζονται επίσης οι ανάγκες για έκφραση και δημιουργία, τόσο ειδικών κοινών/ ομάδων όσο και των ενεργών πολιτών. Οι δραστηριότητες αυτές εμφανίζονται στα πρόσφατα χρόνια της κρίσης.

Καταληκτικά, οι τυπικές οργανώσεις εστιάζονται στην κλασική παροχή κοινωνικής βοήθειας, στη δημιουργία και λειτουργία δομών φροντίδας για διάφορες ειδικές κατηγορίες ωφελουμένων (π.χ., παιδιά φτωχών οικογενειών, κοινωνικά αποκλεισμένοι πολίτες). Από την άλλη πλευρά, οι άτυπες συσσωματώσεις/ πρωτοβουλίες εστιάζουν στην δικτύωση και στα ανταλλακτικά δίκτυα και αναφέρονται στο γενικό πληθυσμό.

3.2 Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο

Πολλά τα οικονομικά προβλήματα που έχει δημιουργήσει η οικονομική κρίση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ολόκληρης της χώρας. Οι μισθοί για την Ελλάδα, συγκριτικά με αυτούς των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρίσκονται στο ενδιάμεσο επίπεδο κατώτατων μισθών¹⁷ οι οποίοι κυμαίνονται από 500 έως 1.000 ευρώ μηνιαίως. Η βαριά φορολογία δεν επιτρέπει την ανάπτυξη σε κανένα κλάδο της οικονομίας μας. Οι επιχειρήσεις καλούνται να καταβάλουν τουλάχιστον το 50% των εσόδων τους στο κράτος (ΦΠΑ, ασφαλιστικές εισφορές, λοιποί φόροι). Συνεπώς, το έδαφος δεν είναι πρόσφορο για νέες επενδύσεις, με αποτέλεσμα να κλιμακώνετε η ανεργία, λόγω έλλειψης θέσεων εργασίας, ενώ οι υφιστάμενες επιχειρήσεις δεν προσλαμβάνουν νέο προσωπικό, είτε απολύουν και το υπάρχον. Παρόλη την πτώση¹⁸ που παρουσίασε τον Φεβρουάριο του 2016 το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 24,2% έναντι 25,8% τον Φεβρουάριο του 2015 και 24,4% τον Ιανουάριο του 2016.

Τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα την εξαθλίωση της κοινωνίας. Οι πολίτες δεν έχουν χρήματα για σπατάλη, πολλές οικογένειες ούτε καν για τα βασικά τους έξοδα. Δυστυχώς, μέλλεται να εξελιχθεί και άλλο αυτή η κατάσταση μέσα στο 2016 και τα

¹⁷ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics/el

¹⁸ <http://www.statistics.gr/>

ακόλουθα χρόνια. Οι πολίτες που έχουν ανάγκη στρέφονται στις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και τα σωματεία, ώστε να καταφέρουν να προσφέρουν μια καλύτερη ποιότητα διαβίωσης στου ίδιους και τα παιδιά τους. Είτε για παροχές υπηρεσιών υγείας, είτε εκπαίδευσης είτε ακόμα και για την σίτιση αυτών.

Μέσα από όλη αυτή την δυσάρεστη κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας, οι πολίτες δείχνουν έμπρακτα τη συμπόνια τους προσφέροντας με κάθε δυνατό τρόπο. Η συντήρηση των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, κάθε είδους, κατά ένα μεγάλο ποσοστό γίνεται από τις δωρεές των πολιτών. Είτε αυτό γίνεται με χρήματα, είτε με αγαθά και υπηρεσίες.

Η κοινωνική όψη της κρίσης αποτυπώνεται στην εξέλιξη της σχετικής φτώχειας¹⁹ και της στέρησης βασικών αγαθών και υπηρεσιών, όπως προκύπτει από την έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών από την ΕΛΣΤΑΤ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της περιόδου 2009-2012, διαφαίνεται μια ενισχυμένη τάση αύξησης της χρηματικής φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού, ακόμα και της στέρησης βασικών υλικών αγαθών και υπηρεσιών.

Οι επιπτώσεις της κρίσης αποτυπώνονται, μεταξύ άλλων, στον δείκτη της σχετικής φτώχειας. Ενώ ο δείκτης παρέμενε σχετικά σταθερός για περίπου δύο δεκαετίες και έως το 2008 και κυμαινόταν μεταξύ 19-21% περίπου, από το 2009 αρχίζει μια ανοδική πορεία. Συγκεκριμένα, ο δείκτης σχετικής φτώχειας, από 19,7% το 2009, αυξήθηκε στο 20,1% το 2010, στο 21,4% το 2011 για να φτάσει στο 23,1% το 2012 (ΕΛΣΤΑΤ 2014). Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε περίπου 2.536.000 ανθρώπους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του 2012, η Ελλάδα έχει πλέον το υψηλότερο ποσοστό φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ακολουθούν η Βουλγαρία, η Λετονία και η Λιθουανία). Τα παιδιά και οι άνεργοι αντιμετωπίζουν συστηματικά υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας από τον υπόλοιπο πληθυσμό. Τα παιδιά ηλικίας μέχρι 17 ετών αντιμετωπίζουν σε ποσοστό περίπου 26,9% τον κίνδυνο φτώχειας έναντι 45,8% των ανέργων (ΕΛΣΤΑΤ 2014).

3.3 Προσανατολισμός του ανθρώπου στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς

Η ανάγκη ύπαρξης μη κερδοσκοπικών οργανισμών είναι τεράστια. Το κενό που δημιουργείτε από την έλλειψη δομών του κράτους, καλείται να καλύψει μόνη της η κοινωνία. Οι πολίτες προσφέρουν είτε υπηρεσίες, είτε αγαθά σε εθελοντικούς οργανισμούς, με σκοπό να λάβουν βοήθεια όλοι εκείνοι που το έχουν ανάγκη. Συνεχής είναι η ανάγκη δημιουργίας εθελοντικών οργανώσεων στις μέρες μας. Η οικονομική κρίση εξαναγκάζει οικογένειες να ζουν στα όρια της φτώχειας, εάν δεν υπήρχαν τα συσσίτια, για παράδειγμα, της εκκλησίας ή κάποιων Δήμων τότε πολλοί θα ήταν οι συμπολίτες μας οι οποίοι δε θα είχαν τρόπο να προσφέρουν έστω τα βασικά αγαθά στις οικογένειές τους.

¹⁹ Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η σχετική φτώχεια ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού που ζει με εισόδημα μικρότερο του 60% του διάμεσου εισοδήματος της χώρας.

Είναι γνωστό ότι η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει κατά πολύ την ψυχολογία των πολιτών. Έχουν αυξηθεί τα περιστατικά τόσο της κατάθλιψης όσο και των αυτοκτονιών, με το δεύτερο να μετράει αύξηση 43%²⁰ σε σύγκριση με το 2007 που η κρίση δεν είχε χτυπήσει ακόμα την πόρτα μας. Οι άνθρωποι αυτοί ήταν κατά ένα μεγάλο ποσοστό άνεργοι (20,9%) είτε δυσκολεύονταν να ανταπεξέλθουν στις καθημερινές υποχρεώσεις τους. Γι' αυτό και οι ΜΚΟ εκτός από την κάλυψη του βιοποριστικού κομματιού της κοινωνίας καλούνται να αντιμετωπίσουν και μια επιπρόσθετη αδυναμία του συστήματος υγείας. Αυτά τα περιστατικά καλούνται να τα αντιμετωπίσουν ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται πάνω σε θέματα ψυχικής υγείας. Για παράδειγμα, όπως μας είπε ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπάρσταση», η οργάνωση ασχολείται με την αύξηση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων με άνοια και ιδιαίτερα με άνοια τύπου Alzheimer. Ακόμα πραγματεύονται με τους ανθρώπους που φροντίζουν ή ανήκουν μέσα στο περιβάλλον των ανοϊκών ασθενών και επηρεάζονται από αυτό, καθώς παρατηρείτε το φαινόμενο να παρουσιάζουν πολλά συμπτώματα ίδια με αυτά των ασθενών.

Η Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπάρσταση», δημιουργήθηκε από την ανάγκη των ασθενών για περαιτέρω υποστήριξη. Βλέποντας ότι δεν υπήρχε για αυτούς τους ανθρώπους ένας δημόσιος φορέας που να παρέχει οργανωμένα υποστήριξη, η οργάνωση αυτή δημιουργήθηκε με σκοπό υπάρχει μια ανοιχτή πόρτα για αυτούς για την ψυχολογική φροντίδα που σε τέτοιες περιπτώσεις είναι απαραίτητη.

Η λειτουργία μη κερδοσκοπικών οργανισμών είναι αδιαμφισβήτητα αναγκαία στις μέρες μας. Αυτό το έχει κατανοήσει η κοινωνία για αυτό και υπάρχει θερμή υποστήριξη από τους πολίτες. Τα αυξημένα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα ως συνέπεια της δημοσιονομικής κρίσης, έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας και τη διεύρυνση των πληθυσμιακών ομάδων που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν την ανάγκη ύπαρξης των μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Καθημερινά παρατηρείται η ανάπτυξη των πρωτοβουλιών αλληλεγγύης συμπολιτών μας που σκοπό έχουν την υλική στήριξη ευάλωτων ατόμων, των ομάδων αυτοβοήθειας και αυτοδιαχείρισης, η Εκκλησία αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για παροχή κοινωνικής φροντίδας, οι Δήμοι μεριμνούν για δομές κοινωνικής φροντίδας (πχ. κοινωνικά παντοπωλεία), το διαδίκτυο αξιοποιείται ώστε να μπορούν να λειτουργούν δίκτυα εναλλακτικής οικονομίας όπως ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών χωρίς τη μεσολάβηση χρήματος και πολλές άλλες πρωτοβουλίες κοινωνικής αλληλεγγύης και φροντίδας.

²⁰ <http://www.statistics.gr/>

Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα έρευνας

4.1 Έρευνα πρωτογενών στοιχείων

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την πρωτογενή έρευνα που έγινε με δυο τεχνικές. Αρχικά με τη μορφή ανώνυμου ερωτηματολογίου, όπου απαντήθηκε από 100 άτομα συνολικά, το οποίο διανεμήθηκε μέσω διαδικτύου. Η δεύτερη τεχνική ήταν με προσωπική συνέντευξη στον κύριο Βασίλη Βασιλάκη πρόεδρο της μη κερδοσκοπικής Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπαράσταση», οι ερωτήσεις αφορούσαν τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού, καθώς και τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην καθημερινότητά του.

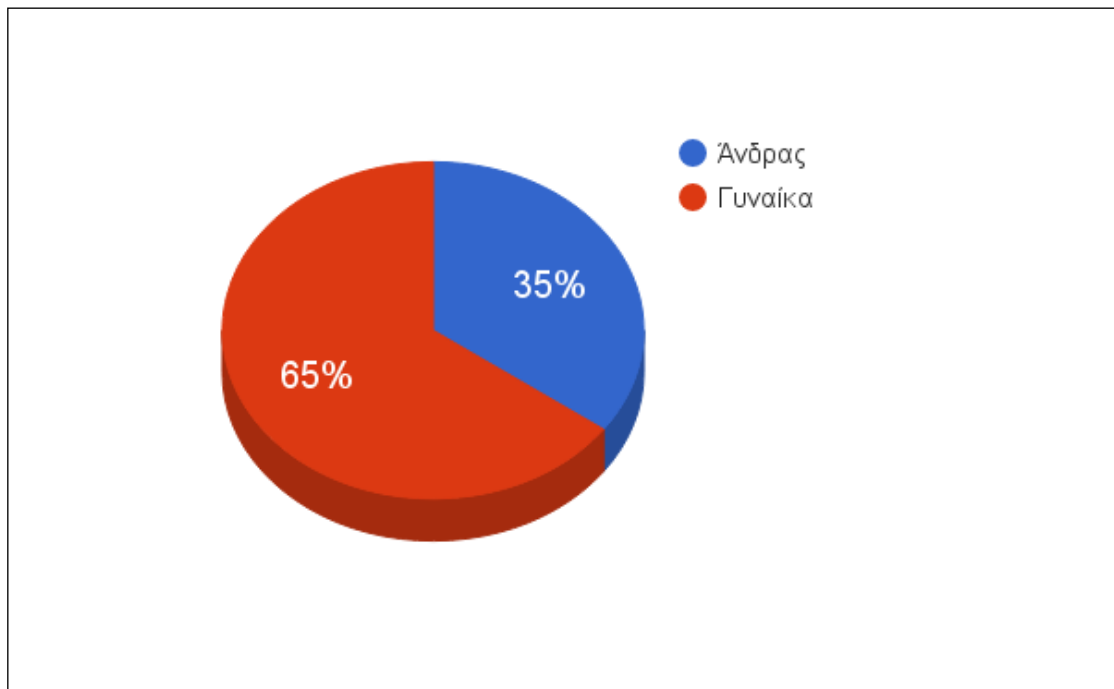
Σκοπός της έρευνας είναι να διαπιστωθεί ο βαθμός ανάπτυξης των Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών, από την ανάγκη που έχει δημιουργηθεί λόγω της οικονομικής κρίσης.

4.2 Αποτελέσματα ερωτηματολογίου.

Σε αυτό το κεφάλαιο της εργασίας παρατίθενται τα διαγράμματα των οποίων η επεξεργασία έγινε με το google drive, βάση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από το ερωτηματολόγιο που τέθηκε στη δημοσιότητα.

Ερώτηση 1

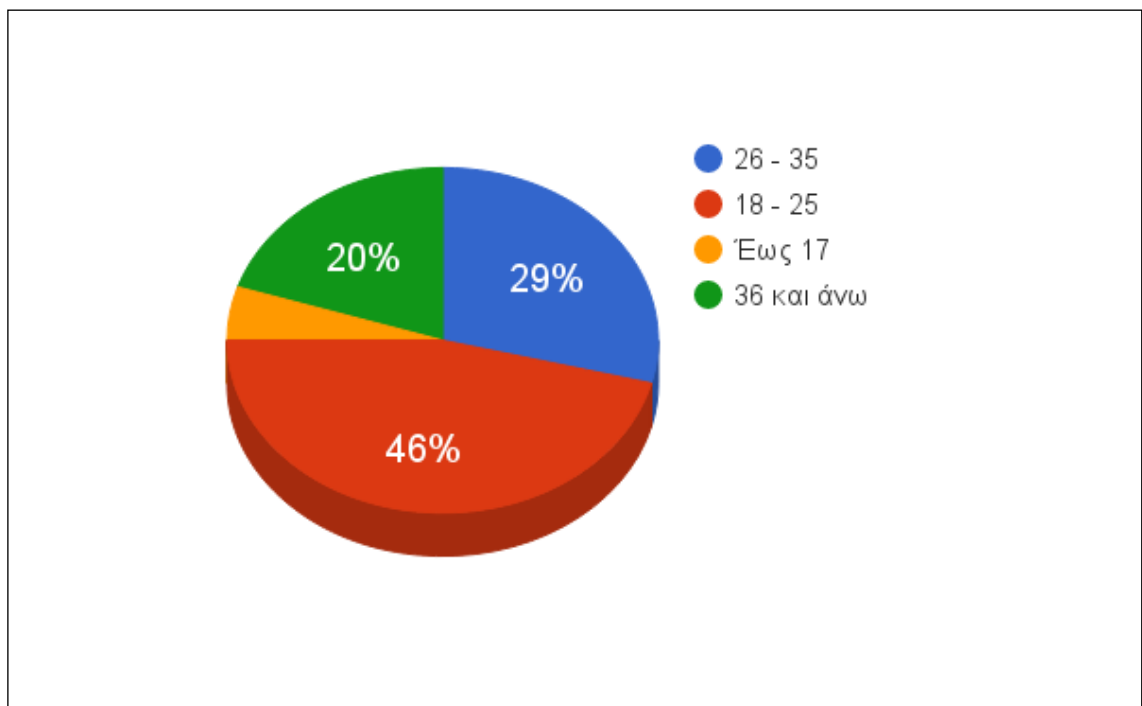
Φύλο

Στην ερώτηση για το φύλο των ερωτώμενων το 65% των απαντήσεων δόθηκαν από γυναίκες και 35% ήταν από άνδρες.

Ερώτηση 2

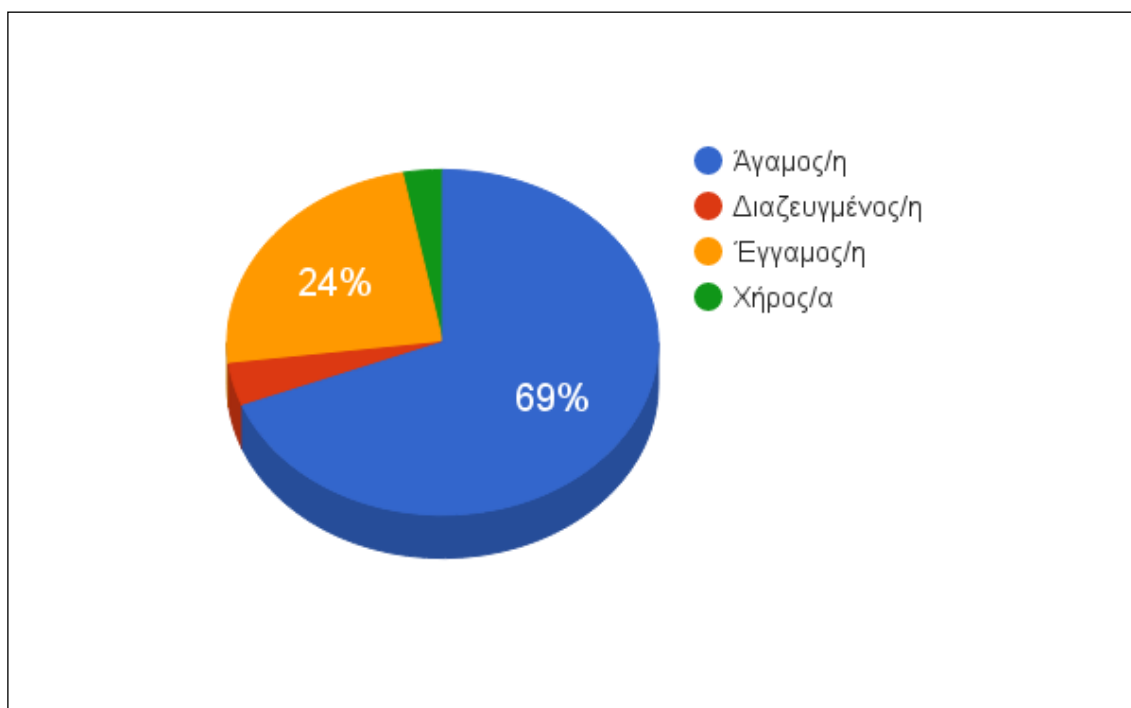
Ηλικία

Το 5% των απαντήσεων δόθηκε από ανήλικους έως 17 ετών και αυτό δείχνει πως αν και το ποσοστό είναι μικρό, υπάρχει η διάθεση της κοινωνίας να προτρέψει τους νέους να προσφέρουν με οποιονδήποτε τρόπο για το κοινό καλό. Μεγαλύτερο ποσοστό σημειώνετε στις ηλικίες μεταξύ 18-25 και αγγίζει το 46%. Ενώ το 29% είναι άτομα ηλικιών 26-35 και το 20% ηλικίας 36 και άνω.

Ερώτηση 3

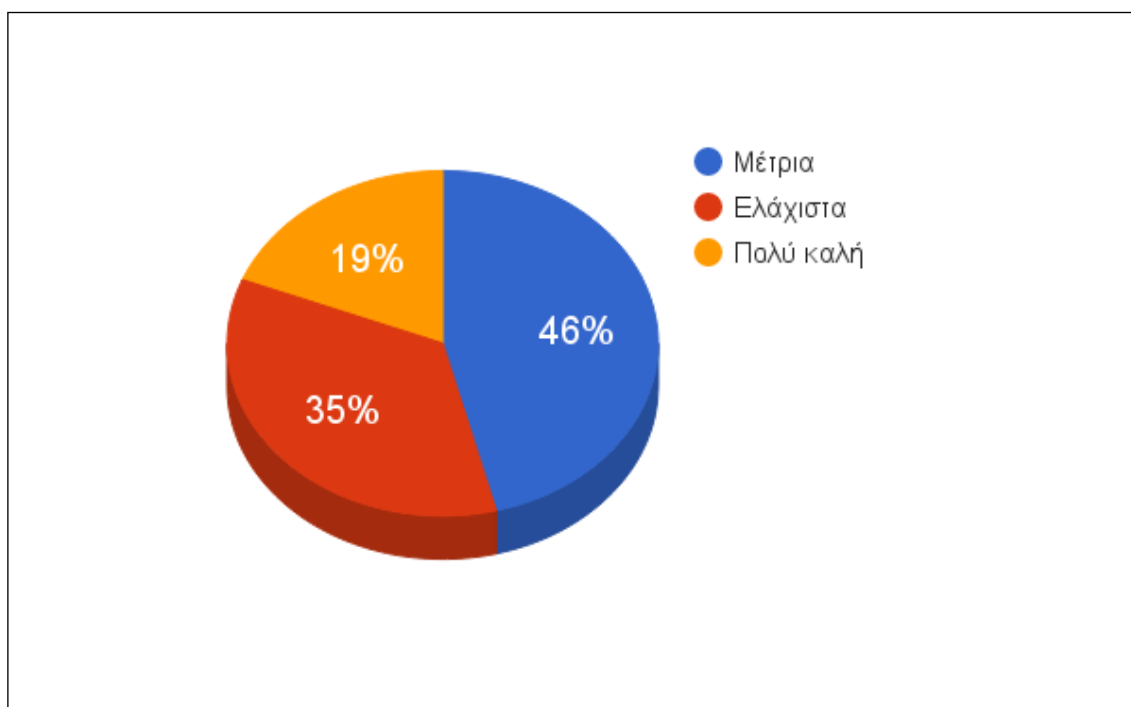
Οικογενειακή κατάσταση

Το 69% των ερωτηθέντων ήταν άγαμοι, το 24% ήταν έγγαμοι, το 4% ήταν διαζευγμένοι και το 3% ήταν χήροι.

Ερώτηση 4

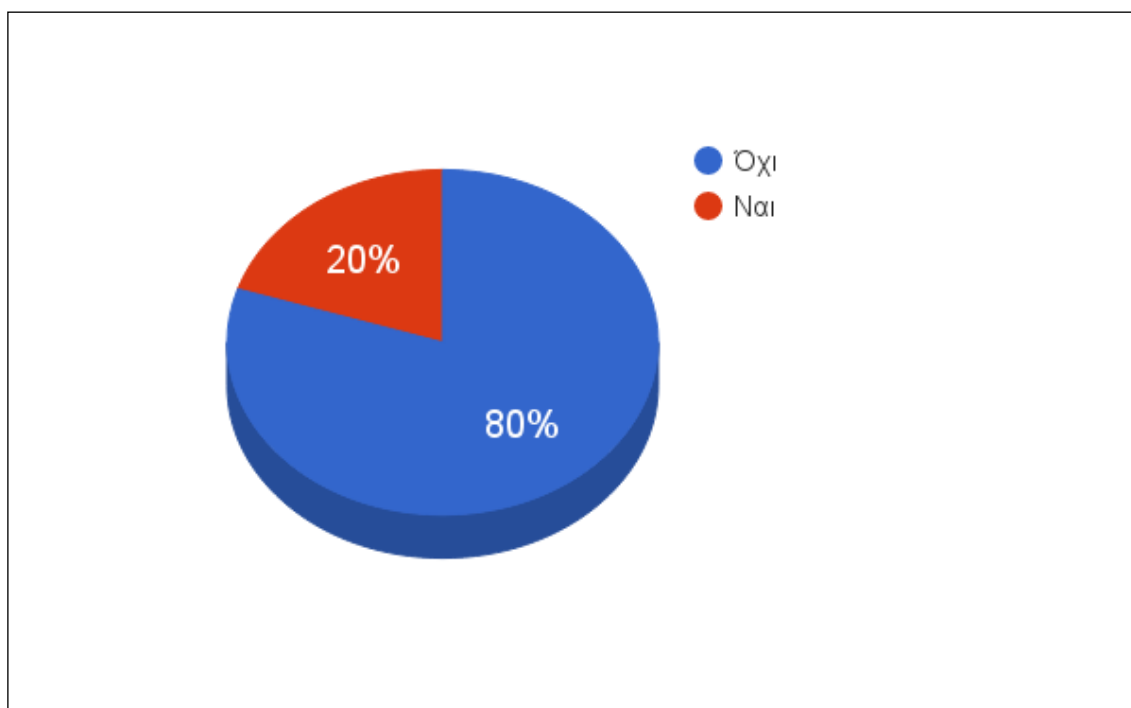
Πόσο πλήρης θεωρείτε ότι είναι η ενημέρωσή που έχετε σχετικά με την εθελοντική εργασία;

Όσο αφορά την πληροφόρηση της κοινωνίας ως προς την εθελοντική εργασία, παρατηρούμε πως το 35% του κοινού απάντησε ελάχιστα, το 46% μέτρια, ενώ μόλις το 19% απάντησε πολύ καλή.

Ερώτηση 5

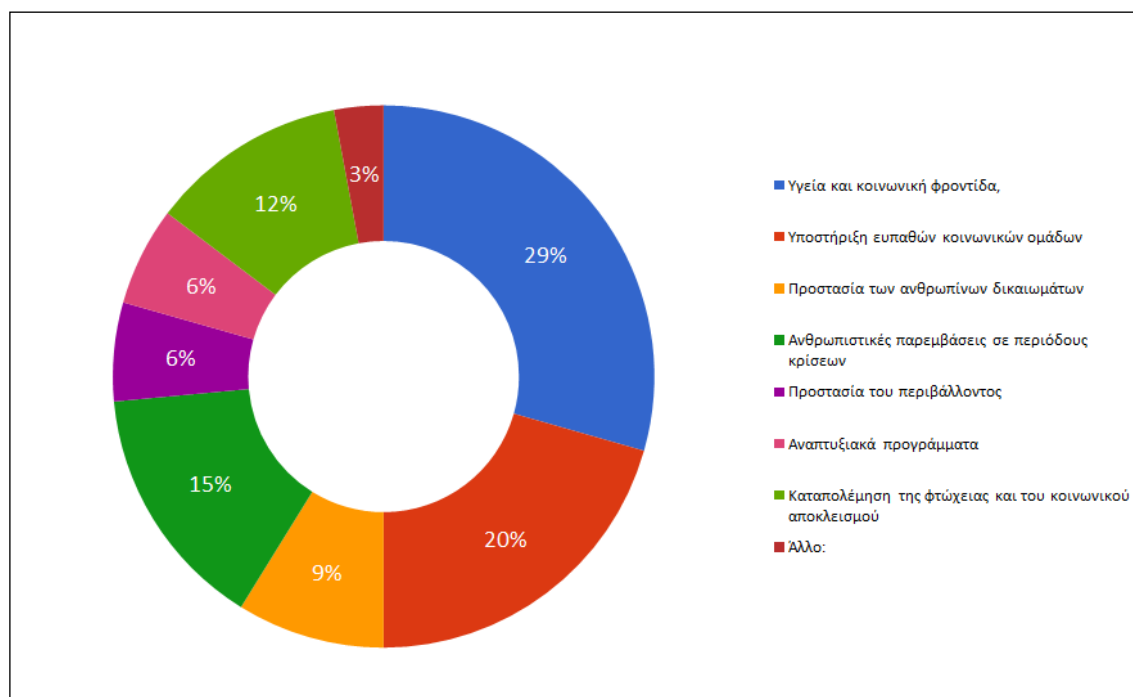
Είστε ενεργό μέλος κάποιας εθελοντικής οργάνωσης αυτή την περίοδο;

Σε αυτό το ερώτημα παρατηρούμε ότι μόνο το 20% της κοινωνίας προσφέρει εθελοντική εργασία.

Ερώτηση 6

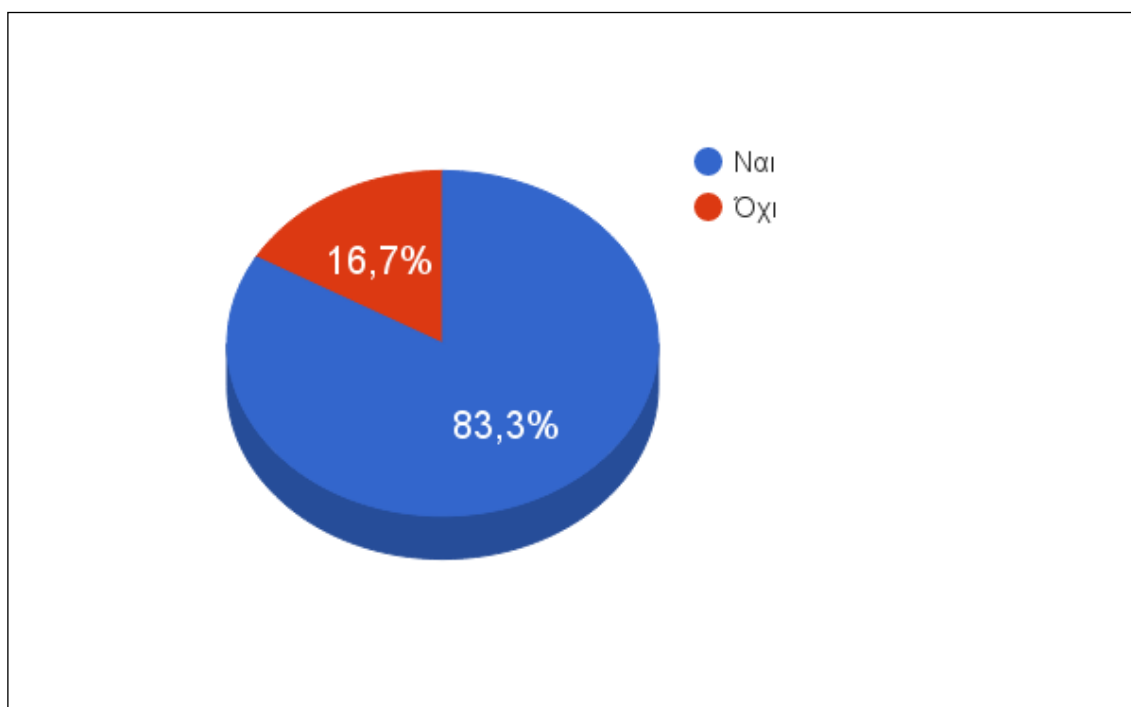
Αν ναι, σε ποιο τομέα:

Από αυτό το 20% των ενεργών εθελοντών, το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά τον τομέα της υγείας και κοινωνικής φροντίδας με 29%, το 20% αφορά την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων, το 9% την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το 15% τις ανθρωπιστικές παρεμβάσεις σε περιόδους κρίσης, το 6% στην προστασία του περιβάλλοντος, 6% σε αναπτυξιακά προγράμματα 12% για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και τέλος το 3% αφορά άλλους τομείς.

Ερώτηση 7

Αν όχι, θα θέλατε μελλοντικά να συμμετάσχετε σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα;

Θετικά είναι τα στοιχεία όσο αφορά την πιθανή μελλοντική εθελοντική προσφορά, με ποσοστό 83,3%, έναντι των αρνητικών απαντήσεων 16,7%.

Ερώτηση 8

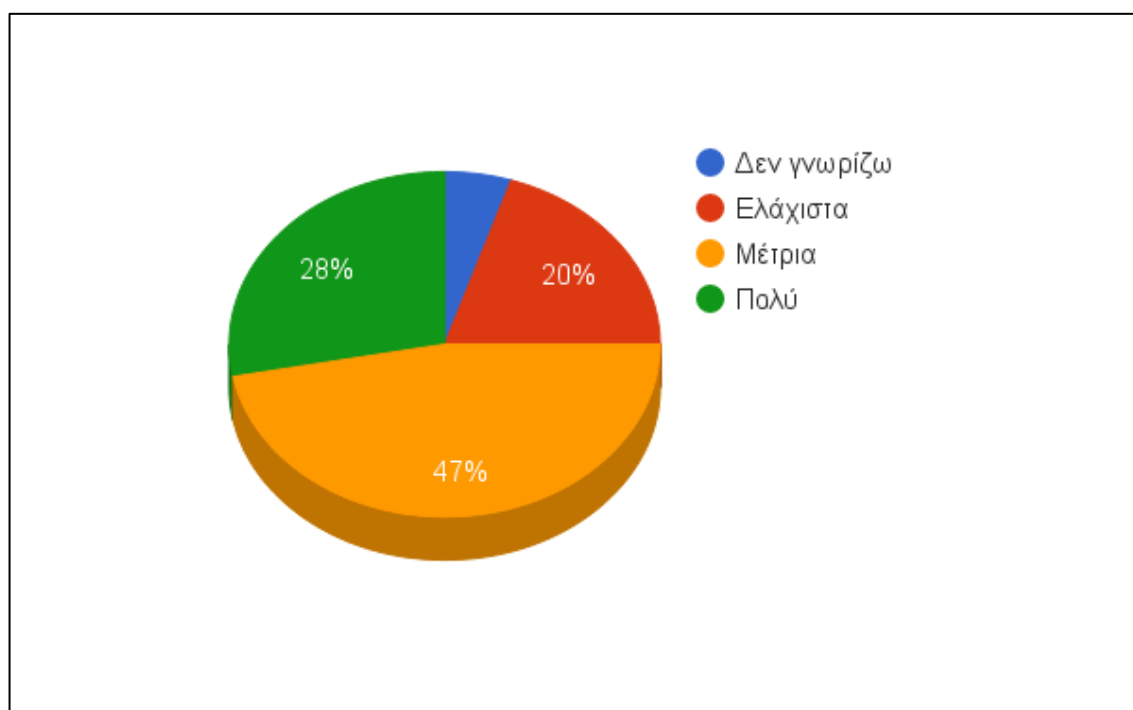
Θεωρείται πως ο εθελοντισμός είναι ωφέλιμος για την κοινωνία;

Σε ερώτημα για το κατά πόσο είναι ωφέλιμος ο εθελοντισμός για την κοινωνία, το 87% απάντησε πολύ, το 7% μέτρια, το 5% ελάχιστα, ενώ το 1% απάντησε δεν γνωρίζω.

Ερώτηση 9

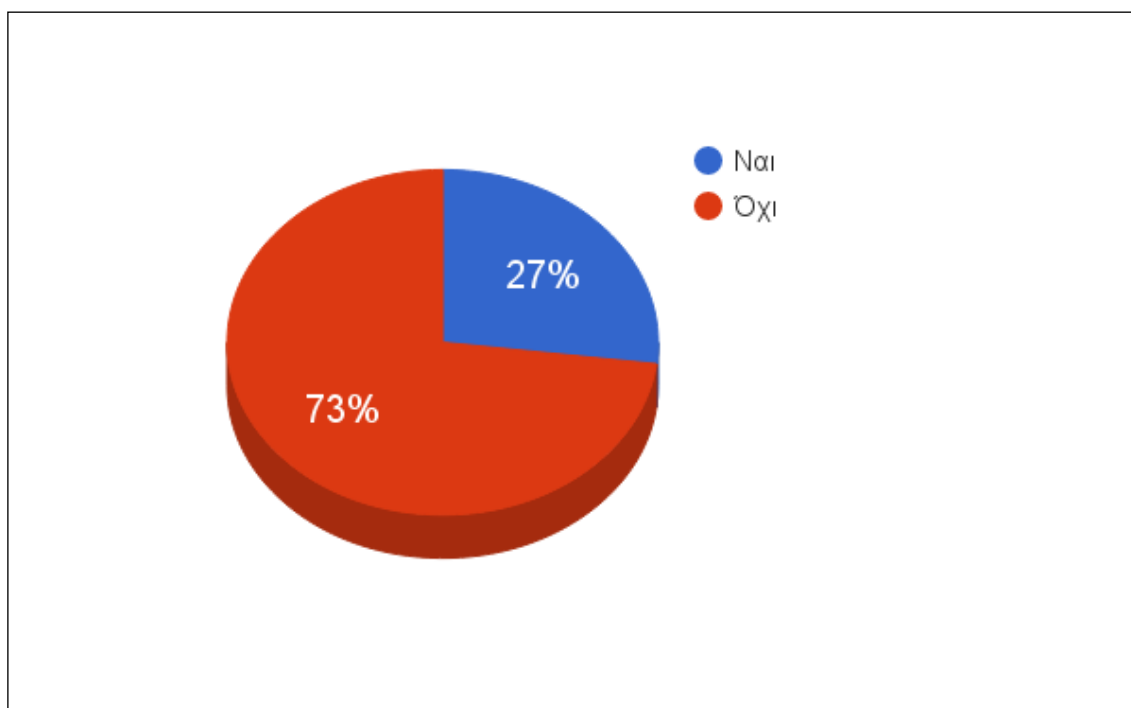
Θεωρείτε πως λόγω της οικονομικής κρίσης έχει αυξηθεί ο εθελοντισμός;

Για το αν έχει αυξηθεί ο εθελοντισμός κατά την περίοδο της κρίσης, το 47% απάντησε μέτρια, το 28% απάντησε πολύ, το 20% απάντησε ελάχιστα, ενώ το 5% απάντησε πως δεν γνωρίζει.

Ερώτηση 10

Έχετε χρειαστεί ποτέ υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών οργανισμών;

Παρατηρούμε πως μόνο το 27% των ερωτηθέντων έχει χρησιμοποιήσει υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Ερώτηση 11

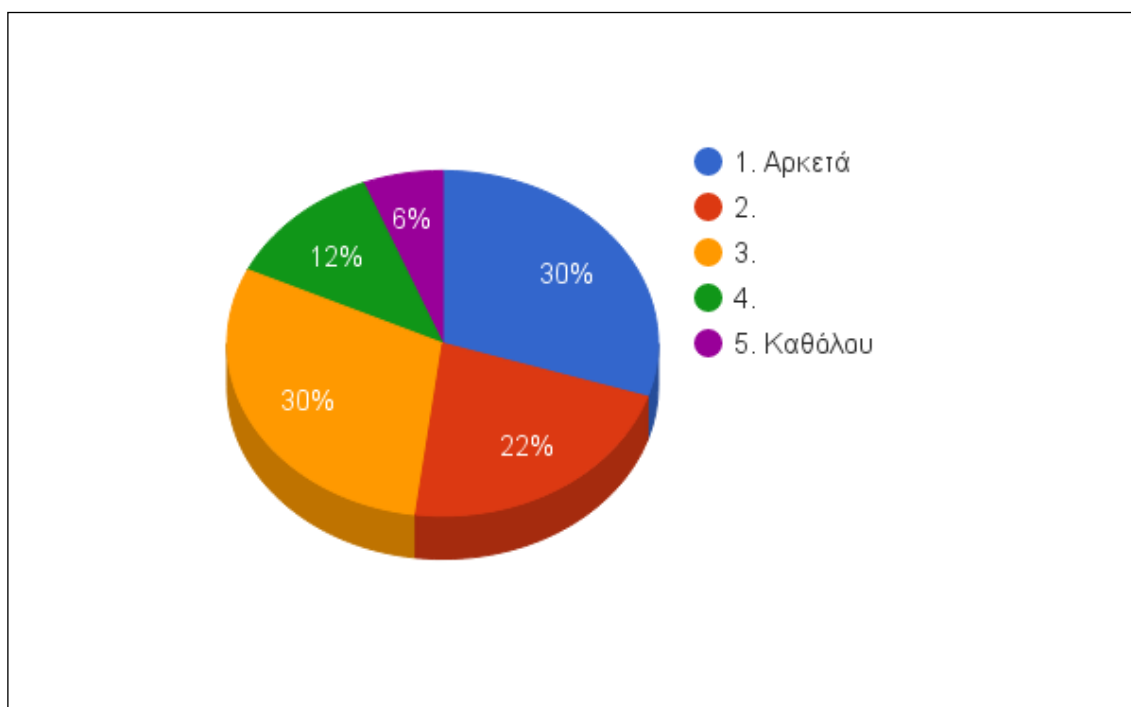
Ποιους θεωρείτε πως έχει επηρεάσει περισσότερο η οικονομική κρίση;

Σε αυτό το γράφημα βλέπουμε πως η κοινωνία πιστεύει κατά 28% ότι η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τα χαμηλά οικονομικά στρώματα, κατά 27% τα μεσαία οικονομικά στρώματα. Η ερώτηση είχε και τα μεγάλα οικονομικά στρώματα, όμως κανείς από τους ερωτώμενους δεν την επέλεξε, ενώ κατά 45% του κοινού θεωρεί πως η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει και τα τρία οικονομικά στρώματα.

Ερώτηση 12

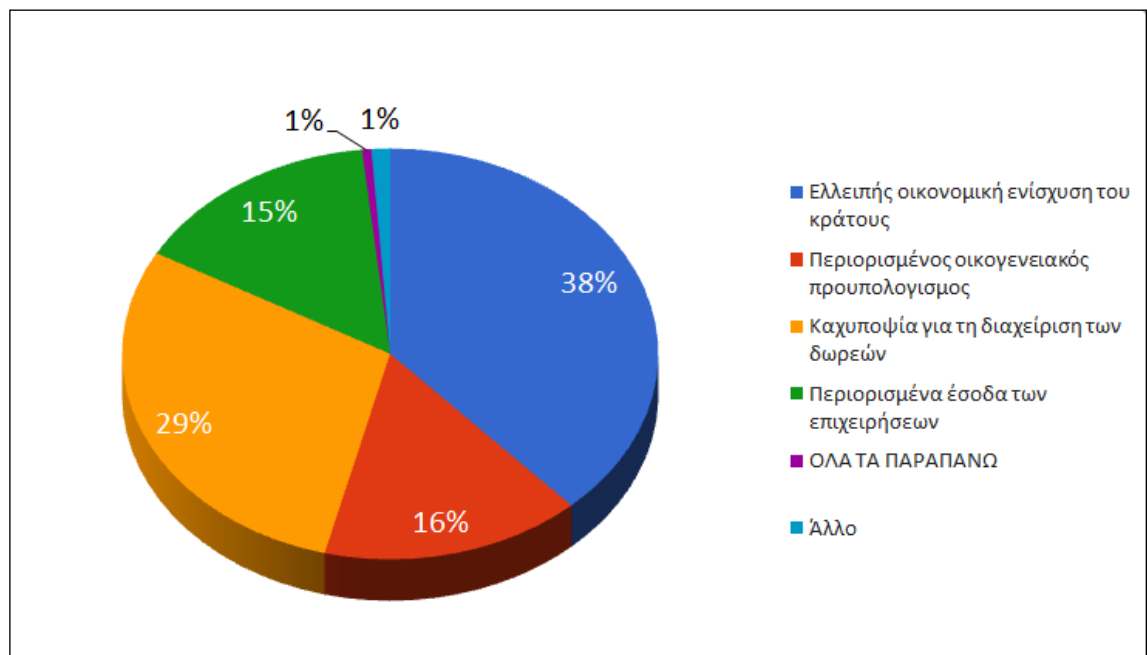
Θεωρείτε πως η δραστηριότητα των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση;

Στο ερώτημα κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεαστεί η δραστηριότητα των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων το 30% θεωρεί πως είναι αρκετά, το 22% πως είναι πολύ, το 30% πως είναι μέτρια, το 12% πως είναι λίγο και το 6% καθόλου.

Ερώτηση 13

Αν ναι, για ποιους λόγους θεωρείται πως συμβαίνει αυτό;

Για όσους θεωρούν πως έχει επηρεαστεί η δραστηριότητα των μη κερδοσκοπικών οργανισμών, προσδιόρισαν πως κατά 35% ευθύνεται η ελλιπής οικονομική ενίσχυση του κράτους, το 16% πως ευθύνεται ο περιορισμένος οικογενειακός προϋπολογισμός, για αυτό δεν είναι και δε μπορεί η κοινωνία να προσφέρει αρκετά στους οργανισμούς. Το 29% απάντησε πως νιώθει καχυποψία σχετικά με το που τοποθετούνται οι δωρεές, ενώ τα περιορισμένα έσοδα των επιχειρήσεων βοηθούν στην αρνητική προσφορά προς τους οργανισμούς. Οι επιλογές όλα τα παραπάνω και άλλο επιλέχθηκαν από το 1% έκαστο.

Ερώτηση 14

Ποιες θεωρείτε είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο;

Η ερώτηση αυτή ήταν ανοιχτού τύπου, συνεπώς δεν μπορεί να δημιουργηθεί γράφημα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Συνεπώς, παρακάτω θα παρουσιαστεί η ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Ψυχολογικοί παράγοντες:

- ❖ ψυχοσύνθεση του ατόμου,
- ❖ άγχος,
- ❖ απαισιοδοξία,
- ❖ γκρίνια,
- ❖ ανασφάλεια,
- ❖ δυστυχία,
- ❖ εγωκεντρισμό,
- ❖ εσωστρέφεια,
- ❖ μιζέρια,
- ❖ ξενοφοβία,
- ❖ οργή,
- ❖ γενικά δημιουργούνται ψυχικές διαταραχές.

Οι διαταραχές αυτές αλλοτριώνουν τις ανθρώπινες σχέσεις και πιστεύετε πως αυξάνουν τα κρούσματα βίας, τα διαζύγια, καθώς και τις αυτοκτονίες.

Η έλλειψη οικονομικής ευμάρειας προκαλεί:

- ❖ κατάθλιψη,
- ❖ κοινωνική παθογένεια
- ❖ κρίσεις στις ανθρώπινες σχέσεις
- ❖ επηρεάζεται άμεσα η καθημερινότητα

Η ανεργία που μαστίζει την κοινωνία μας, προκαλεί αβεβαιότητα για το μέλλον. Συνεπώς η έλλειψη χρημάτων δημιουργεί αποκλεισμό από τα κοινά, αποξένωση και περιθωριοποίηση. Ακόμα, πολλές απαντήσεις αφορούσαν την έλλειψη αλληλεγγύης, εμπιστοσύνης και ηθικής. Συνεπώς, αναπτύσσετε το αίσθημα αδιαφορίας για το συνάνθρωπο μας.

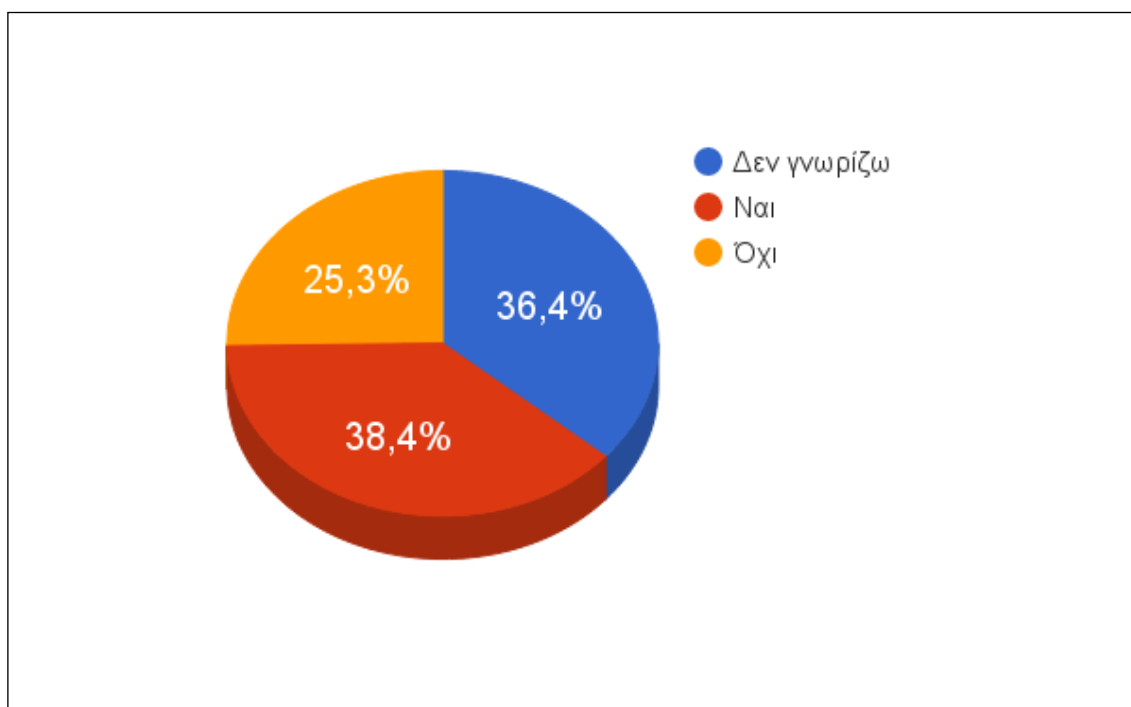
Η οικονομική κρίση δημιουργεί:

- ❖ ανέχεια,
- ❖ φτώχεια.
- ❖ ψυχολογικά προβλήματα στα άτομα,
- ❖ δυσπραγία,
- ❖ κατάρρευση οικογενειακών και συναισθηματικών σχέσεων,
- ❖ ελλιπής εκπαίδευση
- ❖ έλλειψη θέσεων εργασίας
- ❖ αύξηση φοροδιαφυγής

- ❖ αύξηση της παράνομης και ανασφάλιστης εργασίας
- ❖ ελλιπής υγειονομική κάλυψη
- ❖ ανάπτυξη ρατσισμού
- ❖ ανισότητα
- ❖ έλλειψη πολιτισμού
- ❖ δυσκολίες στο εμπόριο
- ❖ μείωση των κρατικών παροχών και επιχορηγήσεων
- ❖ αύξηση της μετανάστευσης

Ερώτηση 15

Θεωρείτε πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί προσελκύουν περισσότερους ανθρώπους τα χρόνια της κρίσης;

Πιστεύετε, κατά 38,4%, πως η οικονομική κρίση έχει στρέψει το ενδιαφέρον της κοινωνίας στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, ενώ το 25,3% θεωρεί πως η οικονομική κρίση δεν έχει οδηγήσει σε αυτό το αποτέλεσμα. Τέλος, το 36,45 απάντησε πως δεν γνωρίζει.

Ερώτηση 16

Αν ναι, γιατί πιστεύετε πως συμβαίνει αυτό;

Η ερώτηση αυτή ήταν ανοιχτού τύπου, συνεπώς δεν μπορεί να δημιουργηθεί γράφημα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Συνεπώς, παρακάτω θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα αναλυτικά.

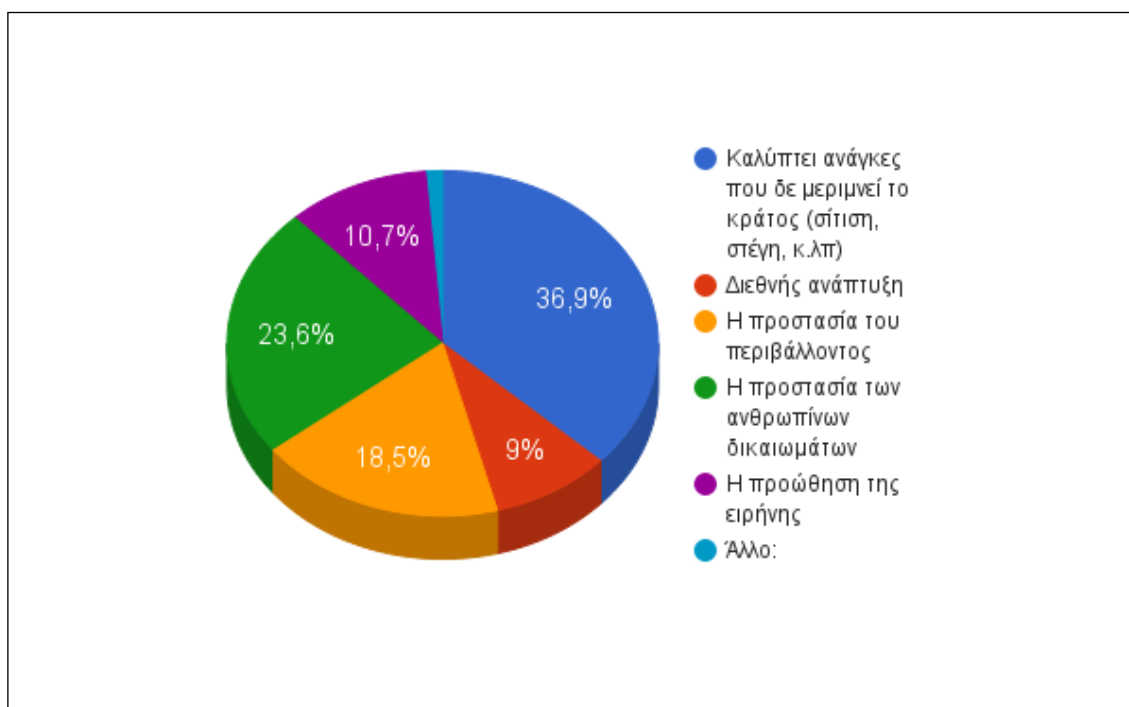
Το 38,4% που έδωσε θετική απάντηση στην παραπάνω ερώτηση, προσδιόρισε τους λόγους που θεωρεί ότι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί προσελκύουν περισσότερους ανθρώπους τα χρόνια της κρίσης. Οι απαντήσεις αφορούσαν κατά ένα μεγάλο ποσοστό την αλληλεγγύη που έχει αναπτυχθεί στις μέρες μας. Πιστεύετε πως αν προσφέρεis βοήθεια θα λάβεις και εσύ όταν θα την έχεις ανάγκη. Οι άνθρωποι ευαισθητοποιούνται με κοινωνικά ζητήματα, για παράδειγμα με οικογένειες που έχουν οικονομικά προβλήματα (και κατ' επέκταση έλλειψη τροφής, ένδυσης, κ.α.) λόγω της οικονομικής κρίσης.

Εθελοντές όμως γίνονται και εκείνοι που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση και θέλουν να ανταποδώσουν την βοήθεια που δέχονται από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Καθώς αυξάνεται η ανεργία, αυξάνονται και οι ανάγκες των ανθρώπων, συνεπώς όλο και περισσότεροι είναι εκείνοι που απευθύνονται σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Η ζήτηση βοήθειας, φέρνει την προσφορά της.

Τέλος, στις απαντήσεις συμπεριλαμβάνονταν η έλλειψη παρουσίας του κράτους, για αυτό και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί πρέπει να επιλύουν προβλήματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο, διότι η πολιτεία αδυνατεί να επιλύσει, όπως η προσφορά βασικών υπηρεσιών σε απομακρυσμένες περιοχές.

Ερώτηση 17

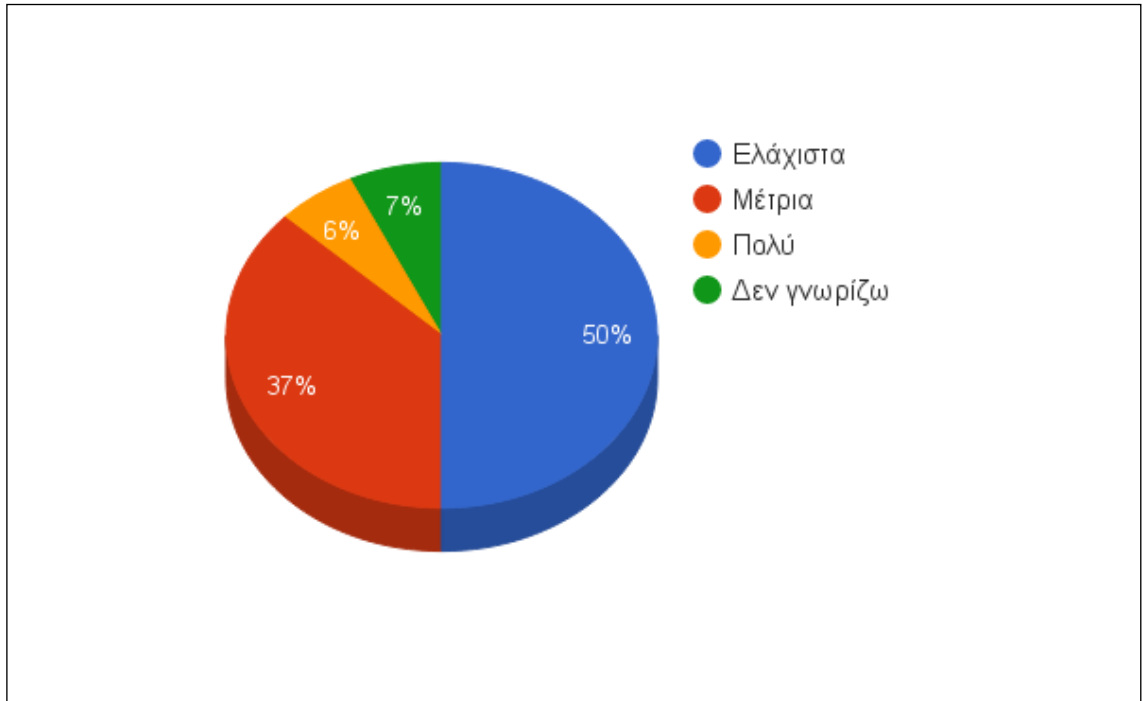
Ποια πιστεύετε είναι τα οφέλη της κοινωνίας από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς;

Στην ερώτηση για το ποια θεωρείτε πως είναι τα οφέλη που προσφέρουν στην κοινωνία οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, το 36,9% απάντησε πως καλύπτουν τις ανάγκες που δε μεριμνεί το κράτος για σίτιση, στέγη, κ.λπ., το 9% θεωρεί ότι βοηθάνε την διεθνή ανάπτυξη, το 18,5% αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, το 23,6% την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το 10,7% θεωρεί πως στηρίζετε η προώθηση της ειρήνης, ενώ το 1,3% απάντησε άλλο και προσδιόρισε πως πιστεύει ότι οι εθελοντικές οργανώσεις προσπαθούν να καταπολεμήσουν τη φτώχεια και να καλύψουν βιοποριστικές ανάγκες πολλών οικογενειών. Ενώ πέρα από τα βιοποριστικά ζητήματα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διοργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και ενήλικες, προσφέροντας γνώση και ανάπτυξη δεξιοτήτων που πιθανό να τα βοηθήσουν στο μέλλον στην ανεύρεση εργασίας. Όπως εκμάθηση ξένων γλωσσών ή ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ερώτηση 18

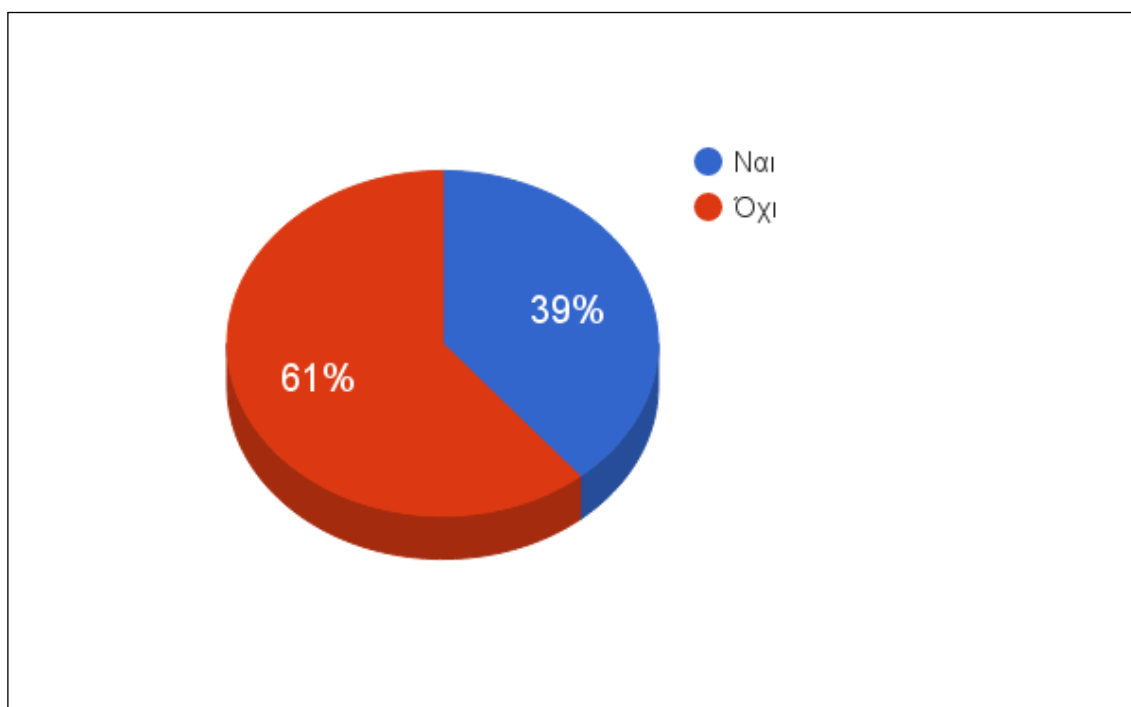
Θεωρείτε πως οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας, ευνοούν την ίδρυση ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού;

Όσο αφορά το αν οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας ευνοούν την ίδρυση μη κερδοσκοπικών οργανισμών, το 50% απάντησε ελάχιστα, ενώ το 37% απάντησε μέτρια. Στο 6% είναι οι απαντήσεις για το πολύ και στο 7% για το δεν γνωρίζω.

Ερώτηση 19

Γνωρίζετε τοπικές επιχειρήσεις που προσφέρουν χρηματικές δωρεές ή αγαθά/υπηρεσίες σε μη κερδοσκοπικό οργανισμό;

Μόνο το 39% του συνόλου των ερωτηθέντων γνωρίζει επιχειρήσεις που προσφέρουν χρηματικές δωρεές ή αγαθά/υπηρεσίες σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως είναι μόνο τόσο το ποσοστό των επιχειρήσεων που προσφέρουν, διότι υπάρχουν και εκείνες που απλά δεν είναι γνωστή στην κοινωνία η εθελοντική προσφορά τους.

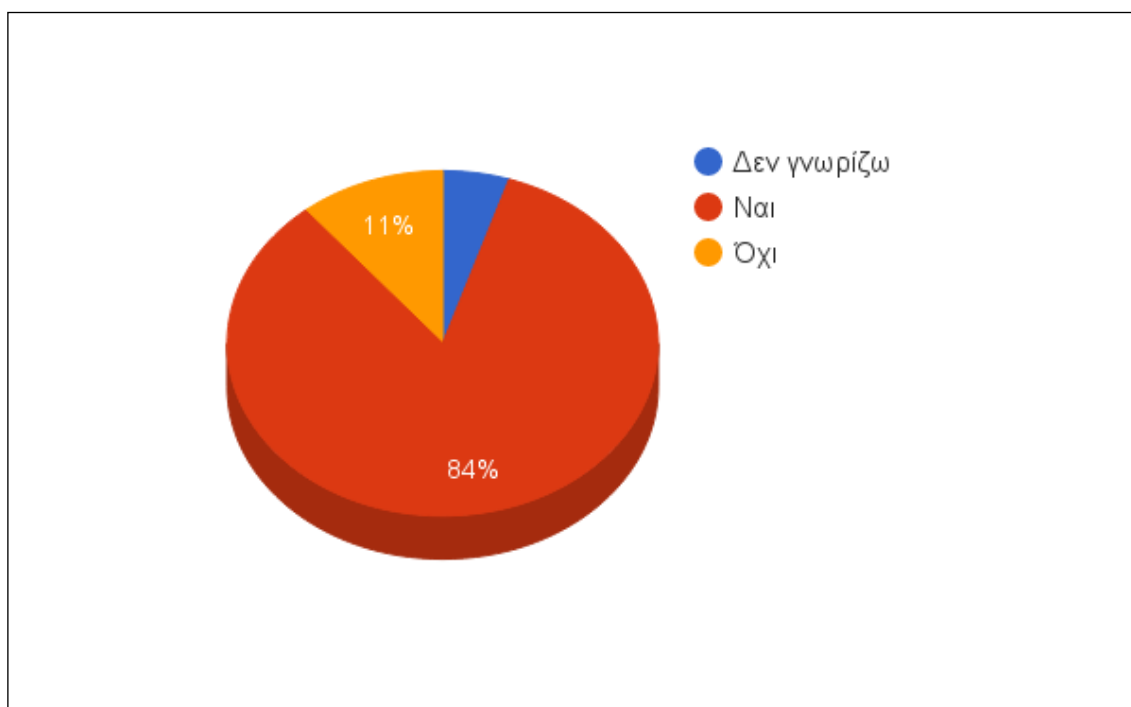
Ερώτηση 20

Αν ναι, πόσες γνωρίζετε;

Από το 39% των θετικών απαντήσεων διαπιστώθηκε, σε αυτή τη διευκρινιστική ερώτηση, πως οι περισσότερες επιχειρήσεις που προσφέρουν είναι από το χώρο της εστίασης, δίνοντας το περίσσειμα φαγητού στα συσσίτια. Ακόμα, υπάρχουν επαγγελματίες υγείας που προσφέρουν τις γνώσεις τους εθελοντικά, όπως για παράδειγμα, γιατροί κάνουν επισκέψεις σε άπορες οικογένειες ή ομάδες ψυχολόγων και άλλων ειδικών βοηθούν παιδιά με ψυχολογικά προβλήματα.

Ερώτηση 21

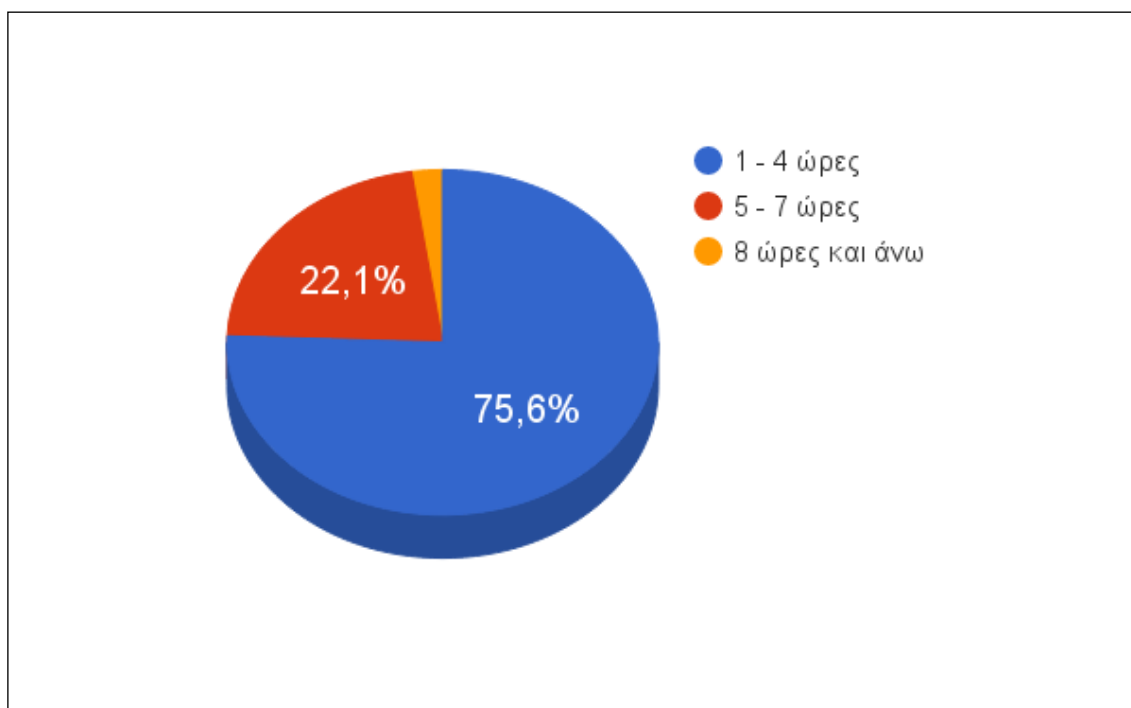
Θα προσφέρατε σε ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό από τον προσωπικό σας χρόνο;

Σε αυτό το διάγραμμα φαίνεται πως το 84% θα προσέφερε σε ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό από τον προσωπικό του χρόνο, το 11% δε θα προσέφερε προσωπικό χρόνο, ενώ το 5% απάντησε δεν γνωρίζω.

Ερώτηση 22

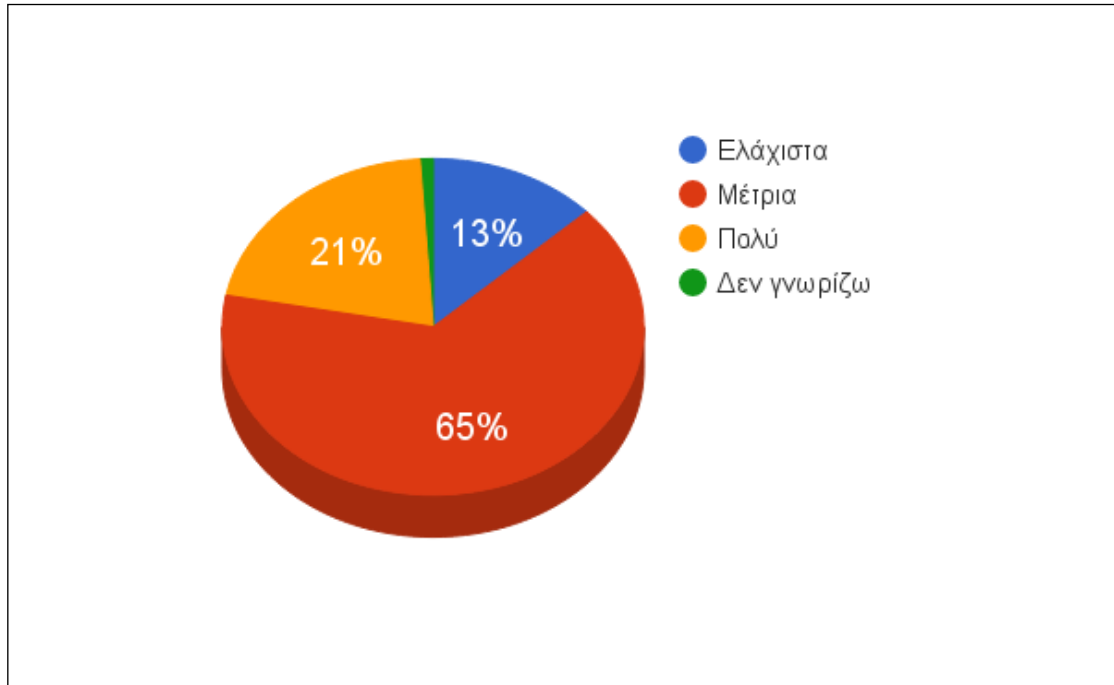
Αν ναι, πόσες ώρες εβδομαδιαίως;

Για εκείνους που απάντησα θετικά στην προηγούμενη ερώτηση, ζητήθηκε να διευκρινίσουν πόσες ώρες εβδομαδιαίως θα προσέφεραν από τον προσωπικό τους χρόνο σε μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Το 75,6% απάντησε πως θα προσέφερε 1-4 ώρες, το 22,1% 5-7 ώρες και μόλις το 2,3% θα πρόσφερε παραπάνω από 8 ώρες εβδομαδιαίως.

Ερώτηση 23

Θεωρείτε πως η κοινωνία είναι ευαισθητοποιημένη σε θέματα προσφοράς βοήθειας, όπου υπάρχει ανάγκη;

Στην τελευταία ερώτηση, οι ερωτώμενοι έπρεπε να απαντήσουν σχετικά με τον αν θεωρούν πως η κοινωνία είναι ευαισθητοποιημένη σε θέματα προσφοράς βοήθειας όπου υπάρχει ανάγκη. Το αποτέλεσμα ήταν ότι το 13% θεωρεί πως είναι ελάχιστα, το 65% μέτρια, το 21% πολύ, ενώ το 1% απάντησε "δεν γνωρίζω".

4.3 Συμπεράσματα ερωτηματολογίου

4.3.1 Γενικά συμπεράσματα

Από την έρευνα που διεξήχθη παρατηρήθηκε πως η κοινωνία υστερεί ως προς την ενημέρωση της πάνω στο θέμα του εθελοντισμού. Η πλειοψηφία του κοινού θεωρεί πως η ενημέρωση τους είναι μέτρια και αυτό έχει αντίκτυπο στην προθυμία συμμετοχής των πολιτών στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Διότι εάν δεν γνωρίζουμε τους λόγους για τους οποίους ο εθελοντισμός είναι χρήσιμος στην κοινωνία τότε είναι λογικό να αγνοούμε την ανάγκη ύπαρξής του.

Φανερή είναι όμως η προθυμία για μελλοντική συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις, εφόσον θεωρείται πως ο εθελοντισμός είναι ωφέλιμος για την κοινωνία μας στα χρόνια της κρίσης. Η κρίση αυτή δεν έχει επηρεάσει μόνο την οικονομική κατάσταση των πολιτών, αλλά και την ψυχροσύνθεση του ατόμου, έχει αυξηθεί το άγχος, η ανασφάλεια και η απαισιοδοξία. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αλλοτριώνονται οι ανθρώπινες σχέσεις. Η ανεργία που μαστίζει την κοινωνία μας, προκαλεί αβεβαιότητα για το μέλλον και η έλλειψη χρημάτων δημιουργεί αποκλεισμό από τα κοινά, αποξένωση και περιθωριοποίηση. Μια κατάσταση που αφορά λίγο ή πολύ, όλα τα οικονομικά στρώματα.

Οι ελλείψεις στην παιδεία και την υγεία, ευνοούν το ήδη κακό κλίμα. Όσον αφορά την παιδεία, οι επιπτώσεις προσανατολίζονται στην αδυναμία διαμόρφωσης σωστών πολιτών, αναπτύσσεται ο ρατσισμός, δημιουργείται ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων και τελικά οι ένδειξη πολιτισμού είναι σπάνιες.

Το κράτος δεν στέκεται αρωγός στους πολίτες, καθώς και στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, στον βαθμό που θα έπρεπε. Η ελλιπής οικονομική ενίσχυση στους οργανισμούς έχει επηρεάσει τη δραστηριότητα τους. Γι' αυτό και οι πολίτες που συμμετέχουν σε εθελοντικά προγράμματα θεωρούν πως έτσι αναπτύσσεται το αίσθημα αλληλεγγύης, αν προσφέρεις δηλαδή βοήθεια, τότε θα λάβεις και εσύ αν τη χρειαστείς.

Καθώς αυξάνεται η ανεργία, αυξάνονται και οι ανάγκες των ανθρώπων, συνεπώς όλο και περισσότεροι είναι εκείνοι που απευθύνονται σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς για την κάλυψη αναγκών τους. Η ζήτηση βοήθειας, φέρνει την προσφορά της. Για αυτό έχει σημειωθεί τόσο μεγάλη αύξηση των τυπικών και άτυπων φορέων. Στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Βοήθεια προσφέρουν και επιχειρήσεις είτε με τη μορφή χρηματικών δωρεών, είτε με αγαθά/υπηρεσίες. Όμως δεν μπορεί να προσδιοριστεί το ποσοστό των επιχειρήσεων αυτών, διότι υπάρχουν και εκείνες που απλά δεν είναι γνωστή η συμβολή τους στην κοινωνία.

Εν κατακλείδι, η κοινωνία είναι ευαισθητοποιημένη σε θέματα προσφοράς βοήθειας, όμως χρειάζεται αρκετή δουλειά πάνω σε αυτό, ώστε να ενημερωθούν οι πολίτες για την αναγκαιότητα του εθελοντισμού και να γίνουν ενεργά μέλη μη κερδοσκοπικών οργανισμών ή και να προσφέρουν άτυπα.

4.3.2 Αναλυτικά συμπεράσματα

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που εξάγαμε από το πρώτο σκέλος της έρευνας, με τη χρήση του ερωτηματολογίου.

Αρχικά, παρατηρήθηκε πως το ενδιαφέρον για το θέμα του ερωτηματολογίου προσέλκυσε περισσότερο το γυναικείο φύλο με ποσοστό 65%, σε αντίθεση με τους άνδρες που καταλάμβαναν μόνο το 35%. Το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων δόθηκε από ηλικίες 18 – 25 ετών, με ποσοστό 46%. Ενώ το υπόλοιπο ήταν κατά 29% από ηλικίες 26 – 35 ετών, το 20% ήταν ηλικίες 36 και άνω, ενώ το 5% αφορούσε ηλικίες κάτω των 17 ετών. Το 69% των ερωτηθέντων ήταν άγαμοι, το 24% έγγαμοι, ενώ το υπόλοιπο 7% αφορούσε την επιλογή διαζευγμένος/η (4%) και χήρος/α (3%).

Στη συνέχεια, ερωτώμενοι για το πόσο πλήρως θεωρούν πως είναι η ενημέρωσή τους ως προς την εθελοντική εργασία, φαίνεται πως το αποτέλεσμα κλείνει προς το μέτρια, μια και το 46% έδωσε την απάντηση αυτή. Το 35% απάντησε ελάχιστα, ενώ μόνο το 19% θεωρεί πως η ενημέρωσή του είναι πολύ καλή.

Τα παραπάνω ποσοστά, δικαιολογούν το αποτέλεσμα της επόμενης ερώτησης, που δείχνει πως μόνο το 20% των ερωτώμενων είναι ενεργά μέλη σε κάποια εθελοντική οργάνωση. Με τον τομέα της υγείας και κοινωνικής φροντίδας να καταλαμβάνει την μεγαλύτερη συμμετοχή, με ποσοστό 29%. Το 20% υποστηρίζει τις ευπαθής κοινωνικές ομάδες, το 15% δραστηριοποιείται πάνω στις ανθρωπιστικές παρεμβάσεις σε περιόδους κρίσεων, ενώ το υπόλοιπο 36% αφορά τους τομείς: προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, προστασία του περιβάλλοντος, αναπτυξιακά προγράμματα, καταπολέμηση της φτώχειας και άλλα.

Ενώ το 83,3% εκείνων που απάντησαν πως δεν είναι ενεργά μέλη σε κάποια εθελοντική οργάνωση, δηλώνουν πως μελλοντικά θα επιθυμούσαν να συμμετάσχουν σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα. Μόνο το 16,7% δήλωσε πως δεν είναι πρόθυμο ούτε στο μέλλον να προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια.

Στην συνέχεια παρατηρούμε πως το 87% θεωρεί πως ο εθελοντισμός είναι ωφέλιμος για την κοινωνία μας. Ενώ το 7% απάντησε μέτρια, το 5% ελάχιστα και το 1% δεν γνωρίζω.

Στο ερώτημα για το αν έχει αυξηθεί ο εθελοντισμός κατά την περίοδο της κρίσης, το 47% θεωρεί πως η αύξηση του είναι μέτρια, το 28% απάντησε πως έχει αυξηθεί πολύ, το 20% απάντησε πως έχει αυξηθεί ελάχιστα, ενώ το 5% απάντησε πως δεν γνωρίζει.

Στη συνέχεια παρατηρούμε πως μόνο το 27% έχει αξιοποιήσει τις υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Στο ερώτημα 11 παρατηρούμε πως η κοινωνία πιστεύει, με ποσοστό 45%, πως η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει όλα τα οικονομικά στρώματα. Ενώ το 28% θεωρεί πως έχουν πληγεί περισσότερο τα χαμηλά οικονομικά στρώματα. Το υπόλοιπο 27% πιστεύει πως τα μεσαία οικονομικά στρώματα είναι οι χαμένοι, ενώ κανείς δεν επέλεξε την απάντηση που αφορούσε μόνο τα υψηλά οικονομικά στρώματα.

Στη συνέχεια της έρευνας παρατηρούμε πως το 52% της κοινωνίας θεωρεί ότι η δραστηριότητα των μη κερδοσκοπικών οργανισμών έχει επηρεαστεί αρκετά/πολύ από την οικονομική κρίση. Το 30% θεωρεί πως έχει επηρεαστεί μέτρια. Ενώ το 18% θεωρεί πως δεν έχει υπάρξει αλλαγή από την οικονομική κατάσταση της χώρας μας. Εκείνοι που απάντησαν θετικά σε αυτό το ερώτημα, τους ζητήθηκε να προσδιορίσουν τους λόγους που θεωρούν πως συμβαίνει αυτό. Κατά 35% πιστεύετε πως ευθύνεται η ελλιπής οικονομική ενίσχυση του κράτους, το 16% θεωρεί πως ευθύνεται ο περιορισμένος οικογενειακός προϋπολογισμός, για αυτό και δε μπορεί η κοινωνία να προσφέρει αρκετά στους οργανισμούς. Το 29% απάντησε πως νιώθει καχυποψία σχετικά με το που τοποθετούνται οι δωρεές, ενώ τα περιορισμένα έσοδα των επιχειρήσεων βοηθούν στην αρνητική προσφορά προς τους οργανισμούς. Οι επιλογές "όλα τα παραπάνω" και "άλλο" επιλέχθηκαν από το 1% έκαστο.

Όσο αφορά τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο οι απαντήσεις που λήφθηκαν αφορούσαν κατά πολύ τους ψυχολογικούς παράγοντες. Θεωρείτε, πως η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την ψυχροσύνθεση του ατόμου, προκαλεί άγχος, απαισιοδοξία, γκρίνια, ανασφάλεια, δυστυχία, εγωκεντρισμό, εσωστρέφεια, δυσπραγία, μιζέρια, ξενοφοβία, οργή, γενικά δημιουργεί ψυχικές διαταραχές. Οι διαταραχές αυτές αλλοτριώνουν τις ανθρώπινες σχέσεις και πιστεύετε πως αυξάνουν τα κρούσματα βίας, τα διαζύγια, καθώς και τις αυτοκτονίες. Η έλλειψη οικονομικής ευμάρειας προκαλεί κατάθλιψη, κοινωνική παθογένεια και κρίσεις στις ανθρώπινες σχέσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων επηρεάζεται άμεσα η καθημερινή ποιότητα ζωής μας. Η ανεργία που μαστιάζει την κοινωνία μας, προκαλεί αβεβαιότητα για το μέλλον. Συνεπώς η έλλειψη χρημάτων δημιουργεί αποκλεισμό από τα κοινά, αποξένωση και περιθωριοποίηση. Ακόμα, πολλές απαντήσεις αφορούσαν την έλλειψη αλληλεγγύης, εμπιστοσύνης και ηθικής. Συνεπώς, αναπτύσσετε το αίσθημα αδιαφορίας για το συνάνθρωπο μας. Η οικονομική κρίση δημιουργεί ανέχεια, ψυχολογικά προβλήματα στα άτομα, δυσπραγία, κατάρρευση οικογενειακών και συναισθηματικών σχέσεων. Η φτώχεια, που αυξάνεται κατά πολύ τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης, έχει επηρεάσει τα πάντα γύρω μας. Οι γονείς αδυνατούν να προσφέρουν στα παιδιά τους την εκπαίδευση που θα ήθελαν να έχουν, για αυτό και πολλοί είναι εκείνοι που δεν προχωρούν στη δημιουργία σεξουαλικών σχέσεων ή ακόμη και στη δημιουργία οικογένειας, καθώς δεν έχουν χρήματα πολλές φορές ούτε για τα προς το ζην. Η ανεργία ωθεί μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στη φτώχεια. Είναι πλέον αρκετά δύσκολο να βρει κάποιος εργασία, όπου θα ασφαλίζεται με τα νόμιμα. Οι επιχειρήσεις αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και έτσι, βάση των αποτελεσμάτων της έρευνας, προχωρούν σε φοροδιαφυγή ή δεν ασφαλίζουν τους υπαλλήλους τους, ή ακόμα δεν εκδίδουν φορολογική απόδειξη. Οι ελλείψεις στην παιδεία και την υγεία, ευνοούν το ήδη κακό κλίμα. Οι ερωτώμενοι θεωρούν πως ευθύνεται το κράτος για όλα τα παραπάνω, αφού δε παίρνουν σωστές και δίκαιες αποφάσεις. Η έλλειψη στην παιδεία έχει επιπτώσεις στην διαμόρφωση σωστών πολιτών, αναπτύσσει το ρατσισμό, δημιουργεί ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων και τελικά ο πολιτισμός είναι ανύπαρκτος. Τέλος, η οικονομική κρίση επηρεάζει το εμπόριο, μειώνονται οι κρατικές παροχές και επιχορηγήσεις, αυξάνετε η μετανάστευση για ένα καλύτερο μέλλον. Γενικά είναι το βασικό εμπόδιο για την ανάπτυξη της χώρας μας σε όλα τα επίπεδα.

Στην ερώτηση για το αν θεωρεί η κοινωνία πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί προσελκύουν περισσότερους ανθρώπους τα χρόνια της κρίσης, το 25,3% απάντησε αρνητικά, το εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό 36,4% απάντησε πως δεν γνωρίζει, ενώ το 38,4% που απάντησε θετικά προσδιόρισε τους λόγους που το πιστεύει αυτό. Οι απαντήσεις αφορούσαν κατά ένα μεγάλο ποσοστό την αλληλεγγύη που έχει αναπτυχθεί στις μέρες μας. Πιστεύετε πως αν προσφέρετε βοήθεια θα λάβετε και εσύ όταν θα την έχεις ανάγκη. Οι άνθρωποι ευαισθητοποιούνται με κοινωνικά ζητήματα, για παράδειγμα με οικογένειες που έχουν οικονομικά προβλήματα (και κατ' επέκταση

έλλειψη τροφής, ένδυσης, κ.α.) λόγω της οικονομικής κρίσης. Εθελοντές όμως γίνονται και εκείνοι που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση και θέλουν να ανταποδώσουν την βοήθεια που δέχονται από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Καθώς αυξάνεται η ανεργία, αυξάνονται και οι ανάγκες των ανθρώπων, συνεπώς όλο και περισσότεροι είναι εκείνοι που απευθύνονται σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Η ζήτηση βοήθειας, φέρνει την προσφορά της. Τέλος, στις απαντήσεις συμπεριλαμβάνονταν η έλλειψη παρουσίας του κράτους, για αυτό και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί πρέπει να επιλύουν προβλήματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο, διότι η πολιτεία αδυνατεί να τα επιλύσει, όπως η προσφορά βασικών υπηρεσιών σε απομακρυσμένες περιοχές.

Στη συνέχεια παρατηρούμε πως το 36,9% των ερωτώμενων θεωρεί πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί καλύπτουν τις ανάγκες που δε μεριμνεί το κράτος για σίτιση, στέγη, κ.λπ. Το 23,6% θεωρεί πως προσφέρουν βοήθεια στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το 18,5% πιστεύει πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί βοηθούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Ενώ το υπόλοιπο 21% θεωρεί πως προσφέρουν βοήθεια στη διεθνή ανάπτυξη, στην προώθηση της ειρήνης και σε άλλους τομείς.

Όσο αφορά το αν οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας ευνοούν την ίδρυση μη κερδοσκοπικών οργανισμών, το 50% απάντησε ελάχιστα, ενώ το 37% απάντησε μέτρια. Στο 6% είναι οι απαντήσεις για το "πολύ" και στο 7% για το "δεν γνωρίζω".

Μόνο το 39% του συνόλου των ερωτηθέντων γνωρίζει επιχειρήσεις που προσφέρουν χρηματικές δωρεές ή αγαθά/υπηρεσίες σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Στην πλειοψηφία τους αφορούν χώρους εστίασης, προσφέροντας το περίσσειμα του φαγητού στα συσσίτια. Ακόμα, υπάρχουν επαγγελματίες υγείας που προσφέρουν τις γνώσεις τους εθελοντικά, όπως για παράδειγμα, γιατροί κάνουν επισκέψεις σε άπορες οικογένειες ή ομάδες ψυχολόγων και άλλων ειδικών βοηθούν παιδιά με ψυχολογικά προβλήματα. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως είναι μόνο τόσο το ποσοστό των επιχειρήσεων που προσφέρουν, διότι υπάρχουν και εκείνες που απλά δεν είναι γνωστή στην κοινωνία η εθελοντική προσφορά τους.

Ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα στο ερώτημα 21 στο οποίο το 84% απάντησε πως θα πρόσφερε από τον προσωπικό του χρόνο σε ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Με την πλειοψηφία αυτών να είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν από 1-4 ώρες εβδομαδιαίως (75,6%). Το 22,1% θα προσέφερε 5-7 ώρες εβδομαδιαίως, ενώ μόνο το 2,3% θα διέθετε περισσότερες από 8 ώρες.

Τέλος, το 21% των ερωτώμενων θεωρούν πως η κοινωνία είναι αρκετά ευαισθητοποιημένη σε θέματα προσφοράς βοήθειας, όπου υπάρχει ανάγκη. Το 65% απάντησε "μέτρια", το 13% απάντησε "ελάχιστα" και το 1% απάντησε "δεν γνωρίζω".

4.4 Συνέντευξη Έρευνας

Σε αυτό το υποκεφάλαιο της εργασίας παρατίθενται οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις της συνέντευξης που έγινε με τον κύριο Βασίλη Βασιλάκη, πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπαράσταση».

Βρισκόμαστε εδώ με τον κύριο Βασίλη Βασιλάκη, πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπαράσταση», για να μιλήσουμε για το έργο τους. Πως δημιουργήθηκε η ΜΚΟ;

Καταρχήν να διευκρινίσουμε αυτό τον όρο ΜΚΟ, επίσημα δεν ξέρω αν είμαστε ΜΚΟ το ότι είμαστε δηλαδή ένας μη κυβερνητικός οργανισμός ή ένας κοινωφελής οργανισμός, αυτό είναι αλήθεια, είμαστε. Ωστόσο δεν ξέρω αν τυπικά ανήκουμε σε αυτό το νομικό πλαίσιο που ονομάζεται ΜΚΟ.

Όμως δεν αποσκοπείτε στο κέρδος;

Όχι δε υπάρχει πρόθεση κέρδους. Πώς δημιουργήθηκε λοιπόν. Δημιουργήθηκε καταρχήν το 2007 εδώ στο Ρέθυμνο, και η εταιρεία αυτή καταρχήν να πω ότι ο όρος εταιρεία είναι ένας εσφαλμένος όρος, γιατί ο όρος εταιρεία παραπέμπει γενικότερα σε οικονομικά δεδομένα. στην πραγματικότητα με τα ελληνικά δεδομένα είναι ένας σύλλογος εθελοντικός.. Που ασχολείται ουσιαστικά με την αύξηση της ποιότητας της ζωής των ανθρώπων με άνοια και ιδιαίτερα με άνοια τύπου Alzheimer, καθώς και στους ανθρώπους τους οποίους φροντίζουν ή ανήκουν μέσα στο περιβάλλον των ανοϊκών ασθενών και επηρεάζονται από αυτόν, από αυτή την ασθένεια. η δική μας εταιρεία λοιπόν δημιουργήθηκε σε μια εποχή που ξεκίνησαν να δημιουργούνται στον ελλαδικό χώρο διάφορες εταιρείες αυτού του είδους, δημιουργήθηκε η εταιρεία της Αθήνας, η εταιρεία της Θεσσαλονίκης, στο Ηράκλειο ας πούμε, μετά στο Βόλο υπήρχε, οπότε ξεκίνησε και η δημιουργία του Ρεθύμνου, με σκοπό να αυξηθεί σε όλη την Ελλάδα, να αυξηθούν δηλαδή οι δομές που σχετίζονται με μια νόσο που γενικότερα ήταν άγνωστη, εντός εισαγωγικών άγνωστη, δεν υπήρχε καλή ενημέρωση ας πούμε για αυτή τη νόσο, κόστιζε πάρα πολύ, δημιουργούσε πάρα πολλά προβλήματα και μέσα από την υλοποίηση των σκοπών της εταιρείας, δηλαδή την πρόληψη τέλος πάντων, την αύξηση της ποιότητας ζωής και τα λοιπά, την ενημέρωση, φιλοδοξούσαμε στο ότι θα... οι κοινωνίες θα μπορούσαν να ωφεληθούν από αυτό. Έτσι λοιπόν δημιουργήθηκε με ένα συγκεκριμένο σκοπό ας πούμε, να δώσει τη δυνατότητα σε αυτούς τους ασθενείς, την οποία δυνατότητα δεν την έδινε μέχρι τώρα οργανωμένα κάποιος δημόσιος φορέας. Δηλαδή ένας ασθενής με άνοια μπορούσε να επισκεφτεί ένα νοσοκομείο να τον δει ένας νευρολόγος στο νοσοκομείο ή ένας ιδιώτης γιατρός και από εκεί και μετά τίποτα άλλο, δεν υπήρχε φροντίδα. Η θεραπεία και τίποτα άλλο.

Ποιος ανέλαβε τη διαδικασία έναρξης του μη κερδοσκοπικού οργανισμού;

Η διαδικασία έναρξης ουσιαστικά ξεκίνησε από την κυρία Τσολάκη τέλος πάντων από τη Θεσσαλονίκη, η οποία έχει ιδρύσει την εταιρεία στη Θεσσαλονίκη. Εκείνη έκανε την πρώτη εταιρεία, στη συνέχεια, κοντά της ήταν κάποια άτομα τα οποία ήταν από τον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο, όπου από εκεί πήραν το έναυσμα να ξεκινήσουμε τη δημιουργία και εδώ. Εδώ λοιπόν βρεθήκαμε τότε 21 άτομα, είχε έρθει τότε και μια κυρία Παττακού από το Ηράκλειο η οποία ήταν ο ενδιαμέσος σύνδεσμος ως το πούμε ανάμεσα στην κυρία Τσολάκη και εδώ, μας βοήθησε στις τεχνικές λεπτομέρειες και έγινε η εταιρεία.

Ήταν εύκολη; αν όχι, ποιες οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν;

Επειδή υπήρχε η προώθηση αυτής της διαδικασίας, έγινε μέσα από τις δομές του ΚΑΠΗ, οι εργαζόμενοι του ΚΑΠΗ, ούτως ή άλλως ήταν ευαισθητοποιημένοι σε τέτοιου είδους κοινωνικά θέματα, οπότε δε θα έλεγα πως ήταν δύσκολη η δημιουργία. Οι δυσκολίες εμφανίστηκαν στη συνέχεια, όπου επειδή είναι μια εθελοντική... ένας εθελοντικός σύλλογος, ο καθένας μας έχει και τις προσωπικές του δυσκολίες, τις προσωπικές του δουλειές, την έλλειψη προσωπικού χρόνου και τα λοιπά. Άρα εξ ανάγκης στη συνέχεια τα πρόσωπα διαρκώς άλλαζαν.

Δηλαδή εργάζεστε αποκλειστικά εθελοντικά; Δεν υπάρχει προσωπικό, μισθοδοσία;

Όχι όχι, μισθοδοσία προσωπικού και τέτοια πράγματα δεν υπάρχουν, τα οικονομικά οφέλη προέρχονται από τις συνδρομές των μελών, που όταν δημιουργήθηκε η εταιρία, το 2007, ήτανε 20 ευρώ η συμμετοχή για όλο το χρόνο το άτομο, από τα μέλη ως πούμε από τα μέλη που ερχότανε, αργότερα μετά το '10, το 2010 δηλαδή το κάναμε 10 ευρώ και επίσης έχουμε πάρει και κάποιες μικρές επιχορηγήσεις από την Περιφέρεια Κρήτης, επιχορηγήσεις που έδινε σε συλλόγους τέλος πάντων, επιχορηγήσεις των 600-700ιων ευρώ για τα λειτουργικά έξοδα. Οι οποίες σταμάτησαν εδώ και 2 χρόνια, εξαιτίας του γεγονότος ότι άλλαξε η νομοθεσία και για να μπορεί να δοθούν χρήματα, πρέπει να είναι ένας μη εύρωστος οργανισμός, αν είναι ένας οργανισμός είναι εύρωστος διοικητικά και οικονομικά δηλαδή και γίνεται σωστή διαχείριση και δεν υπάρχουν ελλείμματα, δεν χρηματοδοτείται.

Το νομικό και φορολογικό καθεστώς της χώρας μας, είναι ευνοϊκό για τη δημιουργία μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων;

Αυτό δεν το ξέρω να το απαντήσω αν είναι ευνοϊκό ή όχι, αυτό έχει να κάνει με τις δυνατότητες διεύρυνσης που έχει κάθε εταιρία. Για παράδειγμα, εάν εμείς θα θέλαμε να φτιάχναμε έναν χώρο για φιλοξενία ατόμων με άνοια κατά τη διάρκεια της ημέρας, ενδεχομένως θα χρειαζόμασταν αρκετά χρήματα, για να πληρώνουμε το προσωπικό και για τα λειτουργικά έξοδα και για όλα αυτά, οπότε σε μια τέτοια περίπτωση θα

υπήρχε μια τέτοια ανάγκη από το κράτος η οποία δεν θα καλυπτότανε. Αλλά επειδή οι δράσεις είναι πολύ συγκεκριμένες και φροντίζουμε οι δράσεις να γίνονται χωρίς να υπάρχουν οικονομικά έξοδα.

Δηλαδή δεν έχετε ένα κτήριο όπου κάνετε εκεί δραστηριότητες;

Υπάρχει ένα κτήριο στην οδό Μάχης Ποταμών 9, το οποίο μας το έχει παραχωρήσει ο Δήμος Ρεθύμνης, είναι ουσιαστικά ένα μεγάλο δωμάτιο, εκεί λοιπόν γίνεται το Ιατρείο Μνήμης, που γίνεται κάθε Τετάρτη, κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή υπάρχει η γραμματεία, που λειτουργεί επίσης με εθελόντριες, ο κόσμος μπορεί να παίρνει τηλέφωνα Δευτέρα Τετάρτη και Παρασκευή 10-12 με σκοπό να κλείνει ραντεβού για το Ιατρείο Μνήμης, κάθε Τετάρτη λοιπόν οι γιατροί βλέπουν περιστατικά κάθε Πέμπτη οι ψυχολόγοι υποστηρίζουν είτε ασθενείς με ήπια νοητική διαταραχή είτε φροντιστές, δηλαδή συνοδούς ασθενών οι οποίοι εμπλέκονται με τη άνοια, από εκεί και μετά κάνουμε δράσεις πληροφόρησης, δηλαδή ομιλίες, όπως αυτή την Παρασκευή στο Λαογραφικό Μουσείο παρουσιάζουμε ένα θέμα, Διατροφή και Alzheimer, στις 7 το απόγευμα.

Το θέμα αφορά μόνο εκείνους που πάσχουν από Alzheimer ή γενικά αν πάσχουν από κάποια ασθένεια/νόσο και ξεκινήσει η απώλεια μνήμης;

Στον κόσμο επειδή είναι γενικά συγκεχυμένα όλα αυτά τα θέματα, ουσιαστικά αφορά σε κάθε ένα που μπορεί να εμφανίζει για οποιοδήποτε λόγο νοητικά προβλήματα.

Συνεπώς σκοπός της λειτουργίας της Εταιρείας Νόσου Alzheimer είναι για την πληροφόρηση της οικογένειας και για κάποια τεστ μνήμης που κάνετε.

Ο σκοπός ουσιαστικά είναι αφενός μεν να παρέχει ενημέρωση και πληροφόρηση, αφετέρου δε να δώσει τη δυνατότητα σε ασθενείς με άνοια και ιδιαίτερα σε αυτούς που είναι οικονομικά ασθενέστεροι να έχουν μια πόρτα ανοιχτή, και τέλος πάντων χωρίς να χρειάζεται να πληρώσουν χρήματα. Να περάσει το μήνυμα για τη βοήθεια που μπορεί ενδεχομένως να παρέχουν τα φάρμακα ιδιαίτερα στα αρχικά στάδια γιατί στη συνέχεια μετά η αποτελεσματικότητα των φαρμάκων μειώνεται. Να φωτίσουμε το γεγονός ότι σχεδόν στις περισσότερες μάλλον φορές μέσα στο σπίτι όταν υπάρχει ένας ασθενής με άνοια υπάρχει και ένας δεύτερος ασθενής, που είναι ο ασθενής, όπου φροντίζει τον ασθενή με άνοια, ο οποίος σιγά σιγά εμπλέκεται με την ασθένεια με αποτέλεσμα να εμφανίζει πολλά συμπτώματα ως πούμε όπως είναι το σύμπτωμα της κατάθλιψης, διότι σιγά σιγά στερείται τον δικών του ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και εμπλέκεται στη φροντίδα του ασθενούς με αποτέλεσμα να εγκαταλείπει τον εαυτό του και να γίνεται ο δεύτερος ασθενής. Οπότε αυτό είναι ένα δεύτερο κομμάτι τέλος πάντων των στόχων μας και των δραστηριοτήτων μας, μέσα σε αυτά τα πλαίσια κάνουμε κάθε... έχουμε ξεκινήσει ομάδα υποστήριξης φροντιστών, γίνεται κάθε δεύτερη Πέμπτη αυτή η ομάδα, με συγκεκριμένο γκρουπ ως πούμε 12 ατόμων που έχουν δηλώσει ενδιαφέρον στην αρχή και όταν ολοκληρωθεί αυτός ο κύκλος, θα πάμε στα επόμενα 12 άτομα που

δηλώνουν ενδιαφέρον. Δηλαδή παρακολουθούν ένα ολόκληρο σεμινάριο το οποίο είναι εντελώς δωρεάν. Δεν είναι απαραίτητο να είναι μέλος στην Εταιρεία μας, απλώς να είναι φροντιστής κάποιου ασθενή με άνοια.

Αντιμετώπιση φορολογίας (ανταπόκριση στις υποχρεώσεις);

Δεν πληρώνουμε φόρους, οπότε οι υποχρεώσεις μας είναι τα πάγια έξοδα μας.

Θεωρείται δίκαιη τη φορολογία των ΜΚΟ στην Ελλάδα, συγκριτικά με αυτή των υπόλοιπων χωρών της Ευρώπης;

Δε γνωρίζω να σας απαντήσω αυτή την ερώτηση

Το κράτος στέκεται αρωγός στην προσπάθειά σας; Ή έχει κόψει όλες τις παροχές;

Δεν μπορούμε να την απαντήσουμε με σιγουριά αυτή την ερώτηση για τον εξής λόγο, ότι όσον αφορά την Περιφέρεια ας πούμε που είναι ένας εκπρόσωπος του κράτους, η Περιφέρεια Κρήτης, για κάποια χρόνια μέχρι και το 2014 έδινε ένα επίδομα τα 600-700 € που έδινε κάθε φορά ήτανε μια βοήθεια. Τα χρήματα αυτά δεν ήταν το μήνα, ήταν το χρόνο. Με το να δουλεύουν μόνο εθελοντές, τα χρήματα αυτά πηγαίνανε στο να καλύψουν τα λειτουργικά έξοδα, τηλέφωνο, ρεύματα και αυτά τα υπόλοιπα. Από εκεί και μετά τα λειτουργικά έξοδα της Εταιρείας, όπως για παράδειγμα, όταν κάνουμε δραστηριότητα για το Alzheimer, όπου πρέπει να αγοράσουμε βοηθήματα, γραφική ύλη, υπολογιστές, εκτυπωτές, αναλώσιμα δηλαδή, διάφορα αναλώσιμα. Εκεί καταναλώνονταν τα χρήματα.

Τα χρήματα αυτά έφταναν για τα λειτουργικά έξοδα; Ή βάζατε και από την τσέπη σας;

Όχι ας το πούμε αλλιώς, ότι ο περιορισμός των χρημάτων, προκαλούσε και περιορισμό των δράσεων, αν υπήρχαν τα χρήματα ενδεχομένως οι δράσεις θα ήταν περισσότερες και λέω ενδεχομένως, γιατί μην ξεχνάμε πάντα ότι η προσφορά των ανθρώπων οι οποίοι ασχολούμαστε εκεί πέρα είναι καθαρά εθελοντική άρα κάποιες φορές όταν οι προσωπικές ανάγκες είναι διαφορετικές δε μπορούμε να ασχοληθούμε με το εθελοντικό κομμάτι.

Ποιες ήταν οι ανάγκες της κοινωνίας, που παρατηρήθηκαν ώστε να καταστεί αναγκαία η δημιουργία του συγκεκριμένου οργανισμού;

Οι ανάγκες ήταν ότι οι ασθενείς, στα νοσοκομεία και σε άλλους χώρους. Βλέπαμε ότι αυτοί οι ασθενείς δεν είχαν καμία πρόσβαση εύκολη για τη θεραπεία τους οπότε η

δημιουργία όλης αυτής της δραστηριότητας έγινε καθαρά με ένα τέτοιο σκοπό αν δημιουργηθούν ανοιχτές πόρτες για αυτούς τους ασθενείς.

Εκδηλώσεις οικονομικού ενδιαφέροντος κάνετε ώστε να μαζέψετε χρήματα από εκεί;

Τουλάχιστον όσο είμαι εγώ πρόεδρος, όχι γιατί δεν έχω καλή σχέση με το να προσπαθούμε να ζητάμε από τον κόσμο χρήματα, οπότε δεν κάνουμε τέτοιου είδους εκδηλώσεις. Δωρεές δεχόμαστε αν μας την κάνουν, αλλά δεν τη ζητάμε ποτέ.

Μου την καλύψατε την επόμενη ερώτηση, ότι το κράτος δεν σας καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες

Τρόποι εύρεσης χρημάτων; κρατικές επιχορηγήσεις; εκδηλώσεις; Δωρεές;

Εκδηλώσεις όπως είπαμε δεν κάνουμε με σκοπό να μαζέψουμε χρήματα, αλλά για να ενημερώσουμε το κοινό για τη δράση μας και για διάφορα άλλα θέματα σχετικά με την άνοια και τη νόσο Alzheimer. Τα έσοδα μας είναι από τις συνδρομές των μελών, τα 10 ευρώ.

Το κράτος στηρίζει τις καθημερινές ανάγκες;

Απαντήθηκε αυτή η ερώτηση.

Υπάρχει τμήμα ελέγχου στον οργανισμό αυτό; ώστε να διασφαλίζεται η σωστή διαχείριση των χρηματικών δωρεών και υλικών αγαθών; Υπάρχει έλεγχος από το κράτος ως προς τη διασφάλιση της νομιμότητας του οργανισμού, καθώς και για πιθανή απόκλιση από τον αρχικό σκοπό του;

Υπάρχει ελεγκτική επιτροπή η οποία αποτελείται από 3 άτομα, τα οποία εκλέγονται επίσης κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας τα οποία κάνουν τον έλεγχο. Υποχρεούμαστε να καταβάλουμε κάθε χρόνο φορολογική δήλωση και όσο υπάρχει επιχορήγηση από την περιφέρεια, υπάρχει και οικονομικός έλεγχος από την Περιφέρεια, δηλαδή από το εθνικό λογιστήριο, μας ζητάνε όλα τα έντυπα μας να τα καταθέσουμε και να τα πάμε εκεί.

Έχει υπάρξει περίπτωση παρέκκλισης σκοπού από εργαζόμενο ή από εθελοντή;

Όχι, μέχρι τώρα όχι, και ελπίζουμε να μην υπάρξει.

Υπάρχει προθυμία από την τοπική κοινωνία να συνεισφέρει στην ανάπτυξη του οργανισμού καθώς και στις ανάγκες του;

Ναι προθυμία νομίζω να συνεισφέρει, παρόλο που σε εμάς δεν είναι αυτός ο στόχος μας, οπότε δεν αγγίζουμε το οικονομικό κομμάτι τέλος πάντων να προσπαθήσουμε να φέρουμε χρήματα.

Όχι μόνο για χρήματα, αλλά και για προσωπική εργασία.

Εννοείς αν υπάρχουν εθελοντές οι οποίοι θέλουν να συμμετέχουν, ναι κατά καιρούς υπάρχουν, αλλά η αλήθεια είναι ότι οι εθελοντές που χρειαζόμαστε είναι πολύ συγκεκριμένοι, δηλαδή χρειαζόμαστε εθελοντές για τη γραμματεία στην προκειμένη περίπτωση, χρειαζόμαστε εθελοντές ψυχολόγους για τα περιστατικά και εθελοντές ιατρούς για τα περιστατικά. Με τους εθελοντές ιατρούς έχουμε λίγο πρόβλημα γιατί είναι μόνο δυο οι γιατροί που είναι εθελοντές τώρα, με αποτέλεσμα να μοιράζονται τα περιστατικά τέλος πάντων οι δυο τους.

Υπάρχουν εθελοντές που σας βοηθούν συστηματικά, ή ακόμα και σε καθημερινή βάση;

Πέρυσι ξεκινήσαμε να κάνουμε δραστηριότητες όπως η δραστηριότητα hi Alzheimer, αυτή η δραστηριότητα ήταν μια δραστηριότητα που ουσιαστικά είχε σα σκοπό να φέρει κοντά τους ασθενείς, τους φροντιστές, με τους επαγγελματίες υγείας, ήταν μια ψυχαγωγική δραστηριότητα που είχε σα σκοπό τη γνωριμία καθώς και ψυχαγωγία των ασθενών. Θα έδινε τη δυνατότητα στους φροντιστές να μπορούν να αφήνουν τους ασθενείς τους για κάποιο δώρο, ώστε να απελευθερώνονται και εκείνοι, να φεύγουν και να κάνουν προσωπικές δουλειές ή να έχουν δικό τους προσωπικό χρόνο. Όμως αυτή η δραστηριότητα ήταν μια δραστηριότητα η οποία δεν περπάτησε, αν περπατούσε ενδεχομένως να χρειαζόμασταν γυμναστές, να χρειαζόμασταν διατροφολόγους, θα χρειαζόμασταν μουσικούς, που θα μπορούσαν να εμπλουτίσουν αυτές τις δραστηριότητες, δηλαδή πράγματα τα οποία γίνονται και στα ΚΑΠΗ, γιατί ένα μεγάλο μέρος αυτών των αναγκών καλύπτετε ούτως ή άλλως από τα ΚΑΠΗ του Δήμου.

Μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης θεωρείται πως έχει αυξηθεί η συμμετοχή των πολιτών στις ΜΚΟ;

Θεωρώ πως ναι εμφανώς αν σκεφτείς ότι πρόπερσι είχαμε κάνει ένα δίκτυο εθελοντικών οργανώσεων τέλος πάντων και είχε γίνει μια ημερίδα, μια συνάντηση και ήταν, αν θυμάμαι καλά τον αριθμό 26-27 εθελοντικές οργανώσεις στο Ρέθυμνο μόνο, όπου παλαιότερα ήταν ελαχιστότατες.

Πόσο αναγκαία θεωρείται την ύπαρξη οργανισμών σαν το δικό σας;

Αυτού του είδους οι αυτόνομοι οργανισμοί δε προσαρμόζονται σε κρατικά πλαίσια τέλος πάντων αλλά δημιουργούνται για να καλύψουν ανάγκες, θεωρώ πως είναι αρκετά χρήσιμοι, άρα απαραίτητοι.

Η κρίση έχει επηρεάσει το έργο σας; Μου έχει απαντηθεί αυτή η ερώτηση. Ναι

Υπήρξε στιγμή που κινδυνεύατε να εγκαταλείψετε το έργο σας; Ποιος ήταν ο λόγος; Γενικά για την εταιρεία.

Αν σκεφτείς πως ξεκίνησαν κάποια άτομα τα οποία έχουν σταματήσει και μετά συνεχίζουν κάποια άλλα, και μετά συνεχίζουν κάποια άλλα, καταλαβαίνεται ότι ενδεχομένως υπήρχε κόπωση και είναι αλήθεια ότι όταν έχεις οικογένεια όταν έχεις άλλες δραστηριότητες, πέρα από την εργασία και όλα αυτά, πρέπει να έχεις καλά ψυχικά αποθέματα και καλές ισορροπίες, να έχεις τη δύναμη και να μπορείς να δίνεις σε τέτοιου είδους δραστηριότητες. για πολύ καιρό.

Αρα δεν υπήρξε η πιθανότητα να κλείσετε;

Όχι να κλείσουμε, αλλά η πιθανότητα να υπολειουργήσουμε, υπήρξε ναι, γιατί για παράδειγμα, όταν μας έφυγαν από τους 4 γιατρούς που είχαμε ξαφνικά έμειναν οι δυο που σήμαινε ότι κάθε δυο εβδομάδες... ότι οι γιατροί ερχότανε 2 φορές το μήνα σταθερά να βλέπουμε περιστατικά, προσπαθήσαμε να κάνουμε κάποια εκπαίδευση σε άλλους γιατρούς, εκπαιδεύτηκαν άλλοι δυο γενικοί γιατροί, οι οποίοι δεν ήρθαν ποτέ, αυτό σημαίνει ότι δημιουργούνται τέτοια θέματα.

Οικονομικό όφελος δεν έχετε κανένα. Βασίζεστε αποκλειστικά στον εθελοντισμό.

Όχι μόνο δεν έχουμε οικονομικό όφελος, αλλά εμείς που είμαστε, όλοι εμείς που είμαστε στο διοικητικό συμβούλιο, έχουμε αρκετά μικροέξοδα, τα οποία επιβαρύνουν τον προσωπικό μας προϋπολογισμό, δηλαδή πέρα του ότι πληρώνουμε και εμείς συμμετοχή όπως όλα τα μέλη, τα 10 ε, κανονικά για να ανήκουμε στην εταιρεία, υπάρχουνε μικροέξοδα, ας πούμε για παράδειγμα εγώ για να διανύσω μια απόσταση 10 χλμ. και να πηγαίνω 2 ή 3 φορές στην εταιρεία, κάθε εβδομάδα, μόνο τις βενζίνες να βάλεις, είναι χρήματα, αν σκεφτείς το γεγονός ότι κάποιες φορές τυχαίνουν δουλειές όπως να με πάρουν τηλέφωνο να πάω να διδάξω σε κάποια μαθήματα και εκείνες τις μέρες δεν μπορώ να πάω, έχω απώλεια εισοδήματος αν μπορούμε να πούμε έτσι από κάτι τέτοια, όχι εγώ προσωπικά, ο καθένας μας, άρα υπάρχει οικονομική απώλεια από αυτό το κομμάτι, αλλά αυτό το κάνουμε με χαρά γιατί μας αρέσει και θεωρούμε ότι ένα μέρος αυτών που ζούμε τέλος πάντων στην κοινωνία μας πρέπει να το εισπράτουμε, πρέπει να το δίνουμε πίσω.

Οι ιδρυτές και όσοι ασχολούνται σε καθημερινή βάση έχουν κάποιο οικονομικό όφελος? Ή βασίζεστε αποκλειστικά στον εθελοντισμό; Αν υπάρχουν εργαζόμενοι, πληρώνονται από τα έσοδα της ΜΚΟ;

Όχι κανένα οικονομικό όφελος όπως σας απάντησα και προηγουμένως.

Τί προβλήματα αντιμετωπίζεται στην καθημερινότητα;

Δε μπορούμε να αναπτύξουμε τις δραστηριότητές μας ή να προσθέσουμε νέες δραστηριότητες λόγω έλλειψης και χρημάτων αλλά και εθελοντικού προσωπικού.

Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο; Στην ψυχική μας υγεία;

Θα στο πω με λίγο παραληρητικό τρόπο, δεν ξέρω αν έχεις ακούσει το παράδειγμα με το κουταλάκι και την καμήλα, η καμήλα φορτώνεται φορτώνεται συνέχεια και της βάζεις ένα κουταλάκι που δεν έχει βάρος και λυγίζει, η οικονομική κρίση λοιπόν στην αρχή έπληξε τους ανθρώπους οι οποίοι ήδη δεν ήταν οργανωμένοι στο δικό τους μικρό χώρο. Τα κατώτερα οικονομικά στρώματα εξαθλιώθηκαν εντελώς, τα μεσαία και υψηλά οικονομικά στρώματα, δεν ήταν προετοιμασμένα για αυτή την κατάσταση. Η διαφορά όμως είναι πως τα υψηλά οικονομικά στρώματα έχουν κάποια χρήματα ώστε να επιβιώσουν.

Ποιο το όφελος της εκάστοτε κοινωνίας από τέτοιου είδους οργανισμούς;

Καλύπτουν ανάγκες για τις οποίες δεν μεριμνεί το κράτος.

Σε μια επαρχιακή πόλη όπως το Ρέθυμνο υπάρχει στήριξη από τις επιχειρήσεις? Σε τί βαθμό;

Όχι, γιατί δεν ζητάμε και εμείς, διότι η κατάσταση είναι δύσκολη οπότε δε θέλουμε να τους επιβαρύνουμε.

Ποιες οι ανάγκες ενός τέτοιου οργανισμού;

Πως θα θέλατε να εξελιχθείτε στο μέλλον; Υπάρχει κάποιο πλάνο;

Σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε ένα πανελλαδικό δίκτυο που θα μπορεί να αναλαμβάνει και να διαχειρίζεται ανθρώπους με άνοια και ιδιαίτερα με άνοια τύπου Alzheimer. Έτσι θα μπορούμε να διεκδικούμε και κρατικές επιχορηγήσεις, χωρίς τα σημερινά προβλήματα.

Πιστεύετε πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί θα αντέξουν στην κρίση; Τι προβλέπετε για το δικό σας οργανισμό;

Ναι πιστεύω πως θα αντέξουν, υπάρχει ανάγκη για την ύπαρξή τους, διότι καλύπτουν κενά όπου δημιουργούνται από την έλλειψη παροχών του κράτους.

Μεγάλη συζήτηση έχει γίνει τον τελευταίο καιρό, αναφορικά με το θέμα του προσφυγικού, ως προς την κατάχρηση των αγαθών που προσφέρονται στις ΜΚΟ. Εθελοντές και μη, ξεδιαλέγουν τα καλά και δίνουν στους ενδιαφερόμενους τα παλιά και λιγότερο ποιοτικά αγαθά. Ποιά η άποψη σας επί του θέματος;

Δε θεωρώ πως είναι και απόλυτα αλήθεια. Σίγουρα πιθανό να υπάρχει κάποιου είδους κατάχρηση, όμως δε νομίζω σε τόσο μεγάλο βαθμό όπως παρουσιάζεται από τα ΜΜΕ. Βέβαια δε μπορούμε να γνωρίζουμε 100%

Νιώθετε ότι ανταποκρίνεστε στο έργο που έχετε αναλάβει ή λόγω της κρίσης δεν μπορείτε να ανταποκριθείτε σωστά.

Στο βαθμό που μπορούμε νομίζω ναι. Κάνουμε ότι μπορούμε ώστε να μη μας επηρεάζουν οι ελλείψεις είτε οικονομικές, είτε υλικές. Μας ενδιαφέρει να βοηθάμε αυτούς τους ανθρώπους.

Πρόσθετες πληροφορίες;

Όχι νομίζω τα έχουμε καλύψει όλα.

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.

4.5 Συμπεράσματα συνέντευξης

Η συνέντευξη της έρευνας έγινε στην Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπαράσταση». Ο πρόεδρος της, κύριος Βασίλης Βασιλάκης, μας μίλησε για τη δημιουργία, την καθημερινότητα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Ο οργανισμός αυτός ιδρύθηκε για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη από την κυρία Τσολάκη και το 2007 ιδρύθηκε και ο αντίστοιχος οργανισμός στο Ρέθυμνο. Χρειάστηκαν 21 άτομα για να μπορέσει να γίνει η σύσταση αυτού του μη κερδοσκοπικού οργανισμού. Στόχος του είναι η αύξηση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων με άνοια και ιδιαίτερα με άνοια τύπου Alzheimer, καθώς απευθύνονται και στους φροντιστές ή σε πρόσωπα του περιβάλλοντος των ανοϊκών ασθενών όπου επηρεάζονται άμεσα από αυτούς. Ουσιαστικά σκοπός είναι αφενός μεν να παρέχουν ενημέρωση και πληροφόρηση, αφετέρου δε να δοθεί η δυνατότητα σε ασθενείς με άνοια και ιδιαίτερα σε αυτούς που είναι οικονομικά ασθενέστεροι να έχουν μια πόρτα ανοιχτή χωρίς να χρειάζεται να δώσουν χρήματα. Αυτό είναι ένα δεύτερο κομμάτι των στόχων και δραστηριοτήτων του οργανισμού, και υλοποιείται μέσω της ομάδας υποστήριξης φροντιστών.

Με την υλοποίηση των σκοπών του οργανισμού, ο κύριος Βασιλάκης, φιλοδοξεί να επωφεληθεί η κοινωνία από την προσφορά τους, καθώς προσφέρει στους ασθενείς την όποια δυνατότητα δεν προσφέρει οργανωμένα κάποιος δημόσιος φορέας.

Έως το 2014, ο σύλλογος είχε τη στήριξη της πολιτείας και έπαιρνε με τη μορφή επιχορήγησης περίπου 600 με 700 ευρώ το χρόνο. Δυστυχώς αυτό σταμάτησε λόγω του ότι άλλαξε η νομοθεσία. Λόγω της έλλειψης οικονομικής ενίσχυσης από το κράτος, ο σύλλογος φροντίζει όλες οι δράσεις να γίνονται χωρίς οικονομικά έξοδα. Αυτό σημαίνει πως οι δράσεις είναι περιορισμένες. Ο περιορισμός των χρημάτων, προκαλεί και περιορισμό των δράσεων, αν υπήρχαν χρήματα ενδεχομένως οι δράσεις θα ήταν περισσότερες.

Παρόλο που κατατίθεται υποχρεωτικά κάθε χρόνο φορολογική δήλωση, ο σύλλογος δεν είναι υπόχρεος καταβολής φόρου, συνεπώς οι υποχρεώσεις του είναι μόνο τα πάγια έξοδα.

Απαραίτητα λειτουργεί τμήμα ελέγχου στον οργανισμό, όπου αποτελείται από μια τριμελή επιτροπή, η οποία εκλέγεται κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας. Όταν δίνονταν επιχορηγήσεις από το κράτος, τότε γινόταν οικονομικός έλεγχος και από την Περιφέρεια, δηλαδή το Εθνικό Λογιστήριο του Κράτους, όπου ζητούσε όλα τα έντυπα του οργανισμού για να τα ελέγξει.

Κατά καιρούς προσφέρεται εθελοντικής εργασίας από επιπλέον άτομα. Η κοινωνία φαίνεται να είναι ευαισθητοποιημένη πάνω σε αυτό το θέμα. Όπως μας πληροφόρησε ο κύριος Βασιλάκης, πριν δυο χρόνια είχε γίνει ένα δίκτυο εθελοντικών ομάδων και μόνο στο Ρέθυμνο ήταν περίπου 26-27 εθελοντικές οργανώσεις. Ενώ παλαιότερα ήταν ελάχιστες. Αυτό και μόνο δείχνει την ανάπτυξη αυτού του κοινωνικού φαινομένου που μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει. Οι αυτόνομοι οργανισμοί είναι απαραίτητοι στις μέρες μας, διότι δεν προσαρμόζονται σε κρατικά πλαίσια αλλά δημιουργούνται για να καλύψουν ανάγκες.

Η καθημερινότητα επηρεάζει τη σωστή λειτουργία του συλλόγου. Εφόσον λειτουργεί αποκλειστικά με εθελοντική εργασία, αυτό σημαίνει πως τα άτομα πιθανόν να αλλάζουν, διότι ο κάθε άνθρωπος έχει και την δική του προσωπική καθημερινότητα – δουλειά, οικογένεια, υποχρεώσεις, κ.λπ.. Όμως η ανάγκη για προσφορά δεν αφήνει τα μέλη του οργανισμού να εγκαταλείψουν το έργο τους και να κλείσουν τον οργανισμό. Όπως μας ανέφερε ο κύριος Βασιλάκης,, δεν έχει υπάρξει πιθανότητα να κλείσει ο οργανισμός, όμως είναι πιθανό να υπολειπυργήσει. Αυτό είναι πιθανό γιατί όταν για παράδειγμα υπάρχουν 4 γιατροί και ξαφνικά μένουν οι δυο, τότε το φόρτο εργασίας διπλασιάζεται για τους εναπομείναντες, όπου είναι δύσκολο να διαχειριστούν με ταχύτητα όλα τα περιστατικά.

Τα μέλη του συλλόγου πέρα του ότι πληρώνουν την ετήσια συνδρομή, το 10 ευρώ, έχουν και κάποια προσωπικά μικροέξοδα που δεν τα καλύπτει ο οργανισμός, π.χ. τη βενζίνη που καταναλώνεται για να γίνουν κάποιες εργασίες του. Αυτή η οικονομική απώλεια, μπορεί να είναι μικρή όμως δεν παύει να υφίσταται, όμως όσοι συμμετέχουν στον οργανισμό και προσφέρουν απλόχερα τη βοήθειά τους θεωρούν πως ένα μέρος αυτών που εισπράτουμε από την κοινωνία μας, πρέπει να το δίνουμε πίσω.

Τα προβλήματα της καθημερινότητας αφορούν την έλλειψη χρημάτων, καθώς και εθελοντικού προσωπικού. Αυτή η έλλειψη εμποδίζει την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του οργανισμού καθώς και την προσθήκη νέων. Λόγω της οικονομικής κρίσης, ο οργανισμός δεν ζητάει βοήθεια από ιδιώτες και επιχειρήσεις. Διότι δεν θέλουν να επιβαρύνουν το ήδη κακό οικονομικό κλίμα.

Η οικονομική κρίση έχει εξαθλιώσει τα κατώτερα οικονομικά στρώματα λόγω του ότι δεν ήταν προετοιμασμένα για μια τέτοιου μεγέθους οικονομική κρίση. Τα μεσαία και υψηλά οικονομικά στρώματα δεν αποτελούν εξαίρεση, όμως ένα μεγάλο μέρος αυτών έχουν κάποια χρήματα ώστε να επιβιώσουν. Τουλάχιστον για λίγο περισσότερο καιρό, από ότι τα χαμηλά και πολύ χαμηλά στρώματα.

Είναι απαραίτητη η ύπαρξη μη κερδοσκοπικών οργανισμών, στις μέρες μας. Η οικονομική κατάσταση της χώρας μας, δεν επιτρέπει την αμέριστη στήριξη των αδυνάτων, από το κράτος, ενώ θα ήταν απαραίτητο. Συνεπώς, οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί θα επιβιώσουν αυτούς τους χαλεπούς καιρούς, διότι ο εθελοντισμός είναι το κλειδί για την επιβίωση και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Αυτό είναι κάτι που το γνωρίζουν καλά όσοι δραστηριοποιούνται ενεργά με τον εθελοντισμό.

Τα μελλοντικά σχέδια του οργανισμού αφορούν τη συσσωμάτωση όλων των Ελληνικών Εταιρειών Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών, ώστε να δημιουργηθεί ένα πανελλαδικό δίκτυο όπου θα μπορεί να αναλαμβάνει και να διαχειρίζεται με περισσότερη ευκολία τους ανοϊκούς ασθενείς και ιδιαίτερα εκείνους με άνοια τύπου Alzheimer. Επίσης θεωρείται πως με αυτό τον τρόπο θα είναι ευκολότερο να διεκδικούν κρατικές επιχορηγήσεις.

Εν κατακλείδι, ο κύριος Βασιλάκης μας είπε πως νιώθει ότι οι στόχοι του οργανισμού εκπληρώνονται στο βαθμό που μπορούν, προσπαθώντας ώστε να μη τους εμποδίζουν οι ελλείψεις, είτε οικονομικές, είτε υλικές. Βασικός άξονας είναι η προσφορά βοήθειας στους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία:

- ❖ Γκόβας, Ν. & Κύρδη, Π., 2014. *Ο εθελοντισμός στο σχολείο προκαταρκτική μελέτη*. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Μάθημα Εθελοντισμού στα Σχολεία της Ελληνικής Επικράτειας – Πιλοτικό πρόγραμμα», που υλοποιούν ο Δεσμός και το Ίδρυμα Λαμπράκη.
- ❖ Δ.Σ. της Π.Ο.Σ.Ε.Α., 2014. *Η λογιστική και Φορολογική παρακολούθηση των Μη Κερδοσκοπικών Νομικών Προσώπων (Σωματείων)*, Πτολεμαΐδα: Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών.
- ❖ Δασκαλάκης, Δ. & Φίλιας, Β. & Κουκιάδης, Ι. & Szell, G. & Λύτρας, Α. & Τσιμπάνογλου, Γ. & Μερακλής, Μ. & Γκίβαλος, Μ. & Artinopoulou, V. & Πάτσιου, Β. Γιαννόπουλος, Π. & Μπαμπούνης, Χ. & Μπάμπαλης, Θ. & Λεοντσίνης, Γ. & Αλεξιάδης, Μ. & Κακάμπουρα, Ρ., 2013. *Οι κοινωνικές επιστήμες και η υφιστάμενη κρίση*. 1^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- ❖ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2013. *Κοινωνική οικονομία και κοινωνική επιχειρηματικότητα Οδηγός για την Κοινωνική Ευρώπη*, Τεύχος 4, Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ❖ Ζαϊμάκης, Γ., 2011. *Κοινοτική εργασία και τοπικές κοινωνίες: Ανάπτυξη, Συλλογική δράση, Πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Εκδόσεις ΠΛΕΘΡΟΝ
- ❖ Καζαντζής Χ., 2006, *Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος. Μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών και προτύπων*, Αθήνα: Εκδόσεις Business Plan
- ❖ Καραγκούνης, Β., 2008. *Κοινοτική εργασία και τοπική ανάπτυξη*. 3^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΤΟΠΟΣ
- ❖ Κασσαβέτης, Δ. & Κώστας, Α. & Σωτηροπούλου, Ε.-Χ. & Νασιούλας, Ι. & Στραβοσκούφης, Θ. & Γεώργιας, Κ. & Οικονόμου, Χ. & Σουλιώτης, Κ., 2013. *Κοινωνική οικονομία: Θεωρία, εμπειρία και προοπτικές*. 1^η Έκδοση. Αθήνα: Εναλλακτικές Εκδόσεις.
- ❖ Κοντάκος, Α., 2006. *Γενική Λογιστική: Έννοιες, αρχές και τεχνικές για τη μελέτη της σύγχρονης λογιστικής (χειρόγραφης και με Η/Υ)*. 1^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ
- ❖ Λυμπεράκη, Α. & Τήνιος, Π., 2012. *Κρίση, ανεργία και τα οικονομικά της οικογένειας. Αναζήτηση μακροχρόνιων τάσεων και ανατροπών*, Εισήγηση στην Ημερίδα ΤΕΕ για την αγορά εργασίας, 27 Νοεμβρίου 2012
- ❖ Μπουρίκος, Δ., 2013. *Κοινωνική αλληλεγγύη στην Ελλάδα της κρίσης: νέο κύμα ανάδυσης της κοινωνίας πολιτών ή εμπέδωση της κατακερματισμένης κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη;*, Ερευνητικό κείμενο Νο.3/ Απρίλιος 2013, Παρατηρητήριο για την κρίση/ ΕΛΙΑΜΕΠ
- ❖ Μπουρίκος, Δ. & Σωτηρόπουλος, Δ., 2014. *Οικονομική κρίση, Κοινωνική Πρόνοια και Κοινωνία των Πολιτών. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στους τυπικούς και άτυπους φορείς της κοινωνίας πολιτών στο χώρο της κοινωνικής αλληλεγγύης και οι νέοι περιορισμοί της κοινωνικής ιδιότητας του πολίτη την περίοδο 2010-2013*, Πιλοτική εμπειρική έρευνα και προτάσεις πολιτικής, Παρατηρητήριο για την Κρίση, Αθήνα
- ❖ Νασιούλας, Ι., 2013. *Κοινωνικές επιχειρήσεις: Clusters και δίκτυα κοινωνικής οικονομίας: Θεωρία, ευρωπαϊκές πολιτικές και ελληνική πραγματικότητα*. 1^η Έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικονομίας.

- ❖ Σαρσεντη, Β. & Παπαναστασίου, Α., 2008. *Λογιστική Εταριών*. Ε' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης Α.Ε.
- ❖ Σταθόπουλος, Π., 2000. *Κοινωνική εργασία: Διαδικασία, μέθοδοι και τεχνικές παρέμβασης*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση ΑΕΒΕ.
- ❖ Σταθόπουλος, Π. (2005α), *Κοινωνική πρόνοια. Ιστορική εξέλιξη - νέες κατευθύνσεις*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- ❖ Τζωρτζάκης, Κ. & Τζωρτζάκη, Α.Μ., 2007. *Οργάνωση και Διοίκηση*. 4^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili

Αρθρογραφία:

- ❖ Ανώνυμο, 2008. Ίδρυση ατομικής επιχείρησης: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. dcorfu.blogspot.gr [Διαδίκτυο] 23 Απριλίου, Διαθέσιμο στο: http://dcorfu.blogspot.gr/2008/04/blog-post_2100.html [πρόσβαση 05 Μαρτίου 2016]
- ❖ Ανώνυμο, 2014. *Σχέδιο νόμου για την εποπτεία των ΚΟΠ, των νέων ΜΚΟ*. Η Καθημερινή [Διαδίκτυο] 3 Οκτωβρίου, Διαθέσιμο στο: <http://www.kathimerini.gr/786423/article/epikairothta/ellada/sxedio-nomoy-gia-thn-epopteia-twn-kop-twn-newn-mko> [πρόσβαση 05 Μαρτίου 2016]
- ❖ Δαμάσκου, Α., Η ελληνική κοινωνία των πολιτών σήμερα- Ποια η δυναμική της; [Διαδίκτυο], Διαθέσιμο στο: http://www.weareallcitizens.gr/articles/i-elliniki-koinonia-ton-politon-simera-poia-i-dynamiki-tis.html#.V2_yKbiLSUI [πρόσβαση 10 Απριλίου 2016]
- ❖ Μπρούστα, Σ., 2015. Η Αθήνα ανάμεσα στις πόλεις με τους περισσότερους άστεγους στον κόσμο. *iefimerida* [Διαδίκτυο], 23 Σεπτεμβρίου, Διαθέσιμο στο: <http://www.iefimerida.gr/news/227516/i-athina-anamesa-stis-poleis-me-toys-perissoteroys-astegoys-ston-kosmo-eikones> [πρόσβαση 07 Μαΐου 2016]
- ❖ Σταυρουλάκης, Κ., 2006. *Φτιάξτε μια Κοιν.Σ.Επ.* [Διαδίκτυο], Διαθέσιμο στο: <http://koinsep.org/> [πρόσβαση 06 Απριλίου 2016]

Πηγές από το διαδίκτυο:

- ❖ <https://www.taxheaven.gr/>
- ❖ <http://hdl.handle.net/10795/1027>
- ❖ <http://www.kathimerini.gr>
- ❖ <http://www.lsa.gr/portal/>
- ❖ <http://www.moneypedia.gr/>
- ❖ <http://newpost.gr/>
- ❖ <http://www.lrf.gr/>
- ❖ <http://www.ekdd.gr/ekdda/index.php/gr/>
- ❖ <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/15282>
- ❖ <http://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/14281>
- ❖ <http://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/14053>
- ❖ <http://hdl.handle.net/10889/8298>
- ❖ <http://repository.edulll.gr/1027>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ερωτηματολόγιο Πτυχιακής Εργασίας "Η κυριαρχία μιας ανιδιοτελούς μορφής επιχείρησης στην κοινωνία της κρίσης"

Το παρόν ερωτηματολόγιο διαμορφώθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης πτυχιακής εργασίας με τίτλο "Η κυριαρχία μιας ανιδιοτελούς μορφής επιχείρησης στην κοινωνία της κρίσης", για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, του ΤΕΙ Κρήτης, της φοιτήτριας Ελένης Βουλουμεπασάκη. Σκοπός της έρευνας είναι να διαπιστωθεί ο βαθμός ανάπτυξης των Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών, από την ανάγκη που έχει δημιουργηθεί λόγω της οικονομικής κρίσης.

* Απαιτείται

1. Φύλο:

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ηλικία:

- Έως 17
- 18 - 25
- 26 - 35
- 36 και άνω

3. Οικογενειακή κατάσταση:

- Άγαμος/η
- Έγγαμος/η
- Διαζευγμένος/η
- Χήρος/α

4. Πόσο πλήρης θεωρείτε ότι είναι η ενημέρωσή που έχετε σχετικά με την εθελοντική εργασία;

- Ελάχιστα
- Μέτρια
- Πολύ καλή
- Δε γνωρίζω

5. Είστε ενεργό μέλος κάποιας εθελοντικής οργάνωσης αυτή την περίοδο;

- Ναι
- Όχι

6. Αν ναι, σε ποιο τομέα: (επιλέξτε παραπάνω από ένα)

- Υγεία και κοινωνική φροντίδα,

- Υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων
- Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Ανθρωπιστικές παρεμβάσεις σε περιόδους κρίσεων
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Προστασία απειλούμενων ειδών
- Αναπτυξιακά προγράμματα
- Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Άλλο:

7. Αν όχι, θα θέλατε μελλοντικά να συμμετάσχετε σε κάποιο εθελοντικό πρόγραμμα;

- Ναι
- Όχι

8. Θεωρείται πως ο εθελοντισμός είναι ωφέλιμος για την κοινωνία;

- Ελάχιστα
- Μέτρια
- Πολύ
- Δε γνωρίζω

9. Θεωρείτε πως λόγω της οικονομικής κρίσης έχει αυξηθεί ο εθελοντισμός;

- Ελάχιστα
- Μέτρια
- Πολύ
- Δε γνωρίζω

10. Έχετε χρειαστεί ποτέ υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών οργανισμών;

- Ναι
- Όχι

11. Ποιους θεωρείτε πως έχει επηρεάσει περισσότερο η οικονομική κρίση;

- Χαμηλά οικονομικά στρώματα
- Μεσαία οικονομικά στρώματα
- Υψηλά οικονομικά στρώματα
- Όλα τα παραπάνω

12. Θεωρείτε πως η δραστηριότητα των μη κυβερνητικών οργανώσεων έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση;

- 1 2 3 4 5
-
- Αρκετά Καθόλου
-

13. Αν ναι, για ποιους λόγους θεωρείται πως συμβαίνει αυτό; (επιλέξτε παραπάνω από ένα)

- Ελλιπής οικονομική ενίσχυση του κράτους
- Περιορισμένος οικογενειακός προϋπολογισμός
- Καχυποψία για τη διαχείριση των δωρεών
- Περιορισμένα έσοδα των επιχειρήσεων
- Άλλο:

14. Ποιες θεωρείτε είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο; (Δώστε παραδείγματα)

15. Θεωρείτε πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί προσελκύουν περισσότερους ανθρώπους τα χρόνια της κρίσης;

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

16. Αν ναι, γιατί πιστεύετε πως συμβαίνει αυτό;

17. Ποια πιστεύετε είναι τα οφέλη της κοινωνίας από τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς; (επιλέξτε παραπάνω από ένα)

- Καλύπτει ανάγκες που δε μεριμνεί το κράτος (σίτιση, στέγη, κ.λπ)
- Διεθνής ανάπτυξη
- Η προστασία του περιβάλλοντος
- Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Η προώθηση της ειρήνης
- Άλλο:

18. Θεωρείτε πως οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας, ευνοούν την ίδρυση ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού;

- Ελάχιστα
- Μέτρια
- Πολύ
- Δε γνωρίζω

19. Γνωρίζετε τοπικές επιχειρήσεις που προσφέρουν χρηματικές δωρεές ή αγαθά/υπηρεσίες σε μη κερδοσκοπικό οργανισμό;

- Ναι
- Όχι

20. Αν ναι, πόσες γνωρίζετε;

21. Θα προσφέρατε σε ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό από τον προσωπικό σας χρόνο;

- Ναι
- Όχι
- Δεν γνωρίζω

22. Αν ναι, πόσες ώρες εβδομαδιαίως;

- 1-4 ώρες
- 5 - 7
- 8 και άνω

23. Θεωρείτε πως η κοινωνία είναι ευαισθητοποιημένη σε θέματα προσφοράς βοήθειας, όπου υπάρχει ανάγκη;

- Ελάχιστα
- Μέτρια
- Πολύ
- Δεν γνωρίζω

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Βρισκόμαστε εδώ με τον κύριο Βασίλη Βασιλάκη, πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ρεθύμνου «Συμπαράσταση», για να μιλήσουμε για το έργο τους. Πως δημιουργήθηκε η ΜΚΟ;

Όμως δεν αποσκοπείτε στο κέρδος;

Ποιος ανέλαβε τη διαδικασία έναρξης του μη κερδοσκοπικού οργανισμού;

Ήταν εύκολη; αν όχι, ποιες οι δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν;

Δηλαδή εργάζεστε αποκλειστικά εθελοντικά; Δεν υπάρχει προσωπικό, μισθοδοσία;

Το νομικό και φορολογικό καθεστώς της χώρας μας, είναι ευνοϊκό για τη δημιουργία μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων;

Δηλαδή δεν έχετε ένα κτήριο όπου κάνετε εκεί δραστηριότητες;

Το θέμα αφορά μόνο εκείνους που πάσχουν από Alzheimer ή γενικά αν πάσχουν από κάποια ασθένεια/νόσο και ξεκινήσει η απώλεια μνήμης;

Συνεπώς σκοπός της λειτουργίας της Εταιρείας Νόσου Alzheimer είναι για την πληροφόρηση της οικογένειας και για κάποια τεστ μνήμης που κάνετε.

Αντιμέτωπη φορολογίας (ανταπόκριση στις υποχρεώσεις);

Θεωρείται δίκαιη τη φορολογία των ΜΚΟ στην Ελλάδα, συγκριτικά με αυτή των υπόλοιπων χωρών της Ευρώπης;

Το κράτος στέκεται αρωγός στην προσπάθειά σας; Ή έχει κόψει όλες τις παροχές;

Τα χρήματα αυτά έφταναν για τα λειτουργικά έξοδα; Ή βάζατε και από την τσέπη σας;

Ποιες ήταν οι ανάγκες της κοινωνίας, που παρατηρήθηκαν ώστε να καταστεί αναγκαία η δημιουργία του συγκεκριμένου οργανισμού;

Εκδηλώσεις οικονομικού ενδιαφέροντος κάνετε ώστε να μαζέψετε χρήματα από εκεί;

Μου την καλύψατε την επόμενη ερώτηση, ότι το κράτος δεν σας καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες

Τρόποι εύρεσης χρημάτων; κρατικές επιχορηγήσεις; εκδηλώσεις; Δωρεές;

Το κράτος στηρίζει τις καθημερινές ανάγκες;

Υπάρχει τμήμα ελέγχου στον οργανισμό αυτό; ώστε να διασφαλίζεται η σωστή διαχείριση των χρηματικών δωρεών και υλικών αγαθών; Υπάρχει έλεγχος από το κράτος ως προς τη διασφάλιση της νομιμότητας του οργανισμού, καθώς και για πιθανή απόκλιση από τον αρχικό σκοπό του;

Έχει υπάρξει περίπτωση παρέκκλισης σκοπού από εργαζόμενο ή από εθελοντή;

Υπάρχει προθυμία από την τοπική κοινωνία να συνεισφέρει στην ανάπτυξη του οργανισμού καθώς και στις ανάγκες του;

Όχι μόνο για χρήματα, αλλά και για προσωπική εργασία.

Υπάρχουν εθελοντές που σας βοηθούν συστηματικά, ή ακόμα και σε καθημερινή βάση;

Μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης θεωρείται πως έχει αυξηθεί η συμμετοχή των πολιτών στις ΜΚΟ;

Πόσο αναγκαία θεωρείται την ύπαρξη οργανισμών σαν το δικό σας;

Η κρίση έχει επηρεάσει το έργο σας; Μου έχει απαντηθεί αυτή η ερώτηση. Ναι

Υπήρξε στιγμή που κινδυνεύατε να εγκαταλείψετε το έργο σας; Ποιος ήταν ο λόγος; Γενικά για την εταιρεία.

Άρα δεν υπήρξε η πιθανότητα να κλείσετε;

Οικονομικό όφελος δεν έχετε κανένα. Βασίζεστε αποκλειστικά στον εθελοντισμό.

Οι ιδρυτές και όσοι ασχολούνται σε καθημερινή βάση έχουν κάποιο οικονομικό όφελος? Ή βασίζεστε αποκλειστικά στον εθελοντισμό; Αν υπάρχουν εργαζόμενοι, πληρώνονται από τα έσοδα της ΜΚΟ;

Τί προβλήματα αντιμετωπίζεται στην καθημερινότητα;

Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στο κοινωνικό σύνολο; Στην ψυχική μας υγεία;

Ποιο το όφελος της εκάστοτε κοινωνίας από τέτοιου είδους οργανισμούς;

Σε μια επαρχιακή πόλη όπως το Ρέθυμνο υπάρχει στήριξη από τις επιχειρήσεις? Σε τί βαθμό;

Ποιες οι ανάγκες ενός τέτοιου οργανισμού;

Πως θα θέλατε να εξελιχθείτε στο μέλλον; Υπάρχει κάποιο πλάνο;

Πιστεύετε πως οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί θα αντέξουν στην κρίση; Τι προβλέπετε για το δικό σας οργανισμό;

Μεγάλη συζήτηση έχει γίνει τον τελευταίο καιρό, αναφορικά με το θέμα του προσφυγικού, ως προς την κατάχρηση των αγαθών που προσφέρονται στις ΜΚΟ. Εθελοντές και μη, ξεδιαλέγουν τα καλά και δίνουν στους ενδιαφερόμενους τα παλιά και λιγότερο ποιοτικά αγαθά. Ποιά η άποψη σας επί του θέματος;

Νιώθετε ότι ανταποκρίνεστε στο έργο που έχετε αναλάβει ή λόγω της κρίσης δεν μπορείτε να ανταποκριθείτε σωστά.

Πρόσθετες πληροφορίες;

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.